

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Wrd. Red. Mr. Ph. S. DE LAAT DE KANTER.

KALI BESAR No. 23.

Telefoon No. 15 en 686.

Mercur code in gebruik.

Abonnement per 6 maanden f 10.—

Advertentiën voor de 5 woorden 20 cents.
Grootte letters naar plaatsing, tegen
f 0,15 per regel en per kolom
gewone druk.

UITGEVERS G. KOLFF & Co.

KALI BESAR No. 24.

Tel. no. 19, 226 (A. Weltevreden.)

Mercur code in gebruik.

EERSTE BLAD.

Dit nummer bestaat uit drie bladen en een
Wekelijksch Financieel Overzicht.

Inhoud:

van het tweeds blad:

De hollandsche mail; Gemengde berichten.

van het derde blad:

Ontwerp-ordonnantie; Feuilleton.

f 11.65

kost een abonnement op het BATAVIAASCH
NIEUWSBLAD van af 1 November 1898 tot 1 Juni
1899.

Nieuwe abonnees ontvangen de nog in de Maand
October verschijnende nummers GRATIS.

Maanstand in November.

L. K. 6. N. M. 14. E. K. 21. V. M. 23.

METEOROL. WAARNEMINGEN TE BATAVIA 29 October.

Temperatuur	Wind-richting en -snelheid
Max. 10 u. n.m. 84.2 F	6 u. v.m. S 2.4 K.M.p.u.
Min. 30/10 5 u. v.m. 74.0 "	12 u. m. N 6.4 "
Gemidd. 77.8 "	6 u. n.m. W 0.8 "
te laag 1.7 "	middern. C 0.0 "
Barom. 9 u. v.m. 758.84 m.M.	Reg. 29/10 - 30/10 17 m.M.
3 u. n.m. 755.38 "	Bewolking 9 u. v.m. 8 %.

METEOROL. WAARNEMINGEN TE BATAVIA 30 October.

Temperatuur	Wind-richting en -snelheid
Max. 11 u. n.m. 83.8 F	3 u. v.m. C 0.0 K.M.p.u.
Min. 31/10 6 u. v.m. 73.7 "	12 u. m. N 9.7 "
Gemidd. 78.7 "	6 u. n.m. C 0.0 "
te laag 0.8 "	middern. C 0.0 "
Barom. 9 u. v.m. 759.05 m.M.	Reg. 30/10 - 31/10 6 m.M.
3 u. n.m. 755.91 "	Bewolking 9 u. v.m. 8 %.

VENTUTIEN.

Dinsdag, 1 November. Pandgoederen Passar Senen,
door Lauw Tjeng Siang.
Pandgoederen Passar Baroe, door Thio Soeij An.
Bij W. Godefroy, Salemba, door van Vleuten en Cox.
Woensdag, 2 November. Pandgoederen Passar Senen,
door Lauw Tjeng Siang.
Pandgoederen Passar Baroe, door Thio Soeij An.
Koffie.
Donderdag, 3 November. Pandgoederen Meester Cor-
nelis, door Lim Tiang Hoeij.
Bij weduwe Sijnja, Meester Cornelis, door van Slijpe.
Pandgoederen Passar Baroe, door Thio Soeij An.
Vrijdag, 4 November. Toko John Prijce en Co.
Pandgoederen Passar Senen, door Lauw Tjeng Siang.
Zaterdag, 5 November. Perceel in het vendulokaal.
Toko van Slijpe.
Pandgoederen Passar Baroe, door Thio Soeij An.

DE REVISIE IN ZAKE DREYFUS.

Na het telegram van Zaterdag jl., woordelijk
luidende: „conclusie Hof Dreyfus onschuldig”,
wordt door velen gevraagd: „kan het Hof in
revisie zelf vonnis vellen voor of tegen Dreyfus?”

Wij deelden in ons entrefilet omtrent bewust
telegram, reeds mede, dat ons de tijd ontbroken
had, de quaestie uit de fransche strafvordering
op te diepen. Van welwillende zijde werden ons
gegevens verstrekt om deze rechtsvraag na te
gaan.

Bij de wet van 8 Juni 1895 werd art. 443
van den Code d'instruction criminelle, gewijzigd.
Volgens art. 443 (nieuw) is revisie van een een-
maal in kracht van gewijsde getreden vonnis,
mogelijk op vier gronden, waarvan de eerste en
derde, buiten beschouwing kunnen blijven, als
niet toepasselijk in zake Dreyfus.

Voor revisie in zake Dreyfus zouden alleen
kunnen gelden, de tweede en de vierde rechts-
grond. Art. 443 (nieuw) luidt dan als volgt:
„De revisie zal gevraagd kunnen worden in
zake van veroordeeling wegens misdrijf enz.

2e: wanneer na een veroordeeling wegens mis-
drijf een nieuw arrest of vonnis, voor hetzelfde
feit een ander beklagde of verdachte heeft ver-
oordeeld en deze twee verschillende veroordee-
lingen niet met elkander in overeenstemming
gebracht kunnen worden; hun tegenstrijdigheid
al bewijs opleveren voor de onschuld van een
der beide veroordeelden;

4e: wanneer, men na een veroordeeling, tot
de ontdekking komt van een nieuw feit, of wan-
neer stukken, die onbekend waren tijdens het
proces, voor den dag komen, wier inhoud van
dien aard is, dat de onschuld van den veroor-
deelde eruit zou kunnen blijken.”

Ware Esterhazij indertijd op de aanklacht van
Mathieu Dreyfus, dat hij nl. de schrijver van het
borderel was, veroordeeld, dan zou 't sub 2e
genoemde geval zich hebben voorgedaan. Nu de
krijgsraad — men weet hoe — goedgevonden heeft
Esterhazij vrij te spreken van het hem ten laste
gelegde, verviel deze rechtsgrond tot revisie.

Volgens art. 443 sub 3e is ook revisie moge-
lijk, ingeval een der gehoorde getuigen na de
veroordeeling is vervolgd en veroordeeld wegens
valsche getuigenis tegen den beschuldigde of be-
klaagde. Toen nu de valscheheid bleek van het
door kolonel Henry, één der hoofdgetuigen in
het proces-Dreyfus, vervaardigd stuk, waren er
velen, die op grond daarvan, voor revisie art.
443 3e toepasselijk achtten. Dit zoude waar
geweest zijn, als Henry werkelijk wegens het
door hem gepleegd misdrijf ware veroordeeld
geworden, maar dit is niet gebeurd daar hij de
vervolgving tegen hem voorkwam door den zelf-
moord, dien hij in de gevangenis pleegde.

Restte dus als eenige grond voor revisie het
boven sub 4e genoemde, m. a. w. „er is een
nieuw feit ontdekt, in staat om de onschuld van
Dreyfus te bewijzen.” Wat dat nieuwe feit is,
is vooralsnog niet bepaald gebleken, maar, zoo-
als Mr de Pinto zegt, (zie Weekbl. v. 't Recht
no. 7170) waarschijnlijk is dit nieuwe feit de
omstandigheid, dat het wijfster gebleken is, dat
het borderel, niet van de hand van Dreyfus is.
En dat de minister die overtuiging bezit, wie,
die de Dreyfus-zaak nauwkeurig gevolgd heeft,
zal hieraan nog twijfelen? Het krachtigste be-
wijs, dat algemeen in Frankrijk en daarbuiten,
niemand meer te vinden is, die nog geloof hecht
aan 't praatje, dat Dreyfus de schrijver van 't
borderel zoude wezen, is wel het feit, dat zelfs
Cavaignac in zijn rede van 7 Juli jl., wel eenige
stukken dateerende van 1896 (dus na 't proces
Dreyfus) aanhaalde ten bewijze van Dreyfus'
schuld, doch 't borderel, dat den grondslag tot
Dreyfus' veroordeeling gevormd heeft, volkomen
ignoreerde, waaruit zeker wel geoorloofd is de
gevolgtrekking te maken, dat ook hij, de vurigste
tegenstander der revisie, overtuigd was, dat 't
borderel niet van Dreyfus afkomstig is.

En nu keeren wij terug tot de boven gestelde
vraag: „kan het Hof in revisie zelf vonnis vellen
ten gunste of ten nadeele van Dreyfus?”

En 't antwoord hierop luidt ontkennend. Als
't Hof van Cassatie eventueel het vonnis van den
krijgsraad vernietigt op grond van art. 443, 4e
I. C., dan is daarbij de schuldvraag niet voorgoed
uitgemaakt, en zal deze opnieuw moeten worden
onderzocht door een anderen, bij het in revisie ge-
wezen arrest aangewezen krijgsraad.

Maar — zegt Mr. de Pinto — „toch is het ver-
nietigend arrest van het hoogste rechterlijk colle-
ge een belangrijk praesudicium in het voordeel
van den beklagde. Men bedenke toch, dat de
vernietiging op grond van art. 443 4e alléén volgt,
wanneer na de veroordeeling een feit aan
het licht is gekomen „van aard om de onschuld
van den veroordeelde te doen uitkomen” (de na-
ture à établir l'innocence du condamné.”

„Het hof van cassatie erkent dus, het novum
(het nieuwe feit) aannemende als grond van ver-
nietiging van het in kracht van gewijsde gegane,
door gewone rechtemiddelen niet meer aantastbare
vonnis, wel degelijk het bestaan van een vermoeden
in het voordeel van den veroordeelde, dat bij
den nieuwen rechter zeer zwaar zal en moet we-
gen en dan ook in verreweg de meeste gevallen
ten slotte zal leiden tot een vrijspraak en reha-
bilitatie van den beklagde.”

Op grond van het helder en zaakrijk betoog
van Mr. de Pinto, zijn wij, hoewel Reuter ons
ook heden geen bevestiging seinde van het par-
ticulier telegram van Zaterdag jl., nog meer in
ons vermoeden versterkt, dat dit telegram juist is.

Immers er werd niet geseind: „het hof heeft
Dreyfus vrijgesproken” doch: „conclusie Hof
Dreyfus onschuldig,” welke bewoordingen, zoo
ze waarheid behelzen, geheel kloppen met Mr.
de Pinto's betoog, dat niet 't Hof ten dezen
zelf vonnis velt, doch alleen concludeert
„dat er een feit is aan 't licht gekomen van aard
om de onschuld van den veroordeelde te doen
uitkomen.”

d. K.

INGEZONDEN.

SCHERZO.

Wat wordt er in den laatsten tijd al niet geklaagd
over belooningen en onderscheidingen! De een gevoelt
zich gepasseerd, een tweede vindt de belooning niet
overeenkomstig zijn verdienste, een derde is ermee in
de wolven enz. enz.

Wij mogen de uitvinding van het onderstaande on-
derscheidingsteeken een gelukkig denkbeeld vinden voor
het einde onzer eeuw en wel, omdat verdere klachten
en twisten voorkomen worden, doordat ieder, zonder
onderscheid van stand of rang, er zich van bedienen
kan. Men heeft het versje slechts op bordpapier te
plakken, uit te knippen en daarna aan het knoopsgat
te hangen: klaar is Kees!

Ontvang
En hang,
Mijn schat!
In 't gat
Van jas
of buis
Eens ras
Dit kruis

Het siert dan wis zoo schoon uw borst,
Als waart gij Duitschlands Oppervorst.

Maar denk,
Ik schenk
U dit
Met 't wit,
Dat gij
Uw plicht
Steeds blij
Verricht.

Bovendien heeft dit kruis een zeer internationaal
karakter.

Het kon u evengoed door den keizer van Duitschland
als door den Czaar van Rusland zijn geschonken.

Voor het eeuwfeest is het ten eerste aan te bevelen.

Kr.

NEDERLANDSCH INDIE.

BATAVIA, 31 October 1898.

TELEGRAAFDIENST. De gemeenschap tusschen Saigon
en Bangkok is gestoord.

— De storing op de Yucatan-lijnen is hersteld.

MAIL. Volgens mededeeling van den agent der Messa-
geries Maritimes zal de op 9 Oct. uit Marseille vertrokken
fransche mail wegens averij aan de machine van het ss.
Polynésien, eerst morgen, Dinsdag namiddag, te Sin-
gapore aankomen en Woensdag ten 10 ure v.m. per ss.
La Seyne naar hier worden verzonden, zoodat zij Vrij-
dagochtend hier kan worden verwacht.

HET aftreden van het fransche ministerie door ons
Singapore-telegram van 27 October reeds alhier bekend,
wordt thans in telegrammen van heden ontvangen
Straitsbladen bevestigd. Het Reuter-telegram, dat hierop
betrekking heeft, is van 27 dezer, het luidt volledig:

„Bij een debat over de zaak Dreyfus in de fransche
Kamer werd met algemeene stemmen de verklaring
aangenomen, dat het civiel gezag steeds boven het mi-
litaire moet staan.

„De Kamer verwierp evenwel met 286 tegen 254 stem-
men een motie van vertrouwen in het Ministerie.

„Het Kabinet trad daarop af; de Kamers zijn ver-
daagd tot 4 November.

„Uitgebreide anti-joodsche opstootjes hebben te Parijs
plaats.”

Uit het bovenstaande blijkt, dat wij het aan het rechte
einde hadden, toen wij, ons telegram besprekende, de
gissing opperden, dat dit aftreden een gevolg zoude wezen
van een afkeurend votum der kamer tegen de door het
kabinet aangenomen houding in zake de revisie.

Men zal zich herinneren, dat wij toen tevens betoogden, dat de verklaring der fransche Kamer, dat het civiel gezag steeds de suprematie behoorde te hebben boven het militaire, volstrekt nog geen bewijs was, dat de Kamer daarmede tevens te kennen zou geven, dat zij de revisie-politiek van 't kabinet goedkeurde. En de uitslag bewijst, dat wij gelijk hadden, toen wij die gevolgtrekking onjuist achtten.

VAN ATJEH hooren we, dat een bezetting van Pedir met twee bataljons infanterie alleen gedurende enkele maanden wordt noodig geoordeeld en dat, wanneer de toestand bevredigend blijft, in het voorjaar geleidelijk tot vermindering zal worden overgegaan.

Wordt een garnizoen aldaar geheel onnoodig, dan keeren de bataljons naar Java en niet meer naar Groot Atjeh terug.

DE nieuw-benoemde gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, de heer G. W. C. Baron van Hoëvell, vertrekt den 2en November a.s. naar Makassar.

UIT DE BESTE bron kunnen wij mededeelen, dat de hoofd-inspecteur van het boschwezen, de heer W. Buurman van Vreeden van plan is, wegens langdurigen dienst met verlof naar Nederland te vertrekken en wel in Maart van het volgende jaar.

NAAR ONS verzekerd wordt, zou de vice-president van den Raad van Justitie alhier, Mr. Wichers, de meeste kansen hebben, om benoemd te worden tot griffier bij den R. v. J. te Soerabaja.

BIJ besluit van den G. G. van N. I. dd. 6 October 1898 no. 8 zijn, met wijziging van het besluit van den G. G. dd. 4 Aug. 1885 no. 2 c. de werkzaamheden der Kamers van het H. G. hoofdzakelijk in diër voege veranderd, dat de eerste Kamer, ten laste der overige kamers van dat college, ontheven wordt van werkzaamheden, die niet uitsluitend de civiele rechtspraak betreffen. Zoo behooften thans tot de competentie der 2de Kamer ook de beschikking bedoeld bij art. 240 f van het zg. inl. Reglement, zooals dit luidt krachtens St. 1885 no. 81 en St. 1898 no. 96, wanneer zij genomen zijn door de voorzitters van de rechtbank van Crimineele Zaken te Djocjakarta en de residentieraden te Soerakarta en Djokjakarta, en de beschikkingen in strafzaken der voorzitters van de rechtbanken in de B. B., voor zooveel daarvan een afschrift aan het hof moet worden gezonden.

Voorts adviseert de 2de Kamer ook op verzoeken, om gratie door of namens veroordeelden, die ter zake van misdrijf, waarin geen voorloopige instructie heeft plaats gehad, dan wel ter zake van overtreding in eersten aanleg voor een raad v. J. hebben terechtgestaan, al is de zaak niet in hooger beroep behandeld, alsmede voor of namens hen, die zijn veroordeeld door eenige niet in naam der Koningin rechtsprekende rechtbank of door den R. v. J. te Padang of dien te Makassar, in revisie rechtsprekende.

De 3de Kamer zal voortaan ook moeten adviseeren op verzoeken om gratie, door of namens veroordeelden ter politierol, door het magistrataatsgerecht, den residentierechter of een krijgsraad der schutterij;

De 4de Kamer eindelijk ook op verzoeken om gratie in zuiver militaire zaken of ter gelegenheid van den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin.

Bij de lezing van deze nieuwe regeling van werkzaamheden wil het ons voorkomen, dat men verzuimd heeft een beslissing te nemen, omtrent gratieverzoeken door of namens veroordeelden, die ter zake van overtreding in eersten aanleg door den landraad zijn veroordeeld en (of) in appel door den Raad van Justitie. Het lag voor de hand, dat deze verzoeken mede zouden behoreen tot de competentie der 2de Kamer. Nu dit echter niet uitdrukkelijk is geregeld, zal ook voortaan de 1ste Kamer van deze verzoeken moeten blijven kennis nemen.

VAN ALLESZINS bevoegde zijde, wordt ons medegedeeld, dat Mr. H. Schuijten, advocaat-generaal bij het Hoog-gerechtshof niet behoort onder de sollicitanten naar de vacante griffiersplaats bij den R. v. J. te Soerabaja.

NA een zeer langdurig lijden is heden nacht overleden de heer Carels, boekhouder bij de Javasche Bank.

De heer C. kwam zeer jong reeds bij genoemde instelling in dienst en klom geleidelijk op tot den laatst door hem bekleeden rang; de Bank verliest in hem een oud en trouw dienaar.

DE kapitein van den generalen staf Van Daalen, een te Atjeh zeer bekend officier, die zich het Ridderkruis der 3e klasse van de Militaire Willemsorde heeft mogen verwerven, heeft verzocht, om na de uitbreiding van de marechaussee bij dat hulptroep te mogen overgaan.

Zoals men weet, is gerekend op eenige staf-officieren bij den politiedienst.

WOENSDAG a. s. vertrekt de ingenieur Orth naar de vergunningsterreinen van de mijnbouw-maatschappijen Pasaman en Paret bij Ajerbangis, op Sumatra's Westkust. Het vergunningsterrein Paret grenst ten N. aan de Battakbahrivier, welke rivier de zuidelijke grens is van Barma-Sawah. Volgens den geoloog Dr. Carthaus moet dit noordelijk gedeelte van het Paret-terrein in formatie gelijk zijn aan het zoo gunstig door hem beoordeelde zuidelijk gedeelte van Barma-Sawah. Doel van de reis des heeren Orth is nu, deze bevinding van den heer Carthaus nader te onderzoeken.

DEN 4en October zijn uit Holland naar de binnenlanden van Borneo" vertrokken de heeren C. Keet, uit Schagen, en L. van Knaap, uit Groesbeek, priesters-missionarissen van het misiehuus te Roosendaal, benevens mej. W. Smeele, van hier, A. Bolta, uit Harlingen, en O. Bongenaar, uit Breda, kloosterzusters der St.-Jozefcongregatie, die zich, zegt de *Haagsche Ct.*, met het onderwijs van meisjes en de verzorging van zieken aldaar zullen belasten.

HET CONCERT van gewijde muziek, gegeven door mevr. Mulder- Van der Wal in de Haantjeskerk had ook voor het goede doel een beter bezoek verdiend.

Daar mevr. M. slechts een harmonium ter harer beschikking had, kan er van voldoende registratie en pedaalspel geen sprake zijn. We kunnen echter tevreden zijn met hetgeen mevr. M. uit dit harmonium wist te voorschijn te brengen.

Het best voldeed ons het Adagio van Beethovens 1e concert, bewerkt door A. Reinhard, waarin ook de welwillende medewerker, de heer Melia, met mooien artistieke toon de cantilene voordroeg.

Verder voldeed zeer het duet voor 2 sopranen van Mendelssohn, wat echter evenals „Mijn Moedertaal" niet bij gewijde muziek tehuis hoort. De baryton, een gewoon soldaat, die laatstgenoemd lied zong, beschikt van huis uit over een warm, gezond barytongeluid; hopen we, dat deze werkelijk goede natuurstem zich aan ijverige muzikale studie overgeeft.

Niet om iets op dezen flinken zanger af te dingen, maar met dergelijk materiaal zou het toch jammer zijn nogmaals te moeten constateeren, dat genoemde krijgsman steeds de beginnoot van het lied een octaaf te hoog nam, wat bij een bekend lied als: „Mijn moedertaal" toch zeker in het oog valt.

De koortjes, begeleid door viool, cello en harmonium werden niet onverdienstelijk door jeugdige dames ten gehoeve gebracht.

Mocht mevr. Mulder- Van der Wal nogmaals besluiten een dergelijk kerkconcert te geven, dan hopen we, dat haar streven met meer belangstelling bekroond worde.

IN den Planten (en Dieren) tuin gisteravond een soirée variée et amusante, met medewerking van de Vereeniging Gewerkschool en het strijkorkest der Stafmuziek. Op het program aan den voet het onvermijdelijke: Na afloop zal er gelegenheid bestaan tot dansen.

Ondanks het voor menige beurs benarde tijdstip was de zaal vrij goed bezet. Daarmede was de tweede factor voor het slagen van de soirée vervuld, — zijnde de eerste factor, dat de bovengenoemde vereeniging met haar goede reputatie medewerking verleende (lees het programma voor haar rekening nam.) Van de acht nummers, afgewisseld door muziek, waren er zeven voordrachten; no 3 en no 7 verdienen afzonderlijk genoemd. Er liep zoo nu en dan 'n „schuine" ui onder, maar die werd geslikt, ja, smaakte.

En toen . . . ja, toen was „men" toch wel blij, dat 't afgeloopen was en dat er geen ander nummer kwam, dan dansen, dansen, dansen!

VAN Atjeh zijn geëvacueerd naar Padang per ss. *Tambora*: de 1ste luitenant der infanterie J. W. A. Cassa, de 1ste luitenant der artillerie L. G. Schuurman en H. C. C. Hackstroph, de 2de luit. der inf. J. M. C. G. Majoie en de 2de luit.-kwartiermeester H. C. E. Karsten, benevens 78 onderofficieren en mindere militairen.

UIT PELANTOENGAN werd ons door Dr. Muller, directeur van het gesticht voor lepra-lijders aldaar, welwillend toegezonden een fotografie van de bibliotheek en de werkplaats der aldaar verpleegde melaatschen. Het gebouwtje met zijn witte muren en wit dak maakt een gunstigen indruk. Voor belangstellenden hebben wij de fotografie ter bezichtiging gesteld in het filiaal der firma G. Kolff en Co. te Noordwijk. Bij den amateur fotograaf de Haas te Pelantoengan, kunnen desverlangd fotografieën van het gebouw, met de in arbeid zijnde jongelieden in twee formaten 13x18 en 18x24 worden besteld, respectievelijk ad f 0.75 en f 1.

AAN P. van Leersum, directeur der gouvernements kina-onderneming te Lombang [Preanger], is wegens ziekte een maand verlof verleend naar Batavia.

DE adjunct-administrateur bij de zeemacht H. J. J. Renier zal wegens langdurig verblijf per stoomschip *Prins Hendrik* naar Nederland terugkeeren.

DE militaire apothekersbediende der 3e klasse te Makassar Kroon is naar Willem I overgeplaatst.

— van Batavia is overgeplaatst naar Makassar, de militaire apothekersbediende der 3e klasse Simon.

HET AAN den 2en machinist bij den opiumsluikhandel, B. A. Broes wegens ziekte verleend verlof voor den tijd van een maand naar Soerabaja, is om dezelfde redenen met een maand verlengd.

DE van Atjeh geëvacueerde 1ste luitenant der infanterie L. O. Kruijswijk is in het militair hospitaal te Fort-de-Kock overleden.

DE ADVISEUR voor den burgerlijken veterinairdienst Dr. D. P. F. Driessen en de controleur der 1e klasse bij het Binnenlandsch-Bestuur op de bezittingen buiten Java en Madoera, tijdelijk ter beschikking van den resident van Batavia J. B. Leon zijn in commissie benoemd tot herziening der bepalingen op veeartsenijkundig gebied.

De directeur van Binnenlandsch-Bestuur is gemachtigd, om aan vorenbedoelde commissie commissiereizen op te dragen, wanneer hij zulks tot een behoorlijke vervulling der aan haar hiervoren verstrekte opdracht noodig oordeelt.

MACHTIGING is verleend tot de uitvoering van de onder volgende werken:

1. Bouw van een boogbrug in den militairen weg van Grobok naar Salatiga, zijnde de kosten f 5305.—
2. Het verbouwen van het bureau van 's Lands Plantentuin ter afdelingshoofdplaats Buitenzorg, zijnde de kosten f 8467.—
3. Bouw van een kantoorgebouw voor den controleur met geldkamer te Penjaboengan, afdeling Mandeling en Angkola (Tapanoei), kosten f 8489.—
4. Bouw van een boogbrug in den militairen weg van Soekaboemie naar Tjiandjoer, zijnde de kosten f 10374.

OP HET verzoek van Mr. H. 's Jacob en R. van Lennep ten deze handelende respectievelijk als voorzitter en secretaris van het proefstation Oost-Java, om aan die vereeniging gedurende de jaren 1898 tot en met 1901 ten laste der indische begroting een subsidie van f 20.000 'sjaars te verleenen voor het doen van wetenschappelijke onderzoekingen in het belang van de cultuur van suikerriet op Java, is te kennen gegeven, dat de stand der indische geldmiddelen voorsnog niet toelaat, hun verzoek in gunstige overweging te nemen.

Dezelfde beschikking is genomen op het verzoek van L. E. Illing en P. C. van Leeuwen ten deze handelende respectievelijk als president en secretaris van het proefstation voor suikerriet in West-Java te Kagok, om toekenning eener regeerings-subsidie van f 20.000 'sjaars ten einde het voortbestaan dezer inrichting te verzekeren.

AAN L. Reinking is voor den tijd van 75 jaren in erfpacht afgestaan een uitgestrektheid woeste grond van ongeveer 7100 bouws, gelegen in het district Laboan Amaas, afdeling Amoentai (Zuider- en Oosterafdeling van Borneo) tegen een pachtsom van f 7100 'sjaars en van C. H. van Rinsum van ongeveer 6300 bouws, gelegen in hetzelfde district, tegen een pachtsom van f 6300 'sjaars.

INGETROKKEN is de aan J. R. Engelhard verleende vergunning tot het aanleggen en exploiteeren van intercommunale telefoon verbindingen tusschen Malang en Lawang, Soerabaja en Modjokerto en Soerabaja en Sidoardjo, zoomede de aan E. F. J. 't Sas verleende vergunning tot het aanleggen en exploiteeren van een telefoon-verbinding tusschen Magelang en Djokjakarta en tusschen Magelang en Poerworedjo.

UIT ATJEH meldde men het volgende aan het *Advertentieblad* te Padang:

In den nacht van 12/13 dezer is het middenblok van kampong Mesigit Raja (de pasar dus) door onvoorzichtigheid met vuur afgebrand; schade p. m. f 10.000.

Op 11 dezer is de heer H. Sardemann, boekhouder bij Reichler & Co, Kota Radja, plotseling ontslagen.

Ingedeeld. De op 14 dezer te Kota-Radja aangekomen 1e luit. inf. Hartvelt en C. F. Doerleben zijn geplaatst te Indrapoeri.

Majoor inf. v.d. Wedden is ingedeeld bij het 14 bat. Overgeplaatst:

Van het 2e bat. naar 4e bat: kap. I. M. v/d Ende en 2e luit. H. M. Luchsinger; naar Daja: kapitein G. W. Doerleben; naar Edi: 1e luit. M. F. Goldenberg; naar Tjot Mantjang: 1e luit. G. J. Groothoff en onderluit. Christoffel; naar Telok Semawé: 1e luit. J. W. Berenschot; naar 9e bat. 1e luit. Smelt, 2e luit. van Enst en F. Fischer, naar Kota-Radja: 2e luit. B. Lamberts; naar Lambaroe, 2e luit. Cambier.

Van 2e res. bat. naar 12e bat. kap. v.d. Siepkamp; naar Lambaroe: 1e luit. L. F. van Gent; naar 6e bat. 2e luit de Bruijn; naar Edi: 2e luit. S. D. Kramers; naar Tjot Mantjang: onderluit. Sablerolle.

Van 14e bat. naar 3e bat. overste Van Loenen; naar 2e bat. kap. M. Kuneman en 1e luit. J. Mioulet.

Van 3e bat. Kotaradja naar mob. colonne te Daja: 1e luit. L. G. de Lagh.

Van 7e bat. naar 2e bat. Kota Radja: 1e luit. E. Warria; naar 2e res. bat: onderluit. Dekkers en Nieuwmeijer.

Van 12 bat naar 1e garn. bat. te Kota Radja: kap. S. Boodt.

Van Lambaroe naar Kota Pohama als postcommandant: 1e luit. A. Y. Reitsma; naar 2e bat. 1e luit. L. H. Berg. Van Kota Pohama naar 2e bat. 1e luit. L. K. Hamakers.

Van 9e bat. naar Kroeng Raja als postcommandant, kapitein La Gordt Dillie; naar 2e res. bat. 1e luit. G. Ort; naar 2e bat. 2e luit. H. Heb.

Van Kota Radja naar 2e res. bat. kapt. Ter Beek.

Van Oleh-leh naar 2e res. bat. kapt. W. Bronkhorst.

Van Telok Semawé naar 2e res. bat. 1e luit. E. A. J. de Bruine

Van mob. colonne te Daja naar 2e bat., kapitein van Kesteren.

Van Kroeng Raja naar 2e bat. kapt. H. Van Beusekom.

Van 3e naar 2e bat: majoor Lindgreen.

Van Kota Radja naar Daja: off. v. gez. Haak.

Van Kota Radja naar Selimoen: 1e luit. art. Pabst; van Edi naar P. Weh: 1e luit. Schadee.

Bevorderd tot onder-adjudant: de serg. majoor Muller.

GISTEREN avond is te Buitenzorg door een jongen van 13 jaar uit baldadigheid een aanslag gepleegd op een inlander. Genoemde jongen had van zijn vader een flobert gekregen en daar het hem verveelde op vogels te mikken, nam hij ten slotte de voorbijgangers onder schot, met het treurig gevolg, dat al spoedige inlandsche schoenmaker ondersteboven tuimelde. De man had een schotwond aan de slaap en door omstanders werd hij naar het hospitaal begeleid.

Voorwaar een leelijk zaakje, daar het booze opzet door getuigen gestaafd wordt, maar tevens ook een lesje voor menschen, die van geweren droomen.

* ALS een feit deelt het *Onderwijs* het volgende mede:

„Een Christen-Inlander is wettig getrouwd met een europeesche vrouw. Het zoontje uit dit huwelijk volgt den landaard van den vader en is dus Inlander.

Het knaapje komt op school en wordt, omdat hij een Eur. moeder heeft, als Europeaan ingeschreven en vrijgesteld om schoolgeld te betalen. In school is de knaap Europeaan, daarbuiten is hij Inlander.

„Nog erger: Een europeesche ongehuwde moeder kan haar z. g. onecht kind, (de vader is Inlander) gratis op de europeesche school laten gaan en ondervindt bij de toelating geen moeilijkheden, al kent 't kind geen woord Nederlandsch. Was de vrouw met den vader van het kind gehuwd, dan was 't zoontje Inlander en kon dus slecht tegen hoog schoolgeld toegelaten worden . . . mits hij Hollandsch kende.

Hier is dus 't z. g. „onecht" kind" bevoorrecht boven het „rechte". Dat is in de wereld gewoonlijk anders."

UIT de binnenlanden van de Lampongs ontvangen wij het verzoek, in ons blad de vraag te plaatsen, of een geneesheer, zoo hij ergens ontboden wordt, niet verplicht is te komen en bij verzuim strafschuldig is.

De steller doet dit verzoek, wijl het voorgekomen is, dat de geneesheer, ontboden bij een zieke vrouw, daaraan geen gevolg gaf doch enkel een drankje stuurde, zeggende reeds te weten wat de patient scheelde, — iets wat bij totale afwezigheid van voorgaand onderzoek onmogelijk was.

TEN dienste van hen, die naar of van Tangerang per werktrein reizen of goederen verzenden willen, diene, dat de dienst aldus geregeld is:

Vertrek van Tangerang naar Doeri: 6 en 11.15; naar Batavia 8.20 en 1.50; van Doeri naar Tangerang 7.10 en 12.30; van Batavia naar Tangerang 9.45 en 4.

's Zondags rijden geen treinen.

MORGEN OCHTEND zal voor den raad van justitie alhier worden terechtgesteld de beklagde A. W. K. G. oud 37 jaren, particulier, wonende te Buitenzorg, beschuldigd van het moedwillig toebrengen van slagen.

MAGTIGING is verleend tot het aanleggen eener telegraaflijn tusschen Tandjong Poera en Pangkalan Brandan, afdeeling Beneden Langkat, Oostkust van Sumatra en om daarvoor te beschikken over f 4,400.

Bepaald is, dat met ingang van een nader door den directeur der Burgerlijke Openbare Werken aan te geven tijdstip, te Pangkalan Brandan een post- en telegraafkantoor zal worden opgericht.

De formatie van het personeel van den post- en telegraafdienst is uitgebreid met een kantoorchef der 4e klasse tegen vermindering met een commies 2e klasse.

AAN DEN Chinees Tan Jan Lian is een remissie verleend van drie maanden op de straf van dwangarbeid buiten den ketting voor den tijd van een jaar en zes maanden, waartoe hij is veroordeeld bij vonnis van den Landraad te Cheribon van 15 September 1897, bekrachtigd bij arrest van het Hof van 19 October d. a. v.

VAN TJIMAH schrijft men aan het Nieuwsblad:

Een kapiteinsbediende en een kaharvoerder zijn 's nachts door onbekend gebleven javaansche soldaten ergerlijk mishandeld.

Een in het kampement werkzaam zijnde metselaar is bij ongeluk van een steiger gevallen en verkeert in levensgevaarlijken toestand.

In de dessa Tjigoegoer zijn twee bamboewoningen van Pa Amin, waarvan de een met atap en de andere met pannen gedekt, door onvoorzichtigheid verbrand.

Vier maanden geleden deserteerde de inlandsche fuselier Katjoeng van het 15e bataljon. Patrouilles, die dadelijk werden uitgestuurd, om hem te zoeken, konden geen enkel spoor van hem vinden, ook niet in de volgende dagen, zoodat het zoeken gestaakt moest worden. Thans is Katjoeng, die veel ellende heeft geleden, uit eigen beweging teruggekeerd en in de tweede klasse van militaire discipline geplaatst, een straf, die tegenwoordig gepaard gaat met het dragen van een goenkostuum. Een met zoo'n kleed der schande gekleed militair te zien exerceeren, is een rara avis, en kan niet nalaten de algemeene hilariteit op te wekken.

De disciplinaire toestand van het garnizoen laat nog te wenschen over. Dat blijkt o. a. hieruit, dat deserties zelfs van europeesche onderofficieren wel eens voorkomen.

De leerlingen van de doctor-djawa-school hebben zich laten fotografeeren en een afdruk als souvenir aangeboden aan hun voormaligen leeraar, den sedert tot professor te Groningen geroepen officier van gezondheid dr. Eykman.

POLITIENIEUWS. Bij Djasim van Tanah-Abang trachtte een dief door ondergraving de woning binnen te dringen. Djasim ontwaakte echter bijtijds en riep, welk geroep door zijn buurman, herhaald werd! De dief, daarover verontwaardigd, loste een revolverschot naar Niins woning en trof hem licht in de borst. Daarna liep hij weg, doch werd den volgende dag met zijn handlanger geknipt.

De wegens diefstal tot drie maanden krakal veroordeelde inlander Imang Karoe vluchtte, maar werd te Kemandoran door den djoeragan gepakt. Deze onderzocht hem aan den lijve en vond hem in het bezit van een zilveren buikband, dien hij, zooals later bleek, 's nachts middels inbraak gestolen had in het huis van Palipin te Grogol.

De politie van Manggabesar heeft den inlander Pii van de kampong Sawah gearresteerd, omdat hij vermoed wordt, de dief te zijn, die 's nachts door ondergraving diefstal bij zijn kamponggenoot Sampak pleegde.

De inlandsche wijkmeester van gang Kadiman heeft den aldaar woonachtigen Chinees Thio Kim Tjang betrapt op het in omloop brengen van valsche zilveren pasmunt en hem direct ingerekend.

De adjudant van Tandjoeng heeft de inlanders Rasidi en Sait gearresteerd, omdat zij verdacht worden van diefstal ten huize van een landgenoot, in de buurt van Passerbaroe op Tanah-Abang.

Pioen van Tanah Abang, die niet zuiver op de graat is, is in het bezit gevonden van een revolver, waarvan hij de herkomst niet verklaren kan. Daarvoor is hij met f 25 beboet.

Zakkenrollers vindt men tegenwoordig zelfs in de tram. De heer T. van Kwitang heeft dit ondervonden, toen hij van de kotta naar huis reed. Toen hij op Kramat wilde uitstappen, merkte hij, dat zijn portemonnaie met f 15 erin weg was. Hij herinnerde zich dat een Chinees ongewoon dicht naast hem gezeten had en op Senen de tram was uitgesprongen.

Tio Tian Koei van Pendjarangan miste van zijn offertafel twee zilveren kandelaars. De politie vond ze dra terug in het pandhuis te Djembatan-boesoek. Wie ze beleend heeft, is nog niet bekend.

Pang Apeng van Penjorjan ontving van een vriend ter bewaring toegezonden een halsketting, een paar armbanden en een haarspeld, alle van goud en deel van een wijangkostuum uitmakende. Alvorens hij ze kon opbergen, moest hij eventjes naar zekere plaats. Terugkomende waren ze echter verdwenen. Hij is er nog niet achter kunnen komen, wie er schuld aan heeft, maar een sterk vermoeden heeft hij op zijn buurman Oen Atji, reden waarom de politie dezen heeft meegenomen.

Enigen leden van het spoedig naar Soerabaja vertrekende hindoesche tooneelgezelschap schijnt 't hier zo slecht te zijn befallen, dat ze ervandoor zijn gegaan, denkend naar Singapore. Een paar andere leden daarentegen stellen zich voor, hier voor goed te blijven.

Ter hoogte van Pantjoran is een in de kali badende Chinees verdronken.

Sarean Kantjil van de kampong Kwitang hoorde overdag in zijn achterhuis, dat er in zijn voorgalerij iemand aan zijn hanglamp kwam. Onderzoekende, wie dat was, zag hij, dat een toekang loa haar wilde bemachtigen. Zich betrapt ziende, liet deze af en ging weg. De sarean zou dit ongestoord hebben toegelaten, maar toen hij tot de ontdekking kwam, dat de toekang loa zich reeds van een koperen kwispeloor had meester gemaakt, rekende hij hem in, en bezorgde hem ter rolle drie maanden krakalstraf.

In de kampong Kemajoran-oetan-Pandjang woont een inlander, die twee in één huis verblijvende echtgenooten heeft. In het begin konden deze twee uitstekend met elkaar overweg, maar van lieverlede was het uit met de harmonie: dagelijks keven ze met elkaar

en scholden elkaar de huid vol. Een dezer dagen huilde het kind van de bini toewah, omdat het honger had. Het vroeg aan de bini moeda om rijst, maar deze weigerde die boos. Daarover ontstond tusschen beide vrouwen weer ruzie. Ditmaal steeg deze zoo hoog, dat de bini moeda het bord, dat ze in de hand hield, in het aangezicht van haar concurrente wierp, zoodat het in stukken vloog en vele verwondingen veroorzaakte. De echtgenoot was radeloos en betrok er daarom de politie in. Deze strafte de jonge feeks met 14 dagen krakal.

f 25 boete heeft Lai A Lim van Passerbaroe te betalen, wegens het reizen met een valschen pas.

TEGEN het vonnis van den raad van Justitie te Soerabaja, waarbij de beklagde J. R. Gaillard, ter zake van misbruik van vertrouwen, tot de straf van zes maanden gevangenis werd veroordeeld, is door den substituit-officier van Justitie bij gemelden raad hooger beroep aange teekend.

KRIJGSRAAD. De krijgsraad te Soerabaja veroordeelde den fuselier W. Visser tot een jaar militaire detentie ter zake van insubordinatie door woorden en gebaren.

De krijgsraad te Bandjermasin veroordeelde den fuselier J. Post tot een jaar militaire detentie, ter zake van insubordinatie door woorden, gewelddadigheid tegen een agent der openbare macht en weerspannigheid.

HET VONNIS van de rechtbank van omgang te Toeban, waarbij de chinees Teng Gwan Kioe, van beroep handelaar, ter zake van het desbawust gebruik maken van nagemaakte bankbiljetten van een bij algemeene verordening geotcroyeerde bank, tot de straf van 15 jaren dwangarbeid in den ketting werd veroordeeld, is bij arrest van het hooggerechtschhof vernietigd en de beklagde van het hem ten laste gelegde vrijgesproken.

IN KEDIRI doet, zegt de Soer. Ct. een verhaal de ronde, waarvoor wij Nederlanders, als 't waar is, ons diep te schamen hebben.

Vier mannen, althans wat hun leeftijd aangaat, en daaronder een paar met namen van oudadellijke families in Holland, hadden een rijtochtje georganiseerd. In een wagen met vier paarden bespannen reden zij uit. Onder weg hinderde de kap hen en die sneden ze stuk. Een eind verder werd de wagen afgekeurd en derhalve afgebroken. En toen kwam het lugubre. De paarden waren onnoodig geworden nu het voertuig ontbrak, derhalve werden die geslacht. De vier griezelige menschen, Nederlanders van fatsoenlijken huize, doch gelukkig mag ik erbij voegen afschuwelijk ontaard, deden slachterswerk en sneden de vier arme dieren de halzen af.

Staatsloterij.

Trekking van Dinsdag, 4 October.

5de klasse, 13e lijst.

No. 12920, 15109 en 17029 elk f 1000.—

» 4374, 11833, 17908, 18135 en 20977 elk f 400.—

» 9143, 15515, 19374 en 20483 elk f 200.—

» 102, 6395, 6434, 8744, 13515, 15449 en 17520 ieder f 100.—

SCHEEPSBERICHTEN.

Opgave van aankomen schepen.

N.I. sch. Sin Soen Siem, gez. Tjong Adjoe, van Pankal Pinang.

» ss. Tambora, gez. Haije, van Atjeh.

» ss. Generaal Pel, gez. Reinberg, van Segli via Telok Semawé

» ss. van Diemen, gez. Preussner, van Segli.

Ned. ss. Salak, gez. Brouwer, van Rotterdam via Southampton, Marseille en Padang.

» ss. Reael, gez. van Dorssen, van Semarang.

N.I. ss. Graaf van Bijlandt, van Singapore.

Opgave van vertrokken schepen.

N.I. ss. Borneo, gez. Veen, naar Soerabaja via kustplaatsen.

» ss. Reael, gez. van Dorssen, naar Semarang

Eng. ss. Giang Seng, gez. Follett, naar Semarang.

N.I. ss. van Diemen, gez. Preussner, naar Semarang.

Eng. sch. Benlariq, gez. Mencke, naar Rembang.

N.I. bark Argo, naar Banka.

Ned. ss. Agamemnon, gez. Steeves, naar Oost-Java via Indramajoe.

Passagiers.

op morgen 9 uur v. m. vertrekkende per stoomer Gen. Pel naar Singapore: mej. A. de Groot en mevr. Jourdin, benevens de passagiers;

per ss. Graaf van Bijlandt morgen 9 uur v. m. naar Semarang: mevr. H. Fraser en de heer H. G. van Elsbroek, benevens Hr. Ms. schepelingen en de passagiers.

BENOEMINGEN, ENZ.

CIVIEL DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN uit zijn betrekking in afwachting van wat nader omtrent hem zal worden beslist, de commies der 3e klasse bij den post- en telegraafdienst G. M. Dupare.

BENOEMD tot aspirant-houtvester bij het Boschwezen op Java en Madoera Ch. S. Lugt, gesteld ter beschikking van den gouverneur generaal van Nederlandsch-Indië, om te worden benoemd tot technisch ambtenaar bij het Boschwezen.

Door den directeur der B.O.W.

Bij den waterstaat en 's lands B.O.W.

BENOEMD tot opzichter 3e kl. en geplaatst in de res. Palembang de ambtenaar op wachtgeld J. J. Hubeck.

OVERGEPLAATST van de res. Cheribon naar de res. Semarang de opz. 1e kl. C. P. Rosenquist;

van de res. Soerabaja naar de res. Besoeki de opz. 3e kl. A. B. C. D. Portier;

van de res. Palembang naar de res. Cheribon de opz. 1e kl. A. D. Jansen.

MILITAIR DEPARTEMENT.

VERLEEND een maand verlof wegens ziekte: naar Soekaboemi, aan den kapitein der infanterie bij het subsistentenkader te Batavia J. J. Kraft;

naar Malang, aan den 1en luitenant bij het garnizoens bataljon van Lombok, A. E. van Swieten.

GEPLAATST bij aankomst bij het garnizoensbataljon van Palembang, de 1e luitenant der infanterie van verlof uit Nederland terugverwacht wordende, F. Kilian.

OVERGEPLAATST bij het 3e bataljon de luitenant kol. bij het 14e bataljon E. A. van Loenen;

bij het 14e bataljon, de majoor bij het 2e bataljon P. H. Van der Wedden.

MARINE DEPARTEMENT.

OVERGEPLAATST: van het wachtschip Gedeh op het flottieljevaartuig Java, de officier van gezondheid der 2e klasse F. J. Broers;

van het flottieljevaartuig Java op het wachtschip Gedeh, de officier van gezondheid der 2e klasse G. J. Colder.

GEDETACHEERD aan boord van het gouvernements stoomschip Reiger, de 2e stuurman behorende tot de rolle van het stoomschip Zeeduij L. J. Resner.

Bij het departement der Marine in Nederlandsch-Indië.

INGETROKKEN met ingang van 30 November 1898 de detachering van den luitenant ter zee der 1e klasse van de koninklijke nederlandsche marine F. G. Gobius.

GEDETACHEERD: met ingang van 1 December 1898, om werkzaam te worden gesteld bij de 1e afdeeling van dat Departement, de luitenant ter zee der 1e klasse van de koninklijke nederlandsche marine J. W. van Aalst.

TELEGRAMMEN.

Londen, 30 October.

Majoor Marchand is onverwachts te Khartoum aangekomen, met 't plan door te gaan naar Kairo. Te Parijs wordt van officieele zijde gemeld, dat hij Fashoda op eigen initiatief verlaten heeft.

Djocjakarta, 31 October.

Uitslag der Races

(Tweede dag)

1. Presidentsbeker: gewonnen door Wijdjaja Danoe, van Pangeran Poerbaja; premie: Anggodo, van den rijksbestuurder.

2. Merapi-prijs: gewonnen door Dewabrata, van den kroonprins van Djocja; premie: Randasih van den heer Kerkhoven.

3. Pakoe-Alam beker: gewonnen door Grandie, van de Semarang-kongsie; premie: Bantam van den heer Van Blommestein.

4. Java-prijs: gewonnen door Aswa, van den heer Baumgarten; premie: Hallarie van den heer baron van Heeckeren.

5. Jogjakarta-prijs: gewonnen door Hippia van den heer Kerkhoven; premie: Pinang, van den heer baron van Heeckeren.

6. Bestuursbeker: gewonnen door Esclarmonde, van den heer Crone; premie: Apollo, van den heer De Sturler.

7. Mataram-prijs: gewonnen door Oudenia van den heer Baumgarten.

8. Handelsbeker: gewonnen door Soedan, van den heer Kerkhoven; premie: Moorongi, van den heer Hempenius.

(Derde dag).

1. Indigo-beker: gewonnen door Soedan, van den heer Kerkhoven; premie: Heleka II, van den pangeran van Poerbaja.

2. Sociteits-beker: gewonnen door Apollo, van den heer De Sturler; premie: Express, van den heer baron van Heeckeren.

3. Mataram-grand prix: gewonnen door Dandy, van den heer Enger.

4. Internationale-prijs: gewonnen door Bianca van den heer Bruno; premie: Swell, van den heer Crone.

5. Champion-prijs: gewonnen door Coronella, van den heer Verhagen; premie: Ismania, van den pangeran van Poerbaja.

6. Suiker-beker: gewonnen door Esclarmonde, van den heer Crone.

7. Demangan-prijs: gewonnen door Patroon, van den rijksbestuurder.

8. Besluitsprijs: gewonnen door Swell, van den heer Crone.

9. Consolatie-prijs: gewonnen door Rejected, van de Samarang-Kongsie.

Buitenzorg, 31 October.

Bevorderd tot 1en luitenant der infanterie de 2e luitenant J. C. L. Engelhart.

SCHEEPVAART TELEGRAMMEN.

Het s.s. Bogor (extraboort) arriveerde gisteren namiddag te 6 ure te Padang.

ADVERTENTIËN

VERLOOFD:
ROSE SOPHIE MEETER
en
JACOBUS CORNELIS LEIJDS.
SEMARANG,) 29 October 1898
BATAVIA,) 7496

ONDERTROUWD:
HENRIETTE GASPER (Weduwe)
en
W. H. ROND,
Adjutant Onder Officier.
TJANDJOER, 28 October 1898.
Eenige en algemeene kennisgeving. 7470

Gisteren overleed onze jongste lieveling.
P. C. VAN DAVELAAR.
G. M. VAN DAVELAAR — CAMPBELL.
RANGKASBITONG, 28 October 1898. 7471

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER,
Mevrouw M. VETTER—SWAAB.
BATAVIA, 31 October 1898. 7491

Overleden de Heer J. B. M. CARELS in leven Boek-
houder der Javasche Bank.
Wed. A. CARELS — MEKERN.
BATAVIA, 30 October 1898. 7506
Eenige en algemeene kennisgeving.
Verzoeken van rouwbeklag verschoond te blijven.

KENNISGAVE.

An familieleden, vrienden en bekenden wordt
beleefd kennisgegeven dat de begrafenis van
den Kapitein der Chinezen LOA TIANG HOEIJ
zal plaats vinden op **Donderdag 3 November**
des morgens ten 9 ure, in stede van op den 29
October.
7490 TIO WIE DJIN.

Ondergeteekenden betuigen hierbij ook namens hunne
wederzijdsche Ouders hartelijk dank voor de vele
bewijzen van belangstelling bij hun huwelijk onder-
vonden.

P. A. HONDIUS VAN HERWERDEN.
E. A. HONDIUS VAN HERWERDEN,
VAN HAASTERT.
BANDOENG, 29 October 1898. 7500

De Supérieure en Zusters Ursulinen van het Insti-
tuit Noordwijk betuigen haren hartelijken dank
aan allen, die hunne deelneming hebben doen blijken
bij het overlijden harer innigstgeliefde medezuster SOEUR
MARIE BRIGITTE.

MEER AUGUSTINE, SUPÉRIEURE.
BATAVIA, 29 October 1898. 7492

De Heer en Mevrouw HAASMAN — MOHR betuigen
hunnen dank voor de bij de geboorte hunner
dochter ondervonden belangstelling.
BATAVIA, 31 October 1898. 7507

De Heer en Mevrouw GASTMANN — WICHERS be-
tuigen hunnen dank voor de vele bewijzen van
deelneming, ondervonden bij het overlijden van hunnen
broeder en behuwbroeder den Heer L. WICHERS te
Blitar. 7478

De familie MULLER, KEBON SIRIH,
zal gaarne Dinsdags in den vooravond bezoeken ont-
vangen. 7514

De Generaal Majoer en Mevrouw VAN VLIET
verhinderd afscheidsbezoeken te brengen zullen gaarne
ontvangen Dinsdag 1 November in den vooravond ten
huize van den Generaal Majoer STEMFOORT. 7508

TOKO-VENDUTIE

op **VRIJDAG 4 NOVEMBER 1898.**
7494 JOHN PRYCE & Co.

OP BOVENSTAANDE VENDUTIE

verkoopen wij:
Een partij Gouv. Menier.
Een partij inférieure Gouv. Koffie.
100 Buskruittonnen. Een partij Messing Staal en IJzer-
rommel en een partij oud Touwwerk, te bezichtigen en te
ontvangen in het Arsenaal te Weltevreden, enz.
7495 JOHN PRYCE & Co.

Ontvangen:

een fraaie Collectie
CORRESPONDENTIE-KAARTEN.
2792 G. KOLFF & Co.

Ned.-Ind. Sigaren Magazijn,

RIJSWIJK EN BANDONG.

ONTPAKT EENE GROOTE FACTUUR

JAPANSCHIE VAZEN,

fijne porceleinen koffie- en theekopjes, Bronzen Vazen en voorwerpen. Antilopen-, Vossen-
en Apenhuiden, Carpetten en Matten, mooie zijden schutsels.

Goedkope SCHUTSELS en KOFFIE- en THEEKOPJES, 1e kwal. JAPANSCHIE OVERHEMDEN met DASSEN, BLOEMBAKKEN, KNAAPJES, STOELLEN, TEGELS,
LAKWIJK DOOSJES, ZIJDEN GEBORDUURDE LAPPEN en IMITATIE LEDER voor SCHUTSELS en TOCHTDEUREN, ZIJDEN TAFELLOOPERS, MANDJES, MATJES,
BRIEVEN- en PRULLENMANDEN, WAAIERS, enz., enz.

Dames Schrijftafels en Cabinetten

en een ruime keuze

SCHILDERIËN

zeer geschikt voor **ST. NICOLAAS CADEAUX.**

Op nieuw ontvangen:
SPAANSCHIE DRUIVEN.
HOLLANDSCHIE APPELEN en PEREN allen op ijs
aangevoerd.
7517 M. HOUP, Noordwijk.

VOORHANDEN:

PLASSCHAERT

Burgerlijke en Waterbouwkunde

2 dln. met atlas / 30.—

BOEKHANDEL VISSER & Co.,
RIJSWIJK.

7511

NEDERLANDSCH-INDISCHE HYPOTHEEK BANK.

In de op **29 October 1898** gehouden VER-
GADERING zijn uitgeloot de pandbrieven genummerd:

1003, 1005, 1010, 1014, 1016, 1017, 1020, 1021, 1024,
1025, 1035, 1037, 1039, 1041, 1046, 1057, 1060, 1064,
1066, 1069, 1072, 1079, 1085, 1089, 1089, 1093, 1097,
1101, 1104, 1112, 1120, 1125, 1138, 1141, 1147, 1151,
1153, 1157, 1166, 1179, 1181, 1185, 1189, 1192, 1199,
1215, 1218, 1232, 1237, 1238, 1242, 1243, 1251, 1253,
1259, 1260, 1263, 1266, 1268, 1273, 1299, 1290, 1295,
1296, 1299, 1300, 1306, 1317, 1327, 1331, 1337, 1344,
1348, 1361, 1366, 1379, 1383, 1396, 1397, 1391, 1393,
1400, 1402, 1403, 1405, 1407, 1424, 1433, 1437, 1440,
1442, 1447, 1448, 1456, 1458, 1462, 1471, 1497, 1498,
1499, 1504, 1523, 1526, 1529, 1534, 1535, 1542, 1554,
1565, 1566, 1567, 1569, 1576, 1581, 1591, 1603, 1610,
1616, 1617, 1622, 1625, 1625, 1629, 1630, 1635, 1638,
1639, 1640, 1647, 1649, 1651, 1655, 1667, 1668, 1672,
1684, 1685, 1691, 1703, 1705, 1708, 1708, 1722, 1728,
1731, 1732, 1735, 1740, 1744, 1748, 1753, 1763, 1765,
1776, 1777, 1782, 1783, 1788, 1795, 1798, 1800, 1804,
1809, 1821, 1825, 1829, 1832, 1840, 1843, 1840, 1852,
1855, 1856, 1859, 1864, 1867, 1868, 1870, 1873, 1883,
1887, 1888, 1893, 1895, 1895, 1908, 1912, 1916, 1919,
1920, 1925, 1935, 1939, 1942, 1951, 1955, 1958, 1967,
1973, 1986, 2010, 2020, 2041, 2042, 2055, 2066, 2077,
2079, 2095, 2106, 2141, 2148, 2172, 2195, 2209,

waarvan de betaling zal plaats hebben ten kantore
der Bank van af den **1 Januari 1899** tegen intrek-
king der pandbrieven en de daarbij behorende talon
met coupons No. 15 t/m. 21.

7518 De Directeur, S. J. W. VAN BUUREN.

HANDLEIDING voor het corrigeren van
drukproeven . . . f 0.50
G. KOLFF & Co.

Met toestemming van de bevoegde autoriteit.

ONDEROFFICIEERS-VEREENIGING A.D.V.E.N.D.O.

Aangenaam door vriendschap en nuttig door oefening.
Soirée Variée,

op **DONDERDAG** den 3den **NOVEMBER 1898**,
in het **COMEDIEGEBOUW DER MILITAIRE CANTINE**,
aangvangende des avonds ten 9 ure.

Strijkorkest van den Heer CONTE.

De netto opbrengst zal strekken tot onthaal van de
terugkeerende onderofficieren der Pedir-expeditie.

PROGRAMMA:

- No. 1. Marsch. Landjager van . . J. RIENER.
2. Ouverture Lustspiel . . K. BELA.
Kluichspel in één bedrijf:

Een uur dokter.

Pauze.

3. Walzer Aurora van . . O. ROEDER.
4. Eerste acte enz. Komische
Coupletten van . . ALEX BENNO.
5. Daar zie je wat enz. idem. van B. WOLF.
6. Resie parodie op Daisy . . FRITS LENNER.
7. Mijn eerste jongen . . N. DE HAAS.
8. Gavotte Coupletten . . W. JERWITZ.
9. Zoo heeft ieder voor iets an-
ders. Humoristische scene van ALEX BENNO.
10. De mooie Isidore. Marschlied. CARL LORENS.
11. Kort van Memorie. Komische
Scène . . JOHAN.
12. After the ball. Coupletten van C. K. HARRIS.
13. Potpourie Mascotte . . AUDRIAN.

Prijzen der plaatsen:

Een heer f 1.50. Een dame f 1.—. Kinderen f 0.50.
Plaatsen te bespreken op den dag der uitvoering des
v. m. van 7 tot 11 uur in de Onderofficieren Sociëit
à f 0.25 per plaats.

7510

HET BESTUUR.

Weder voorhanden:

J. DE VRIES' POPULAIRE ROMANS
15 deelen groot formaat, duidelijke letter,
met illustraties prijs slechts f 7.50.

Hierbij o. a. DE VERBORGENHEDEN VAN
AMSTERDAM; DE VINGER GODS; DE WRAAK
EENER VROUW; DE EED OF MISDAAD EN
WROLGING, enz. enz.

Verkrijgbaar bij G. KOLFF & Co.,
Batavia en Weltevreden.

7305

L. C. A. VAN DEN BERGH

Arts. Off. van Gez.

Is te consulteeren tevens voor **MASSAGE**
dagelijks 's morgens van 12 — 1 uur, 's avonds van
6 — 7 uur.
GANG CORNELIUS. 7513

NEDERLANDSCH-INDISCHE HYPOTHEEK BANK.

In de **BUITENGEWONE ALGEMEENE VER-
GADERING** gehouden op **Zaterdag 11**, is den Heer
H. S. L. VAN NIEROP op diens verzoek eervol ontslag
verleend, als Directeur en in diens plaats als zoodanig
benoemd de Heer **E. M. COLLARD**.

7516

De Directeur, S. J. W. VAN BUUREN.

Met toestemming van den Resident.

VIERDE VOORSTELLING

tegen **VERLAAGDE** prijzen,

op **DONDERDAG 3 NOVEMBER**, van

MISS HELYETT.

Opérette in drie bedrijven van **MAXIME BOUCHERON**,
Hollandsche tekst van O. KNAAP,
MUZIEK VAN EDMOND AUDRAN.

Prijzen der Plaatsen:

Loges f 3.— Stalles f 2.50 Parterre f 2.— Balcon
en face f 1.— Balcon latéral f 0.75.

Voor militairen beneden den rang van officier, mits
in uniform:

Balcon en face f 0.75. Balcon latéral f 0.50.

Plaatsen kunnen, tegen f 0.25 per plaats, besproken
worden op Dinsdag en Donderdag van 8 tot 10 uur
's morgens in den Schouwburg, alwaar ook tekstboekjes
verkrijgbaar zijn tot f 0.75 per stuk.

DE NETTO-OPBRENGST DEZER VOORSTELLING
KOMT TEN BATE VAN HET PROTESTANT-
SCHE WEESHUIS TE SAMARANG.

Leden van het Muziek- en Tooneelgezelschap kunnen
zich plaatsen in de Stalles verzekeren. 7515

Het Sint Nicolaasgebak
van **STAM & WEIJNS**, 7026
is het fijnste.

Stoomsneldrukkerij van G. KOLFF & Co., Batavia.

TWEEDE BLAD. Bataviasch Nieuwsblad.

MAANDA 31 OCTOBER 1898 No. 276.
Wvd. Red. Mr. Ph. S. DE LAAT DE KANTER.
Uitgevers G. KOLFF & Co.

DE HOLLANDSCHE MAIL

ROTTERDAM, 1 October.

Nij ontvingen gisteren met de nederlandsche mail per Marseille de oostindische bladen, loopende tot 30 Augustus.

Men schrijft ons uit Den Haag, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal welhaast een wetsontwerp kan te gemoet zien, waarbij een belangrijke bijdrage van rijkswege wordt beschikbaar gesteld voor den aanleg eener nieuwe visschershaven te Scheveningen, zonder dat die aanleg langer afhankelijk zou zijn van of verband houden met onze kustverdediging; alsmede dat het in de voornemens van de regeering ligt, in de eerstvolgende jaren, gelijk ook vroeger in uitzicht gesteld werd, ettelijke millioenen guldens ten koste te leggen aan de verbetering van het Noordzeekanaal. In de jongste Troonrede, noch bij de aanbieding der begrotingswetten voor 1899, werd van die belangrijke werken van openbaar nut gewag gemaakt.

Mevrouw Carnot is aan een slagaderbreuk gestorven. Zij zou naar Amsterdam gaan, om de Rembrandtentoonstelling te bezoeken, maar had haar reis al uitgesteld, omdat zij zich niet wel gevoelde. Zij wordt op het kerkhof van Passy begraven.

President Faure heeft een betuiging van deelneming aan de zoons gezonden.

's-Gravenhage, 3 October. H. M. de Koningin heeft Haar buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij het Deensche Hof, mr. K. W. P. F. baron Gericke van Herwijnen, opgedragen Haar te vertegenwoordigen bij de plechtige teraardebestelling van H. M. de Koningin van Denemarken, en bij die gelegenheid aan Z. M. den Koning van Denemarken een brief van rouwbeklag te overhandigen.

Den 29en der vorige maand is alhier opgericht de Export Maatschappij „Jacatra“, onder directie van den heer H. Fortuin en de firma Hijmans van Veenendaal Zonen, met een agentschap te Batavia, dat op 1 Januari 1899 in werking treden zal onder leiding van den heer P. A. Ellwanger.

Men meldt ons:

In de heden te Amsterdam gehouden vergadering der houders van 6¼ pcts. obligatiën van de Nederlandsch-Indische Cultuur Maatschappij is door den directeur mededeeling gedaan van den financiële toestand. Waarschijnlijk zal een reconstructie noodig zijn, maar de omvang daarvan kan eerst worden vastgesteld als tegen eind October de volgende oogst kan worden geraamd. Tot het beramen van die reconstructie werden de heeren Mrs. E. H. Karsten en F. N. L. Aberson in commissie gesteld, met bevoegdheid zich een derde te assumeeren.

De 2e luit. C. M. Donck, van het 1e reg. inf. te Helder, is bestemd om voor den tijd van 5 jaar gedetacheerd te worden bij het O.-I. leger.

Blijkens bij het departement van marine ontvangen bericht is Hr. Ms. flottieljevaartuig Koetel, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse E. F. T. Bik, den 28sten September te Algiers aangekomen. Bij den commandant bestond het voornemen den volgenden dag van daar te vertrekken.

De luitenant ter zee der 1ste klasse H. C. A. Schlüter, de luitenant ter zee der 2de klasse R. Peaux, P. H. D. Schuttevaer en jhr. C. A. L. Van der Wijck, de officier van gezondheid der 1ste klasse W. A. Stark en de officier van administratie der 2de klasse J. E. Tromp, allen dienende aan boord van Hr. Ms. korvet Alkmaar, eerstgenoemde als 1ste-officier, worden met 6 October op non-activiteit gesteld.

In de tweede helft van October vertrekt Hr. Ms. pantserschip Friesland, commandant kap. ter zee Lamie, naar Indië.

Donderdag is te Nijmegen op 51-jarigen leeftijd overleden de gepensioneerde majoor van de artillerie bij het oost-indisch leger, P. H. Opzoomer.

De 2e-luit. der cavalerie M. A. C. Goester, bestemd voor het O. I. leger, is gedetacheerd bij de rijsschool te Amersfoort.

Het verlof naar Nederland van den 1e-luit. der inf. O. I. leger F. Franssen is nogmaals met zes maanden verlengd.

Het verlof naar Nederland van den kap. der art. O. I. leger H. W. J. Stroband is met zes maanden verlengd.

De 2e-luit. G. J. Nijweide, van het 4e reg. inf. te Delft, is bestemd, om voor 5 jaar gedetacheerd te worden bij het leger in Oost-Indië.

De voor het O. I. leger bestemde 2e-luit. der cavalerie P. M. Hekkema is gedetacheerd bij de rijsschool te Amersfoort.

Notarieel staatsexamen. 's-Gravenhage, 24—30 September. Geslaagd tweede gedeelte: W. Schroot, Zevenbergen; L. Venema, Rotterdam; W. J. van Dusseldorp, Waspik; A. J. C. van der Heyden, Bergen-op-Zoom; mr. Th. Snellen, Utrecht; C. Loeff, Zuidland; A. H. Werumeus Buning, Arnhem en H. J. Sluis, IJsselmonde.

Men meldt ons uit Amsterdam:

Mevrouw H. Hintzen; alhier, stortte in het waarborgfonds der Nederlandsche Opera een som van f 10,000, daarbij de hoop uitsprekende, dat dit haar voorbeeld navolging moge vinden, opdat de Opera zich daardoor voor goed op degelijken grondslag zal kunnen vestigen en ontwikkelen.

Voor het studiejaar 1898/99 is benoemd tot klinisch assistent aan de afdeling voor huidziekten en syphilis van den hoogleraar dr. S. Mendes da Costa in het Wilhelminagasthuis te Amsterdam de heer G. Th. C. Callenfels, arts, te Hulst.

Het levensgrootte portret van nu wijlen Z. K. Koning Willem III door Willy Martens, op de Oranje Nassautentoonstelling te Amsterdam, is heden ingevolge den wensch van H. M. de Koningin verwisseld tegen een

ander aan H. M. toebehoorend portret van haar vader, geschilderd door P. de Josselin de Jong.

De heer L. Rapmund J. Lx., de ijverige chef de bureau van de Rotterdamsche Diergaarde, die nog kort geleden, na het overlijden van den heer Van Bemmelen tot de aanstelling van Dr. Büttikofer de directie waarnam, vierde heden zijn veertigjarig feest aan deze instelling.

Vanochtend werd de jubilaris door het bestuur in de bovenzaal ontvangen en door den voorzitter, den heer Van Dam, hartelijk en uiterst waardeerd toegesproken, waarna hem een geschenk in portefeuille werd aangeboden.

Vervolgens verwelkomde de directeur met het directie-personeel den heer Rapmund in zijn eigen, feestelijk met bloemen en planten getooid kantoor. D. Büttikofer schetste des chefs eervolle loopbaan, van 1 October 1858 tot op heden, en prees zijn nauwgezetheid, zijn ijver en plichtsbetrachting in zeer warme bewoordingen. Namens allen bood de directeur den jubilaris een pracht-werk met 48 etsen naar oude en jonge nederlandsche meesters aan.

Diep getroffen dankte de heer Rapmund. 's Middags hield hij te zijnen huize receptie voor zijn talrijke vrienden.

Voor aandeelen in koloniale crediet-instellingen en cultuurondernemingen maakte de in de laatstvoorgaande week aangevangen verbetering deze week verdere vorderingen. Zonder nog van levendigheid in die afdeling te kunnen spreken, was de omzet toch van wat meer beteekenis, veelal het gevolg van speculatieve vraag. De stemming bleef goed, met uitzondering voor aandeelen Indische Handelsbank, die van 83 tot 86¼ pct. vooruitgingen, maar daarna tot 84 pct. inzakten, terwijl Nederl. Handel Maatschappij op rescontere van 114¾ tot 144¼ pct. verzakten. Maar liq. aandeelen Barge en Moormann stegen van 47 tot 53½; gew. Cultuur Mij. der Vorstenlanden van 47½ tot 50½; gew. Koloniale Bank van 42¼ tot 45¾, en de preferente van 60 tot 66 pct.

Voor aandeelen in tabaks-cultuurondernemingen was de markt minder gunstig gestemd, omdat de vooruitzichten omtrent den oogst op Sumatra niet meer zoo bevredigend zijn als tot dusver het geval was. Na eenigen teruggang in de hoofdsorten volgde later echter eenig herstel, in verband met den bevredigenden afloop der tabaksveiling van 30 September.

Aandeelen.	23 September.	30 September.
Amsterdam-Deli.	645	649
Deli Cultuurm.	134	132
Rotterdam-Deli.	169	170
Deli-Maatschappij.	409¾	471¾
Senembah.	485¾	485
Langkat Cultuur A.	122¼	125
Langkat Tabak A.	139½	131
Amsterdam-Sumatra.	104	112½
Padang.	108	105

Groot waren wederom de slingeren in de prijzen van de aandeelen der voornaamste koloniale petroleum-ondernemingen; ditmaal kwamen er dagen van belangrijke omzet met groote stijging van den prijs voor, vooral in „Koninklijke“ en Moeara Enim, op geruchten over het tot stand komen van een overeenkomst tusschen de besturen van beide ondernemingen. De prijs der „Koninklijke“ steeg in verband daarmee binnen een paar dagen van 220½ tot 250 pct.; die van de aandeelen Moeara Enim van 125 tot 139½ pct. Op het uitblijven van de bevestiging dezer geruchten en onder den invloed van particuliere berichten uit Medan over een strooptocht van Atjehers in Tamiang, viel de prijs der „Koninklijke“ tot 209, van Moeara Enim tot 128 pct. Wat men van dien inval te denken heeft zal wellicht later blijken; maar na herhaalde schommelingen zijn de prijzen zwak gebleven. „Koninklijke“ 210 en Moeara Enim 12½ pct. blijvende.

Aandeelen Sumatra-Palembang volgden de afwisselende richting van de beide bovengenoemde en werden verhandeld tegen 93½—99½—90—93 pct.; Java petroleum Mij. stegen van 164 tot 170; maar certificaten Panolan verminderden van f 330 tot f 360; terwijl aandeelen Ned. indische exploratie Mij. van 135 tot 120 pct. vielen, om daarna tot 127½ pct. te stijgen. Aandeelen mijnbouw M. Soemalata gingen van 180 tot 175; Oost-Borneo daalden van 27½ tot 22½; Singkep Timmijn van 99 tot 75 pct. terug.

Aandeelen in Europeesche petroleumondernemingen genoten weinig belangstelling; Nederlandsche verminderden van 26½ tot 26 pct. Aandeelen Ned. Amerikaanse Stoomvaart Mij. gingen opnieuw in prijs vooruit, van 95¼ tot 99½ pct.; Kon. West Indische Mail en Rotterdamsche Lloyd verloren ½ pct.

Aandeelen Hollandsche IJzeren Spmij. verminderden van 116 tot 115, Exploitatie Mij. v. Staatsspoorwegen van 111½ tot 111; Ned. Centraal Spmij. van 36 tot 35 pct.; Probolinggo Stoomtram van 101 tot 99¾ pct.

Aandeelen nederlandsche Bank gingen van 193 tot 198; Amsterdamsche Bank van 203 tot 201 pct. terug.

De hedenmiddag gehouden buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders der alhier gevestigde Nederlandsch-Indische Houtaankap Maatschappij, heeft ter voorziening in de vacature, ontstaan door het bedanken van den heer A. Gleichman, tot directeur benoemd den heer P. Landberg.

Bij beschikking van den minister van binnenlandsche zaken, afdeling landbouw, is aan den heer F. F. Bruynning jr., in verband met zijn benoeming tot directeur van het rijksproefstation voor zaadcontrole te Wageningen, eervol ontslag verleend als assistent aan het rijkslandbouwproefstation aldaar; is voor het tijdvak van 1 October tot en met 31 December benoemd tot assistent aan het rijksproefstation voor zaadcontrole te Wageningen, G. Azings Venema, en is hem, met ingang van denzelfden datum, eervol ontslag verleend als assistent aan het rijkslandbouwproefstation te Wageningen, en is met ingang van 1 October benoemd tot amanuensis aan het rijksproefstation voor zaadcontrole te Wageningen, A. Eisenaar aldaar, en is hem, met ingang van denzelfden datum, eervol ontslag verleend als amanuensis aan het rijkslandbouwproefstation te Wageningen.

De beruchte Leo Miloen werd gisteren door de rechtbank te Middelburg veroordeeld: wegens den grooten kippendiefstal tot 2 jaar, wegens de poging tot ontvluchting uit de cel tot 2 maanden gevangenisstraf.

De genoemde rechtbank deed ook uitspraak in de zaak

tegen J. H. B., ontslagen postdirecteur te IJzendijke, thans te Middelburg in hechtenis, beklaagd van in zijn betrekking van directeur van het post- en telegraafkantoor te IJzendijke zich te hebben schuldig gemaakt aan belangrijke verduistering van gelden. Hij werd veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf met aftrek van de preventieve hechtenis.

De eisch was 2½ jaar gevangenisstraf.

Omtrent den kindermoord door de 19jarige dienstbode S. B. te Uithuizen, blijkt nog, dat zij bekend heeft 3 weken geleden heimelijk te zijn bevallen, het kind in stukken gesneden en daarna in een gracht geworpen te hebben. Bij het waterscheppen voor de stoomdorschmachine werden eerst een beentje en later de overige deelen gevonden.

Het eerste huis van papier in Rusland is dezer dagen op een landgoed in Ssarinofka in Podolië in gebruik genomen. Het huis is in New-York gebouwd, heeft 16 kamers en kost 80,000 roebels. De amerikaansche ingenieur, die het in Ssarinofka heeft gemonteerd, verzekerde, dat het langer zou stand houden dan een steenen. Het heele ameublement is ook van papier.

Indische Begroting.

Verschillende wijzigingen zijn aangebracht in de Indische begroting voor 1899.

Daar het productievermogen van de bestaande opium-fabriek toelaat de opiumregie in het volgende jaar ook in de residentie Soerabaja in te voeren, wordt tot bestrijding van de daaraan verbonden uitgaven, op grond van een dezer dagen van den gouverneur-generaal ontvangen telegram, alsnog een som van f 217,000 aangevraagd.

In verband hiermede worden tevens, in de raming van de in Indië te ontvangen middelen de noodige veranderingen gebracht, waarbij is aangenomen dat de regie zal compenseeren wat minder ontvangen wordt ter zake van pacht en verstreking van opium en wat voor de regie wordt uitgegeven.

De gouverneur-generaal heeft doen blijken van zijn voornemen om, met gebruikmaking van de bevoegdheid hem toegekend bij art. 6 der wet van 17 November 1872 (Staatsblad no. 130), in Groot-Atjeh in- en uitvoerrechten vanwege het nederlandsch-indische gouvernement te doen heffen. Ook de regeering is van oordeel dat de tijd gekomen is, om daartoe over te gaan en stelt een memoriepost voor.

De bedoeling is een tarief vast te stellen dat, wat de invoerrechten betreft, overeenkomt met het algemeen tarief, vastgesteld bij de wet van 16 April 1886 (Staatsblad no. 72), terwijl het bij die wet vastgestelde tarief van uitvoerrechten, behoudens de daarin later gebrachte wijzigingen (suiker en wellicht tin), zal worden aangevuld met eenige boschproducten, peper, pinangnoten en wellicht ook copra.

Uit de heffing van invoerrechten volgens het tarief der wet van 1886 voortvloeien dat ook de accijnzen van petroleum en van lucifers in Groot-Atjeh zullen worden geheven.

Hoeveel de bate zal bedragen die van den voorgenomen maatregel te wachten is, is bezwaarlijk te schatten. Een in Indië gemaakte globale raming geeft het cijfer van f 225,000.

Ook de uitgaven, met name voor de vestiging en inrichting der benodigde douanelokalen, zijn nog niet te ramen, omdat daarvoor plaatselijke onderzoeken noodig zijn, die nog niet zijn afgeloopen. Voor personeel zal ongeveer f 8000 's jaars gevorderd worden.

Zooals is medegedeeld op bladz. 16 van het Koloniaal Verslag van 1898, heerscht thans reeds geruimen tijd rust en veiligheid in de Tamiangsche landschappen.

Nu deze gunstige staat van zaken den gouverneur-generaal aanleiding heeft gegeven, om Tamiang voor de europeesche industrie open te stellen, dient aan het gouvernement de bevoegdheid te worden verzekerd, om ook in dit gedeelte der residentie Oostkust van Sumatra de middelen opium, dobbelspeken, varkensslacht en pandhuizen te verpachten en dit niet alleen in 's lands financieel belang, maar ook om een einde te maken aan herhaalde geschillen betreffende die pachten tusschen de Tamiangsche hoofden onderling. Mede dient eindelijk een afdoende regeling te worden getroffen betreffende de schadeloosstellingen aan de betrokken zelfbesturen toekomende voor den afstand van het recht tot het heffen van in- en uitvoerrechten in de ten noorden der Tamiang-rivier gelegen landschappen Soengei Ijoe en Telaga Moekoe.

Ten einde de Indische regeering in staat te stellen om reeds het volgende jaar over te gaan tot de inlijving van Tamiang bij het Nederlandsch Indische pachtgebied en tegelijkertijd aan de bestuurders van Soengei Ijoe en Telaga Moekoe zonder langer uitstel te kunnen geven wat hun in billijkheid toekomt, is het wenschelijk nog bij deze begroting aan de bovengenoemde voorstellen gevolg te geven. Te dien einde wordt een bedrag van f 16,870 wegens bedoelde schadeloosstellingen op de begroting van uitgaven gebracht en de raming der middelen met een som van f 17,000 verhoogd, aangezien de pachten reeds nu ongeveer dat bedrag aan de Tamiangsche zelfbesturen opbrengen.

Ten einde beter te voorzien in de behoeften van het staatstoezicht op den geneeskundigen dienst, ook in verband met het streven naar het verlenen van beterem verloskundigen bijstand voor de bevolking [nopens welke aangelegenheid de regeering hoopt nog in dit zittingjaar voorstellen in te dienen], heeft de Indische regeering voorgesteld den post voor belooning van particuliere geneesheeren, ad f 116,200, met f 8800 's jaars te verhoogden en mitsdien te brengen op f 125,000 's jaars.

Aangezien de vennootschap, die het hotel te Tjimahi laat bouwen, in 1898 nog geen aanspraak kon maken op geheele of gedeeltelijke uitkeering van het haar toegezegde voorschot, en het daarvoor op de vorige begroting uitgetrokken bedrag van f 50,000 mitsdien ongebruikt zal blijven, wordt bij de begroting voor 1899 opnieuw op die uitgaaf gerekend.

Bij de begroting van Nederlandsch-Indië voor 1897, Iste hoofdstuk, onderafdeeling 104, werd een som van f 205,000 toegestaan voor: „Bijdrage voor ééns aan het Protestantse en het Rooms-Katholieke weeshuis te Semarang en de jongens-weesinrichting te Soerabaja in de kosten van verbouwing der localiteit en voor de installatie der europeesche pupillen voor het leger“.

De vaststelling van contracten betreffende de opleiding van pupillen in de bovengenoemde liefdadige instellingen heeft verdragging ondervonden.

De te dezer zake gevoerde onderhandelingen met de besturen van het protestantsche weeshuis te Semarang en van de jongensweezeninrichting te Soerabaja hebben thans tot een bevredigende oplossing geleid, doch de onderhandelingen met het bestuur van het Roomsche Katholieke weeshuis te Semarang zijn afgebroken, doordien, de regeering niet heeft kunnen toegeven aan de door dat bestuur nader gestelde eischen, o. m. hierin bestaande, dat voor iederen pupil een aanzienlijk hoogere som werd gevraagd dan aanvankelijk was bedongen, en bovendien een renteloos voorschot ad f 60,000 [terug te betalen uit de opbrengst van een later te houden geldloterij] werd verlangd, boven en behalve de vroeger overeengekomen bijdrage van de regeering tot datzelfde bedrag, en dat geen inmenging van regeeringswege werd geduld in de uitvoering van het plan tot verbouwing van het weeshuis in verband met de opnemng van 75 militaire pupillen.

De indische regeering is daardoor genoodzaakt geworden om zich te wenden tot het bestuur der vereeniging »Hulpfonds van den H. Vincentius à Paulo» te Buitenzorg, en met beter resultaat; wel wordt door dat bestuur een even hooge retributie voor de opleiding der pupillen verlangd als de door het semarangsche bestuur nader geëischte, maar overigens zijn de eischen van de buitenzorgsche instelling veel aannemelijker dan die van de semarangsche.

In Nederlandsch-Indië is geen andere liefdadige instelling bekend, van welke kan worden verwacht, dat zij de opleiding en verpleging van 75 katholieke militaire pupillen op zich zou willen nemen.

In verband daarmee dient de retributie aan de liefdadige inrichtingen voor de voor het pupillenkorps bestemde knapen, in de begroting voor 1899 berekend op gemiddeld f 289 per hoofd en per jaar, te worden verhoogd tot f 349, waardoor de som van f 23,900, bij die begroting in onderafdeeling 106 van het IIde hoofdstuk te dezer zake uitgetrokken, nader behoort te worden gesteld op f 34,900.

In Hoofdstuk I der Middelen is het aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1894—1899 verhoogd met f 16,000 en alzoo gebracht op f 436,000.

De Billiton-maatschappij heeft — nadat een door haar aan de indische regeering gezicht verzoek om verlaging van het vendusalaris was afgewezen — van haar voornemen doen blijken om, bij wijze van proef, het tin niet meer zooals tot dusver op publieke veiling, maar onder de hand te verkoopen, ten einde de hooge kosten, op den publieken verkoop te Batavia vallende, te ontgaan. Op grond daarvan en omdat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat de Billiton-maatschappij, wanneer die proef mocht mislukken, haar product rechtstreeks ten verkoop naar Nederland of naar Singapore zal zenden, waardoor de tinmarkt te Batavia zou verlopen, wordt het raadzaam geacht om, overeenkomstig het thans door de indische regeering gedaan voorstel, het vendusalaris, verschuldigd voor koopmanschappen uit de eerste hand, welke geveild worden onder het beding dat de betaling der kooprijzen niet zal geschieden aan het gouvernement, thans bedragende $1\frac{1}{4}$ pct. bij toewijzing en 1 pct. bij ophouden of over het bedrag dat minder dan tot f 20,000 over de geheele veiling geboden wordt, te verlagen respectievelijk tot $\frac{1}{2}$ pct. en $\frac{2}{3}$ pct. De opbrengst van het recht op de openbare verkooping zal daardoor met f 26,000 verminderen, maar daarentegen zal het aandeel van de regeering in de winst van de Billiton-maatschappij f 16,000 hooger worden.

Het Wertheim-gedenkteeken.

Verheft thans uw stralen!
Laat rijzen en dalen
Uw parelend nat
Dat blinkt in het zonlicht
En schuimende spat,

O, Marmeren fontein met uw klatrenden regen,
Gij ruischt met Uw bronlied ons vriendelijk tegen.

Hier tusschen bloemen.
En 't wuivende groen
Zal ieder U roemen!
De spelende jeugd
Zal hier U bezingen
En lachend omringen
Als levend festoen.

Aldus de dichter der kleine cantate, de heer J. A. Tours, welke cantate, voor mannenkoor en blaasinstrumenten, gecomponeerd door den heer Dan. de Lange, hedenmiddag werd ten gehore gebracht bij de onthulling en overdracht aan de gemeente van het monument, gewijd aan de nagedachtenis van A. C. Wertheim, in het Park-Plantage.

Zelden zal een openbare en blijvende hulde onder zoo algemeen instemming aan een onzer medemenschen zijn gebracht! Het was voor den heer Tours dan ook een dankbare taak, met het beeld van dezen man in zijn herinnering een tekst te schrijven voor de gelegenheid van heden. Er behoefde geen quaestie voor hem te zijn van »geven en nemen», van een angstvallig wikken en wegen, bij het loven en prijzen.

Hij kon zonder terughouding neerschrijven wat zijn hart hem ingaf, zonder vrees voor overdrijving, zonder beduchtheid het beeld, dat hij teekende, te veel te idealiseeren. Desnoods kan gewoon proza hier volstaan. Toegepast op dezen man, zou het bij de lezing toch bezielen.

Hij was zoo goed en mild voor allen,
Vol manndeugd en burgertrouw,
Zoo menig een dreef stille rouw
Toen hij den zijnen was ontvallen.
En als hij grafwaarts werd gedragen,
Hoe velen in dien breedten stoet,
Die, door zijn heengaan diep verslagen
Hem volgden, met een dankbren groot.
Had hij niet steeds naar elke klacht
Door wees en weduwe geluisterd.
Met open oor en hart geluisterd,
Had hij niet veler leed verzacht?

Zwervensmoede rust de zeeman, vrij van zorg aan Egmonds strand,

Veilig ligt de kranke neder, trouw verpleegd door zachte hand,

Op het pad der arme blinden, valt een straal van vreugd en licht

Voor het kind, dat vraagt naar voedsel, wordt een maaltijd aangericht.

De schrijver had zoo kunnen voortgaan, gewoonweg opsommende alles, wat door Wertheim gesticht of gesteund is en hij zou de volledigheid niet spoedig hebben bereikt, hij behoefde niet den toon op te schroeven!

Te drie uur zou de plechtigheid plaats hebben. Op dat uur hadden zich in het Park vele belangstellenden vereenigd, de leden van het comité, mevrouw de weduwe Wertheim en verder bloedverwanten enz.

De heer J. Boissevain voerde bij de onthulling het woord. Hij deed uitkomen, dat de keuze van het gedenkteeken niet moeilijk was geweest. Hij herinnerde aan wat Wertheim zelf gezegd heeft bij de inwijding van het Sarphati-monument, over de beteekenis van een fontein, die frisheid en opgewektheid zou verspreiden, wier heldere straal het zonlicht zou weerkaatsen — de schittering van het hemellicht in duizend kleuren zou overbrengen, en de weldaden van gezondheid en reinheid voor allen zou toegankelijk maken. Daarna schetste spreker in groote trekken wat Wertheim voor Amsterdam is geweest en wat Amsterdam voor Wertheim. Wat dit laatste betreft: het actief deelnemen aan het amsterdamsche leven is een opvoeding op zich zelve, wat de Engelschen noemen: »a liberal education».

Wertheim nu stond midden in den stroom van dat leven — maar wat hij er aan te danken moge hebben, hij heeft zijn schuld aan Amsterdam op koninklijke wijze voldaan. Waar het haar eer, haar belang, haar welvaart gold, stond hij altoos op de bres.

Ziet de breede rij van stichtingen, door hem gegrondvest of gesteund, hervormd of voor ondergang behoed. Herinnert u ook bij de opening van het Sarphati-park, het treffend slotwoord zijner toen gehouden rede: »een burger van Amsterdam moet mannelijk leven!» Dat is een karaktereestiek woord. Maar wellicht zeggen onze vrienden, de agrariërs, wat is dat nu weder een Amsterdamsche zelfverheffing, moeten de bewoners van de landprovinciën dan niet mannelijk leven? »Mijn Heeren» aldus eindigde de heer Boissevain, ik zou wenschen dat Wertheim zijn woorden zou kunnen toelichten, want zelfverheffing, ook zelfs voor zijn stad, was hem vreemd. De gedachtengang is, meen ik, deze. Wij hebben een groot verleden, er is stilstand geweest in onze ontwikkeling; in 's lands vergaderzaal is het woord gesproken dat de hartader des lands flauw klopte. Wertheim spreekt tot ons een woord niet van zelfverheffing, maar van aansporing, hij doet een wekstem tot leven in de oude veste weerklinken.

Indien ik dan ook de beteekenis van onze hulde mag uitdrukken, dan zou ik willen zeggen: wij danken u voor het voorbeeld, dat gij ons gegeven hebt van een mannelijk leven, geleid naar de inspraken van een liefderijk gemoed.

Van het materiële werk, dat gij hebt tot stand gebracht, zal wellicht veel worden gewijzigd, en in den loop der tijden te niet gedaan, maar de zaden van onderlinge waardeering, van hartelijke samenwerking voor een edel doel door u gestrooid, zullen kiemen en tot wasdom rijpen bij het jonge geslacht.

Na mevrouw Wertheim te hebben toegesproken, den kinderen en kindskinderen op het voorrecht te hebben gewezen van zulk een vader af te stammen, een voorrecht, dat echter een hooge verantwoordelijkheid medebrengt, droeg spreker het monument over aan het gemeentebestuur, vertegenwoordigd door de wethouders mr. J. N. van Hall en mr. van Leeuwen. Eerstgenoemde aanvaardde het gedenkteeken ter eere van een amsterdamsche burger, waarop het tegenwoordig geslacht trotsch is en wiens nagedachtenis bij komende geslachten een gezegend aandenken zal blijven.

Onder de aanwezigen merkten wij nog op, behalve vertegenwoordigers van vele besturen, die met Wertheim in betrekking hebben gestaan, leden der Eerste en Tweede Kamer, o. a. mr. Geertsema en Schaepman.

Het gedenkteeken is een monumentale fontein met een cirkelvormig hardsteen bovenbassin op 8 zuiltjes van gepolijst graniet met kapitelen en basementen van brons. In dit bovenbassin wordt het water uit vier bronzen dierfiguren opgespoten, terwijl buitendien in den rand nog acht bronzen spuwers zijn aangebracht.

Uit het bassin verheft zich ter hoogte van 7 Meter boven den beganen grond een zuil van gepolijst Noorsc graniet met een kapiteel en daarop geplaatste bloemvaas.

N. R. Ct.

Officieele Berichten.

De heer E. G. Battlé erkend en toegelaten als consul van Spanje te Batavia.

Aan den oostindischen ambtenaar met verlof, A. J. R. Koopmans Stadnitski, laatstelijk assistent-resident van Anjer (residentie Bantam), vergunning verleend tot het aannemen zijner benoeming tot officier d'académie, door den minister van onderwijs en schoone kunsten der Fransche Republiek.

358ste Staatsloterij.

5de Klasse. — Trekking van 30 September.

Getrokken Prijzen.

(Naar de voorloopige lijst.)

Prijs van f 1500: No. 20163
» » » 1000: » 10576 14671
» » » 400: » 5441 19918
» » » 200: » 886 2784 5858 17565 18762
» » » 100: » 19147 19299
» » » 100: » 1421 2423 5781 7521 9685
» » » 100: » 10639 12771 14128 15081 15236
» » » 100: » 15463 17740

Trekking van 3 October.

Prijs van f 1000: No. 5603 6027 6757 7258
» » » 400: » 313 5248 9023 12773 13040 17989
» » » 200: » 176 696 9035 9876 12262 16734
» » » 100: » 1097 3165 3431 13574 14700 17543 19761.

Trouw-, geboorte- en overlijden.

(Uit de mail.

Overleden.

Bitter, J. L. — Van Damme, 72 j., D. Helder.
Buijten, J. H., 62 j., Den Haag.
Carvalho, H., jm., 17 j., Amst.
Collem, B. E. van, 53 j., Amst.
Dolk, As., 66 j., Rott.
Engelsdorp Gastelaars, S. van 48 j., Maassuis.
Haafte, A. van, 83 j., Den Haag.
Heerde, K. L. E. van, 50 j., Rott.
Hengel, M. A. van — Bos, 84 j., Ellecom.
Hermans, wed. E. — Egner, 82 j., Amst.
Houten, wed. J. P. ten — Van Dijk, 84 j., Wintewijk.
Koolmans Beynen, J. E., 22 j., Leiden.
Lange, T. H. de, Rott.
Leyenaar, C. E., jd., 19 j., Rott.
Loos, J. de, 85 j., Rott.
Mens, C. C. van, 67 j., Rott.
Meij, B. van der, 53 j., Amboina.
Riet, W. J. van de, 79 j., Antwerpen.
Welsenes (Sr.), A. van, 82 j., Den Haag.
Wesseling, J., 55., Apeldoorn.
Wiedemeijer, G. — Pauw, 69 j., Oosthuizen.
Bais, N. — Pijl, 55 j., Amst.
Beer, J. de, jm., 19 j., Frankfurt a. Main.
Bennema, wed. J. G. — Heukelom, 76 j., Amst.
Berdens van Berlekom, J. M. — De Kanter, 59 j., 's-Hertogenbosch.
Blaauboer, N., jd., 85 j., Wieringerwaard.
Bouissou, A., 64 j., Amst.
Buisman, H. J., 74 j., Kampen.
Busbroek, A., jd., 36 Den Haag.
Buttinger, wed. J. J. R. — Ruijs, 52 j., Zeist.
Detmers, J. — Meurs, 33 j., Karen.
Dongen, wed. G. J. van — Cats, 82 j., Dordrecht.
Duhois, E. J. H. M. — Borgman, 54 j., Cleve.
Duyser, B., 79 j., Rott.
Eyck, P. van, 68 j., Rott.
Fortgens, A., 42 j., Amst.
Gabel, E. M., jd., 28 j., Amst.
Groot Lz., G. N., Maartensdijk.
Haan, M. E. de — Van Musscher, 75 j., Haarlem.
Hart, B. — Coltof, 50 j., Winschoten.
Hartem, A. van — De Groot, 56 j., Sliedrecht.
Heeger, D. J., 58 j., Amst.
Hellemond, A. E. van — Helmich, 59 j., Amst.
Jongh, W. A. de, 21 j., Hilversum.
Kirberger, C. F. L., jm., 34 j., Ellecom.
Kofod, A. J., 57 j., Haarlemmermeer.
Kuyper, A. C. J. de, jm., 19 j., Rott.
Lublink, wed. N. — Overdiep, 71 j., Heerenveen.
Meijer, H. A., 81 j., Amst.
Noordhoek Hegt, B., jm., 20 j., Zutphen.
Oostwaard, A. H. — Oostwaard, 66 j., Amst.
Opzoomer, P. H., 51 j., Nijmegen.
Peereboom, H. A. A., 36 j., Breda.
Rook, wed. A. — Goudriaan, 76 j., Ouderkerk a/d. IJ.
Teixeira de Mattos, jhr. J. H., Buda-Pest.
Vis, D. — De Lange, 63 j., Amst.
Weerd, T. de — Loscaat van Nohuijs, 42 j., Kampen.
Westrik, wed. J. — Ravesteijn, Driebergen.
Wicherson, J., 79 j., Steenwijk.

Gehuwd:

Algera, D. en S. Wieringa, Giethoorn.
Donker, J. C. en J. M. D. ter Haar, Amst.
Huygens, A. C. en J. J. van den Berg, Delft.
Kolkmeijer, B. H. en A. E. H. Heijman, Zaandam.
Legerman, I. en F. Pezaro, Amst.
Leupen, J. A. en C. C. Buys, Zaandam.
Mackay, C. W. F. baron en jkv. P. A. Hoeft, Zeist.
Moorrees, J. B. en C. A. de Mol Moncourt, Jatrijp.
Most van Spijk, A. van der en N. C. van den Hil, Hilversum.
Niemantsverdriet, B. en J. M. Barendregt, Rott./Charlois.
Paardekooper, A. en M. E. Wijsman, Den Haag.
Ranitz, S. de wedr. van J. A. van der Goes, en jkv. A. M. van Holthe, Amersfoort.
Siega, F. en J. Ch. Schuller, Amst.
Valkenburg, C. T. van en W. A. van Royen, Groningen.
Vianen, A. D. van en E. J. H. van der Hoeven, Den Haag.
Westermann, J. Th. en E. Hübner, Haarlem.

Bevallen:

Appel, L. — Kooyman, Z. Gorinchem.
Carl Baar — Salfeld, D. Amst.
Dapperen, J. J. van — Boomkamp, D. Baarn.
Dronsberg van der Linden, W. A. — Staring, D. Dordrecht.
Geesink, M. H. — Pancras Cliffford, D. Leiden.
Gelder, H. van Bosman, D. Rott.
Hattum, D. M. van — Prins, Z. Delft.
Hupkes, P. P. — Brouwer, D. Menaldum.
Jas — Leverland, D. Doesburg.
Maaskant, A. W. — Seppen, D. Hilversum.
Moonen, M. — Schellen, Z. Rott.
Persijn, D. van — Felkema, D. Nieuwediep.
Prins, J. L. Citroen, Z. Amst.
Röntgen, A. — Des Amoré van der Hoeven, Z. Amst.
Schaap, C. P. — Verloove, Z. Rott.
Swets — Van Willenswaard, D. Den Haag.
Vermeer, W. — Plant, Z. Rott.
Bommel, Van — Van Diemen, Z. Breda.
Leuven, E. C. W. — Beaufort, Z. Haarlem.
Moes, P. — De Clercq Zubli, Z. Amst.
Speckman — Stolp, D. Arnhem.
Zernike, A. — Dieperink, Z. Amst.

GEMENGDE BERICHTEN.

Door den ontvanger der plaatselijke belasting te Breda werd onlangs het volgende vers als antwoord op een »Waarschuwing» ontvangen:

Mijn waarde heer ontvanger,
Geloof mij ge hebt abus,
'k Ben nooit voor dit soort briefjes,
Noch voor belasting thuis.

Ge weet, men plukt geen veeren
Van eenen kikvorsch ooit,
Zoodat voor mij die moeite
Totaal is weggegooid.

ADVERTENTIËN

HAMMOND TYPEWRITERS

de beste en solidste
SCHRIJFMACHINES

COMPLEET MET ALLE TOEBEHOREN

à f 240.-- Contant.

VERKRIJGBAAR BIJ

GEO WEHRY & Co.

BATAVIA.

GRAND HÔTEL JAVA

(van ouds Java Hôtel)

Prijscourant van Wijnen, enz.

à CONTANT.

FRONSAC . . . per kist 48/1 f 30.--, 48/2 f 17.--
St. EMILION . . . 48/1 f 34.--, 48/2 f 18.--
LUDON . . . 50/1 f 36.--, 50/2 f 20.--
HAUT CANON . . . 50/1 f 40.--, 50/2 f 22.--
GRAVESSUPERIEUR . . . 48/1 f 40.--, 48/2 f 22.--
ROODE en WITTE PORT. SHERRY en MADERA
per kist 24/2 f 18.--

COGNAC VIEUX BOIS per kist van . . . 12/1 f 24.--
VIEUX . . . 12/1 f 18.--

WHISKY van af f 18.-- de kist van 12/1.
OLIJFOLIE per kist 12/1 f 16.--, per fl. f 1.50
WIJN per fust tot den minst te bedingen prijs.

Alle dranken zijn afkomstig van de landen van pro-
ductie, en volmaakt zuiver; van de BORDEAUX
WIJN ligt certificaat van de Heeren RATHKAMP & Co.
ter inzage.

Bij wijze van proef worden de dranken per dozijn
geleverd en tot dezelfde prijzen ook verkrijgbaar ge-
steld bij den Heer A. J. VAN GEELLEN te Meester-
Cornelis en bij LIE KIM SOKI op Passar Baroe.

De Directeur, LION.

DE FIJNE SPAANSCH EN PORTUGEESE WIJNEN,

benevens de fijne COGNAC soorten van MAISON ANTO-
NIO AGUILAR te 's-GRAVENHAGE, zijn verkrijgbaar bij het

Agentschap voor West-Java, gevestigd bij

E. STORTENBEKER,

Molenvliet-West, Weltevreden.

Zie de op te vragen prijscourant.

6835

„FACHINGER“

de eenige geschikte Tafel drank in Tropische Landen
en het eenige Minerale water voor lijders aan Typhus,
Dysenterie, Cholera, Malaria, Maagziekten, Licht, Diabetes,
Oxalurie, Acute Nephritis, Acute Exacerbaties van Chro-
nische Nierontstekingen, Acute en Chronische Nieront-
stekingen, Acute en Chronische Nierbekken- en Blaas-
catarrhen.

Verkrijgbaar bij de voorname Tokohouders en de
Eenige Importeur:

4971

INDISCHE HANDELS COMPAGNIE.

BEKKER LEFEBRE,

Rijswijk-Batavia.

MAGAZIJN van

1158

VLEUGELS, PIANO'S en ORGELS
van de meest bekende Europeesche huizen.

Concurrerende prijzen.

RÉPAREREN.

STEMMEN.

„GOALPARA THEE“

Wordt meer en meer gevraagd, is dan ook
overheerlijk en buitendien voordeelig in het ge-
bruik, want slechts eene kleine hoeveelheid dezer
thee is ruim voldoende om een voldoende sterke
kopthee te verkrijgen.

In nette pakjes van 1 pond netto inh. à f 1.50,
f 1.20 en f 0.85 per pakje bij alle voorname toko-
houders.

Proefkistjes bij

H. A. LACH,

BERENDRECHTSLAAN 15/101.

Telefoon 486.

SLACHTERIJ PEDJAMBON, TELEFOON 318.

Dagelijks Prima Rundvleesch.

ZONDAGS ook KALFSVLEESCH.

Abonnés op het BATA-
VIAASCH NIEUWSBLAD kunnen
zich voor f 6.90 voor een geheel jaar bij
ons abonneren op:

DE AMSTERDAMMER

WEEKBLAD VOOR NEDERLAND,

waarin JUSTUS VAN MAURIK. schrijft en
JOH. BRAAKENSIEK platen teekent.

Niet geabonneerden op het Bataviaasch
Nieuwsblad betalen f 9.--.

De Uitgevers van het Bat. Nieuwsblad
G. KOLFF & Co.

7436

de sedert **1875** met succes geïmporteerde:
MEDOC SUPÉRIEUR per kist 48/1 fl. f 37.—
CHATEAU DU BOUSCAUT „ „ 48/1 „ „ 45.—
St. JULIEN. „ „ 48/1 „ „ 28.—
GRAVES „ „ 48/1 „ „ 32.—

Verkrijgbaar of te bestellen in het NED. IND. SIGAREN MAGAZIJN, RIJSWIJK en te BANDOENG en VOOR-
NAAMSTE TOKOHOUDERS.

EENIGE IMPORTEURS:

E. DUNLOP & Co.

6982

PELTON WATERWIELEN.

Eenvoudigste Watermotoren. Hoogste nuttig effect.

Prijsopgaven en alle inlichtingen te verkrijgen bij den

HOOFD-AGENT VOOR NED.-INDIE,

Tjibadak, Preanger Regentschappen, Java.

4714

Per mail ontvangen:

DE HISTORISCH ALLEGORISCHE OPTOCHT,
gehouden te AMSTERDAM bij de feesten ter
gelegenheid der Inhuldiging van H. M. Ko-
ningin Wilhelmina f 0.75
G. L. Kepper, Herinneringsbladen
uit het openbaar leven van Koningin
Wilhelmina f 1.25

6739

G. KOLFF & Co.
Batavia — Weltevreden.

Een bijzonder fraai prenteboek voor onze
kleinen is:

MIJN DIERENBOEK

door TINE VAN BERKEN,

bevattende 28 fraaie gekleurde afbeeldin-
gen van dieren met korte, begrijpelijke
versjes.

Prijs f 1.25.

7272

G. KOLFF & Co.

THE STAPLING TOOL.

Een handige tang tot het stevig bijeen-
binden van bundels, kwitanties e. d.]

Direct verkrijgbaar bij

G. KOLFF & Co.

Onmisbaar op groote kantoren. 7149

Vient de paraître:

LUCY BURLAMACCHI,

Toute une moisson de pensées de femmes.

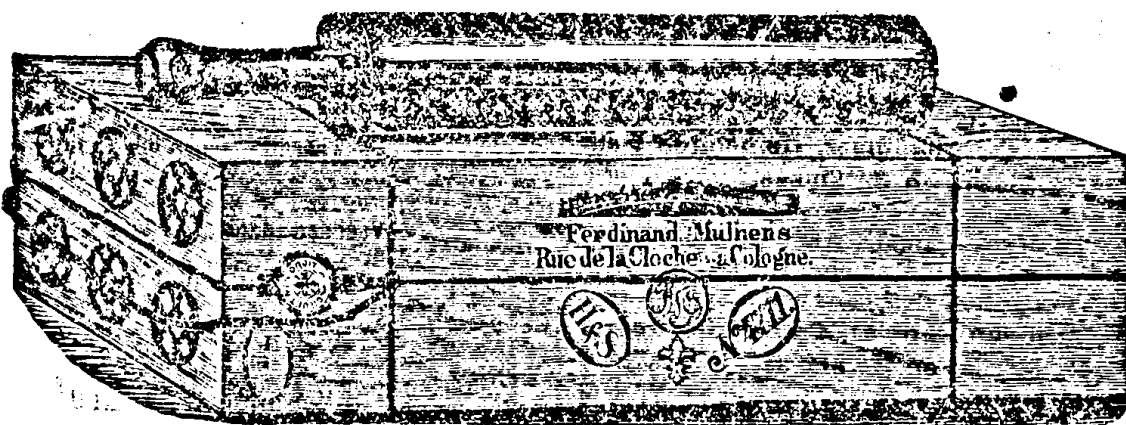
En belle reliure f 4.75.

A vendre chez G. KOLFF & Co. 6586

Enige wenken aan jonge moeders door
OCTAVIA met een voorwoord van Dr. A.
Voûte f 0.35.

7406

G. KOLFF & Co.

De
alleen
echte

H&S Eau de Cologne

wordt uitsluitend geïmporteerd door

Geo Wehry & Co. te Batavia, Soerabaija en Cheribon

Depôts te Samarang, Padang en Macassar

bij de bekende firmas.

Men wachte zich voor namaak

en eische op iedere kist

als teken van echtheid de stempels

Ontvangen en direct te bekomen:

Memorandum Kalender voor 1899 f 1.25
Indische Kantooragenda voor 1899 „ 1.50
Indische Zakagenda voor 1899 „ 0.50
Kalender-Schrijfmap voor 1899 „ 2.50

7095

G. KOLFF & Co. Batavia en Weltevreden.

Winkel Maatschappij „Eigen Hulp”.

Cachemire. Lustre. Mohair. Taille — Baleinen.
Gekleurde Mousseline. Congressstof. Satinet.
Een prachtig assortiment nieuwe Katoentjes.
Zijden Parasols.

Begonnen en afgewerkte handwerkjes.
Poudre de riz. Poney — netjes.
Valencienne Kant en Entredeux (van smal tot breed).
Wollen Dekens.

Fluweel en Katoenen meubelbekleding, zeer mooie
dessins in de nieuwste kleuren. Zwarte dameskousen.
Jaegergoed, f 1.25 per el.
Friseerijzers met lampjes.

WINKEL MAATSCHAPPIJ „EIGEN HULP.”
VOORTZETTING v/d. LAPPENDAG. Uitverkoop tot zeer verminderde prijzen.

Billard — Ballen.
Billard — Pommeranzen.

Bronzen beelden.
Terra — cotta Beelden.

Fraaie fantasie — artikelen van onyx.

PLEETWERK, zooals:

Olie- en Aazijnstellen, Zuurstellen, diverse soorten Saladebakken, Menu houders, Sambalbakken, Hors d'oeuvre bakken, IJsemmers met tangen, Beschuitdoozen, Botervlootjes, flesschen- en glazenbakjes, glazendekeels, broodmandjes, bouloirs, pièces de milieu, étiquettes, sigarenlampjes, rookstellen, inktkokers, rammelaars, horologie-standaards, enz. Prachtig luxe papier en kaartjes, waaronder het beroemde Delftsch in groote verscheidenheid. Bloempotten op standaards.

WINKEL MAATSCHAPPIJ „EIGEN HULP.” SOMATOSE.

Vleesch-, Melk- en Staal Somatose in fleschjes van 25.50 en 100 gram, aan te bevelen voor zwakke magen en lijders aan bloedarmoede; het is geheel smakeloos en kan door een ieder gebruikt worden. In Europa vindt men bijna geen huishouden, waar niet altijd een fleschje in voorraad is.

WINKEL MAATSCHAPPIJ „EIGEN HULP.”

Mohair. Heeren flacons. Zwart zijden en Katoenen sokken. Gekleurde zijden Heerenhandschoenen. Tand- en Nagelborstels.

WINKEL MAATSCHAPPIJ „EIGEN HULP.”

Koffie 2e soort, à f 0.65 per zakje van 2 pond.

7480

MESSAGERIES MARITIMES.

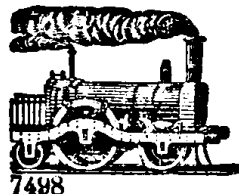
Het vertrek van het Stoomschip „La
Seyne” naar SAMARANG
IS UITGESTELD
op Zaterdag 5 November 10 uur voormid-
dag van TANDJONG PRIOK.

De Agent der Messageries Maritimes,
G. OESINGER.

BATAVIA, 31 October 1898.

7492

STAATSSPOORWEGEN OP JAVA. WESTERLIJNEN.

Wordt bekend gemaakt dat
de haltenaam »TANDJOENG POERA”
van de lijn BATAVIA—KRAWANG
is veranderd in »KEPOEH”.
De Chef der Exploitatie,
S. SCHAAFSMA.

STAATSSPOORWEGEN OP JAVA. Exploitatie Westerlijnen.

Gewijzigde Dienstregeling 10 November 1898.

Van af 10 November 1898 wordt op het lijnge-
deelte TJANDJOER — BANDJAR de treinenloop gewijzigd
als volgt:

Trein 18 van Tjandjoer, Gemengde trein 2e en 3e klasse.

Vertrekt van daar en van de tusschen gelegen plaat-
sen tot BANDOENG 5 minuten vroeger. Gaat van BAN-
DOENG door ten 8 ure 33 minuten en komt te BANDJAR
aan ten 4 ure 18 minuten namiddags.

Trein 11 van Bandjar, Gemengde trein 2e en 3e klasse.

Vertrekt van daar ten 5 ure 29 minuten voormiddags,
gaat door naar BANDOENG komt daar aan te 1 ure 15
minuten, vertrekt ten 1 ure 30 minuten en bereikt
TJANDJOER ten 4 ure 8 minuten namiddags.

Trein 5 van Bandoeng, Gemengde trein 1e, 2e en 3e klasse.

Vertrekt van daar ten 5 ure 44 minuten voormiddags,
van TJIMAH ten 6 ure 3 minuten, van PADALARANG ten
6 ure 21 minuten, van TAGOGAPOR ten 6 ure 36 minu-
ten en van de overige stations en halten als thans.

Verder loopen nog dagelijks de volgende goederen-
treinen, gelegenheid gevende tot reizen in de 2e en 3e
klasse.

Tjandjoer 7 u. 32 m. v.m. Bandoeng 10 u. 22 m. v.m.
Bandoeng 3 u. 14 m. n.m. Tjandjoer 5 u. 45 m. n.m.
Tjawi 3 u. 27 m. n.m. Bandjar 6 u. n.m.

Bandjar 9 u. 23 m. v.m. Tjawi 12 u. 's namiddags.

Behave trein 5 zullen deze treinen, als ook de ge-
mengde treinen 9, 22 en 28, zoomede de goederentrein,
vertrekkende ten 7 ure 30 minuten van BANDOENG en
die om 1 ure 10 minuten van TJANDJOER vertrekkende,
ten behoeve van reizigers, alle stoppen bij de stopplaats
TJIMINDI, gelegen tusschen BANDOENG en TJIMAH.

In alle overige goederentreinen worden zoo mo-
gelijk reizigers 3e klasse in goederenwagens toegela-
ten.

De Chef der Exploitatie W/L., S. SCHAAFSMA.

Thans verschenen:

PARIS door EMILE ZOLA. Holl. verta-
ling. Prijs 2 dln. f 3.75.

G. KOLFF & Co.

5519

Batavia en Weltevreden.

Wederom voorhanden:

HENRI BOREL, HET JONGETJE,
ingenaaid f 3.25 geb. f 3.75.

Een aangrijpend schoon geschreven werkje, een boek
dat tot het hart spreekt.

Het »Nieuws v. d. Dag” zegt:

Lees, zonder u te laten storen, met iets, hoe weinig
ook, van de hooge wijding waarmee de schrijver ge-
schreven heeft, en voel dan, »diep over Uw ziel gebog-
gen”, wat er, zoo gij zelf ooit waarachtig een kind
waart, teeders in u opwellen moet, onder den adem van
deze groote teederheid.

7218

Te bekomen bij G. KOLFF & Co.

MEHLBAUM

834

Verkrijgbaar en Gros en en Détail bij

SIGARETTEN.
CIGARILLOS.

J. GROENEVELD, Agent voor West Java.

HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVZERKERINGEN,

opgericht in **1807** te Amsterdam.

Directeur Mr. J. P. PORTIELJE.

Twede Directeur Mr. W. J. M. WESTERWOUT.

De OUDSTE van ALLE LEVENSVZERKERING-MAATSCHAPPIJEN in Nederland, op het
overige vaste land van Europa en in Amerika.

Vertegenwoordiger voor Java Mr. J. A. VAN DIJK Jr. te Batavia.

Overige en Soliede agenten gevraagd.

776

NIEUWE JONGENSBOEKEN.

Recht door zee. Een verhaal voor de
jeugd naar het Duitsch van H. BRANDSTÄD-
TER door TITIA VAN DER TUUK.

Op Expeditie tegen de Dajaks. Oorspron-
kelijk jongensboek door A. F. CREMER met
platen van J. v. OORT.

Veertien dagen op een ijschots door S.
ABRAMS met platen van J. VAN OORT.

Bovenstaande flinke jongensboeken in
keurige stempelbanden à f 2.50 per deel.
Verkrijgbaar bij G. KOLFF & Co. 7287

H.H. MEDICI EN APOTHEEKERS.

DE GENEESMIDDELEN DER NEDER-
LANDSCHE PHARMACOPÉE, derde uitga-
ve voor Apothekers, Geneeskundigen en Stu-
deerenden. Prijs in 1/2 lederen band f 15.—
7290 G. KOLFF & Co.

Unseres Bismarck Heimgang.

Ein Trauertag All-Deutschlands mit ein
leitendem Gedicht von FELIX DAHN, text
von BRUNO GARLEPP.

Gedenk-Album bevattende vele fraaie
illustraties.

Prijs f 1.75.

7291

G. KOLFF & Co.

Verschenen afl. 1 van:

De Sterrenhemel doorzocht met teleskoop
en mikroskoop

bevattende 62 Atlas-platen (met 135 afz.
afbeeldingen) en 60 kwarto vellen tekst
met meer dan 500 gravures.

Naar het Duitsche werk: Atlas der
»Himmelskunde” van A. von Schweiger-
Lerchenfeld vrij bewerkt door J. WEEVER,
met een inl. woord van Prof. Dr. H. G. v. D.
SANDT BAKHUIZEN.

De Hemelphotographie zal in dit werk
in haar geheelen omvang worden opge-
nomen.

Compleet in ± 30 afl. à f 0.75

afl. 1 op verlangen ter
inzage te bekomen.

Men teekent in bij

G. KOLFF & Co.

Batavia en Weltevreden.

Puzzle's voor jong en oud

om van een beperkt aantal steenen bepaal-
de figuren te maken — in vijf soorten.

Pythagoras met 181 verschillende figuren
en 7 steenen.

Kwelgeest met 158 verschillende figuren en
8 steenen.

Kransraaie met 105 figuren en 10 steenen.

Kruisraaie met 133 figuren en 7 steenen.

Anchor Puzzle met 176 figuren en 7 steenen.

EEN AANGENAAM TIJDVERDRIF VOOR JONG
EN OUD. Prijs f 0.75 p. doosje; alle vijf f 3.—
G. KOLFF & Co.,

7279

Batavia en Weltevreden.

EEN GEHUIJD CONTROLEUR

bij het Bin-
nenlandsch
Bestuur in de binnenlanden veriangt voor 2 kinderen:
eene gouvernante met acte Lager onderwijs en
Fransch. Kennis van muziek (piano) strekt tot aan-
beveling.

Franco brieven met copie certificaten te adresseeren
onder letter A. B. aan den BOKHANDELAAR A. BIS-
SCHOP te Cheribon.

7503

IEMAND met BELANG, TOTOK en GORONTALO bekend
stelt zich na Januari 1899 gaarne ter dis-
positie van een der Mijnbouw-Maatschappijen op Noord-
Celebes.

Brieven aan dit blad onder No. 7502.

7504

PREANGER VOLKS APOTHEEK BANDOENG

VRAAGT tegen 1 December a.s.: Een (mannel.)
te Assistent.

Zich persoonlijk, of schriftelijk onder overlegging van
getuigschriften aan te melden bij den

7504

Directeur Apotheker, S. JACOBS AZN.

WURDT GEVRAAGD

voor gezelschap van een
dame (weduwe met kind)
die de huishouding bij een ongehuwd Heer in de PREAN-
GER waarneemt, een volbloed Europeesch jong
meisje niet ouder dan 20 jaar op een tractement van
f 15.— en alles vrij.

Brieven onder No. dezes BAT. NIEUWSBLAD.

7505

COUPEUR.

GEVRAAGD: Een zeer bekwaam coupeur.
HEEREN KLEEDING MAGAZIN
M. DE KONING, Bandoeng.

7501

WEGENS VERTREK TE KOOP

een goed
gedres-
seerd sandlehout rijaard tevens geschikt dames-
rijaard, met harnachement.

7509

Te bevragen onder no. 7509 bureau BAT. NIEUWSBLAD.

TE KOOP WEGENS VERTREK:

Een zwart-
dinhout paard 4 jaren oud, goed gezond en zonder
gebreken.

7493

G. UNVERRICHT, Tanah Abang 21/110.

TE HUUR

1 December à f 40.— 's maands een
huis in de BERENDRECHTSLAAN.

7512

Wed. WAP, Batoe Toelis.

TE HUUR

ad f 120.— 's maands met vrij gebruik
uer aanwezige Gaslampen: Het ge-
heel opnieuw gerestaureerde Huis met marme-
ren vloer en Paviljoen, gelegen op GORONG SAHA-
RIE, derde huis van het Marine Departement, laatstelijk
bewoond door den heer MEGELINK.

Te bevragen bij S. ROUS, Gang Secretaris en bij
REYNST & VINJU.

7499

Stoomsnelpersdruk van G. KOLFF & Co., Batavia.

ONTWERP-ORDONNANTIE.

tet bescherming van de oeconomische belangen van de inlandsche bevolking in de cultuurcentra op Java en Madura.

Dat hij, het noodzakelijk achtende, door nadere voor-
reningen de oeconomische belangen te beschermen van
de inlandsche bevolking op Java en Madoera, waar die
belangen benadeeld kunnen worden door het uitbreiden
van bestaande of het in werking brengen en drijven
van nieuwe landbouw-ondernemingen, welke geheel of
gedeeltelijk berusten op den grondslag van overeenkom-
sten met de bevolking;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het
Reglement op het beleid der Regeering van Neder-
landsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met afwijking in zoover van het bepaalde
bij de resolutie van 3 Februari 1896 no. 11 (Staatsblad
no. 10) en van de ordonnantie van 29 Maart 1866
(Staatsblad no. 27) en met intrekking van de ordon-
nantie van 9 April 1894 (Staatsblad no. 87), te bepalen:

Artikel 1.

(1) Voor het oprichten, in werking brengen en drij-
ven van ondernemingen voor de bereiding van suiker
en indigo, welke geheel of gedeeltelijk berusten op den
grondslag van overeenkomsten met de inlandsche be-
volking tot inhuur van gronden of tot opkoop van ge-
wassen, wordt een vergunning vereischt van den Gou-
verneur-Generaal.

(2) Gelijke vergunning wordt vereischt voor het we-
der in werking brengen en drijven van suiker- of indigo-
ondernemingen, welke exploitatie, ter beoordeeling
van den Gouverneur-Generaal, geacht wordt definitief
te zijn gestaakt.

Artikel 2.

(2) Voor elk der bij de inwerkingtreding dezer
ordonnantie in exploitatie zijnde ondernemingen, als
bedoeld in artikel 1, bepaalt de Gouverneur-Generaal
het maximum der uitgestrektheid van den jaarlijks-
schen brutoaanplant van suikerriet- of indigo-gewas,
welk maximum berekend wordt naar de uitgestrektheid
van den grootsten aanplant, dien de onderneming heeft
gehad in de drie laatste kalenderjaren, voorafgaande
aan het jaar, waarin deze verordening wordt vastgesteld.

(2) Tot overschrijding van dat maximum wordt een
vergunning vereischt van den Gouverneur-Generaal, wel-
ke geweigerd kan worden, indien de voor de inlandsche
bevolking nog beschikbare hoeveelheid grond en water
die overschrijding niet toeliet.

(3) Ondernemingen, welke op het in alinea 1 gemeld
tijdstip uitsluitend door opkoop verkregen suikerriet- of
indigo-gewas verwerkten, mogen niet tot een eigen aan-
plant dier gewassen op gehuurde gronden overgaan zon-
der vergunning van den Gouverneur-Generaal, waarbij
tevens een maximum voor den jaarlijkschen bruto-aan-
plant wordt vastgesteld.

(4) De Gouverneur-Generaal regelt de uitvoering der
voorstaaende bepalingen en geeft overigens, met inacht-
neming zooveel mogelijk van den in alinea 1 vermelden
regel, de noodige voorschriften tot toepassing van dien
regel op ondernemingen, welke exploitatie bij of na de
in werking treding dezer ordonnantie met die van één
meer naburige ondernemingen vereenigd dan wel tijde-
lijk gestaakt mocht zijn.

Artikel 3.

Aan de vergunningen, bedoeld in de artikelen 1 en 2,
kunnen zoodanige beperkende voorwaarden worden ver-
bonden als de Gouverneur-Generaal geraden oordeelt.

Artikel 4.

(1) De vergunning, vereischt krachtens artikel 1, kan
bij een met redenen omkleed besluit door den Gouverneur-
Generaal worden ingetrokken, wanneer te zijner beoor-
deeling:

a. niet, binnen één jaar na de dagteekening der ver-
gunning, een ernstig begin met de uitvoering is gemaakt;

b. niet, binnen den in de vergunning bepaalden ter-
mijn, de onderneming in exploitatie is gebracht;

c. niet of niet voldoende een of meer der voorwaarden
nageleefd, waaronder de vergunning is verleend;

d. de exploitatie definitief gestaakt is.

(2) Het bepaalde in de vorige alinea sub Ia. c geldt
mede voor de vergunningen, bedoeld in artikel 2.

(3) De in de eerste alinea gestelde termijnen kunnen,
op verzoek van den ondernemer, door den Gouverneur
Generaal worden verlengd.

Artikel 5.

De Gouverneur-Generaal is bevoegd:

a. in het belang van de irrigatie ten behoeve van
den landbouw der inlandsche bevolking, terreinen of
streken aan te wijzen, die voor de suiker- of indigo-in-
dustrie dan wel voor eenigen anderen tak van landbouw-
nijverheid gesloten zullen zijn;

b. de bepalingen dezer ordonnantie geheel of gedeel-
telijk, hetzij voor een of meer gewesten, hetzij voor een
gedeelte van een gewest, toepasselijk te verklaren op
andere dan de in artikel bedoelde landbouwondernemingen,
die voor haar bedrijf de beschikking behoeven over
bouwgronden van de inlandsche bevolking.

Artikel 6.

(1) De ondernemer of beheerder, die de voorwaarden,
waaronder hem de in artikel 1 of 2 bedoelde vergunning
is verleend, niet naleeft, dan wel met het bepaalde bij
of krachtens deze ordonnantie in strijd handelt of doet
handelen, wordt, onverminderd de eventuele toepassing
van het bepaalde sub c der eerste alinea van artikel 4,
gestraft met een geldboete van f 100 (één honderd gulden)
tot f 1000 (één duizend gulden).

(2) Indien de onderneming in werking is gebracht of
de exploitatie na de definitieve staking is hervat zonder
de voorgeschreven vergunning of op een andere plaats
dan in de vergunning is aangegeven, dan wel is voort-
gezet, nadat de vergunning is ingetrokken, wordt de
ondernemer of beheerder gestraft met een geldboete van
f 50 (vijftig gulden) tot 500 (vijf honderd gulden) voor
elken dag, dien de ongeoorloofde in werking, hervatting
of voortzetting heeft geduurd.

(3) De onderneming wordt, voor de toepassing van
het bepaalde bij de vorige alinea, geacht in werking of
in exploitatie te zijn gebracht, zoodra met de bewerking
der te haar behoefte gehuurde gronden, dan wel, wat
betreft ondernemingen, welke geen eigen geteeld gewas
zullen verwerken, met de bereiding van het product een
aanvang is gemaakt.

Artikel 7.

(1) De aan den beheerder der onderneming onder-
geschikte beambten en bedienden of andere in zijn dienst
gebezigde personen, welke de overtredingen plegen of
doen plegen, bedoeld in de eerste alinea van het vorige
artikel, worden gestraft met een geldboete van f 50
[vijftig gulden] tot f 100 [één honderd gulden], of, in-
dien zij Europeanen of met dezen gelijkgestelden zijn,
met gevangenis van één dag tot acht dagen en, indien
zij inlanders of met dezen gelijkgestelden zijn, met ten
arbeidstelling aan de publieke werken voor den kost
zonder loon voor den tijd van acht dagen tot een maand.

(2) Zij zijn niet strafbaar, indien bewezen wordt, dat
de overtreding een gevolg is geweest van een door den
beheerder der onderneming gegeven last.

Artikel 8.

Alle ondernemers, in deze ordonnantie bedoeld, worden
geacht, met betrekking tot de toepassing der vooraf-
gaande bepalingen, voor zich en hun erfgename en
rechtverkrigenden, woonplaats te hebben gekozen ten
kantore van het hoofd van het gewest, waarin de on-
derneming is of wordt gevestigd.

Artikel 9.

(1) Deze ordonnantie is alleen van toepassing op Java
en Madura.

(2) Van die toepassing zijn echter uitgesloten:

a. de landbouwondernemingen, gevestigd in de resi-
dentiën Soerakarta en Djokjakarta en op de aan particu-
lieren in eigendom afgestane landerijen, voorsoveel
zij niet, voor de bereiding van suiker of indigo, over-
eenkomsten aangaan tot inhuur van buiten die gewesten
en buiten de grenzen dier landerijen gelegen gronden of
tot levering van daarop geteeld suikerriet- of indigo-
gewas, in welk geval dit onderdeel van het bedrijf
dier ondernemingen als een op zichzelf staande onderne-
ming aan de bepalingen dezer ordonnantie onderworpen is;

b. aan inlanders of Vreemde Oosterlingen toebe-
hoorende ondernemingen voor de bereiding van suiker
of indigo, welke op zoo kleine schaal gedreven worden,
dat zij, ter beoordeeling van het hoofd van gewestelijk

bestuur, niet met de in artikel 1 en 2 dezer ordonnantie
bedoelde ondernemingen op één lijn kunnen worden
gesteld.

Overgangsbepaling.

Door de bepalingen dezer ordonnantie wordt geen
inbreuk gemaakt op rechten, bij de inwerkingtreding
dezer verordening verkregen door inhuur van gronden
krachtens de ordonnantie van 26 November 1895 (Staats-
blad no. 247).

Ten tweede: Deze ordonnantie treedt in werking op
den dag harer afkondiging.

Concept-voorschriften tot uitvoering der ordonnantie tot
bescherming van de oeconomische belangen der
inlandsche bevolking in de cultuurcentra
op Java en Madoera.

§ 1.

(1) De schriftelijk tot den Gouverneur-Generaal te
richten aanvraag ter verkrijging eener vergunning, als
bedoeld in artikel 1 der ordonnantie van..... 1899
[Staatsblad no.], moet bevatten:

a. een aanduiding, zoo nauwkeurig mogelijk, van de
plaats, waar men de onderneming wenscht te vestigen
of weder in werking te brengen, zoodmede, wat indigo-
ondernemingen betreft, van de plaatsen, waar men de
fermenteer- of klopbakken wenscht te bouwen of weder
in gebruik te stellen;

b. een opgave van den aan de onderneming te geven
omvang, ingeval geheel of gedeeltelijk eigen geteeld
suikerriet- of indigo-gewas zal worden verwerkt;

c. een duidelijke omschrijving van het gewenschte
arbeidsveld;

d. een volledige vermelding van de wijze, waarop de
aanvrager in zijn behoefte aan irrigatie- en fabrieks-
water meent te kunnen voorzien.

(2) De aanvraag wordt, tegen gedagteekend bewijs
van ontvangst, ingediend door tusschenkomst van het
gewest, waarin het emplacement der beoogde onder-
neming gelegen is.

Door dit bestuurshoofd wordt zij ten spoedigste bekend
gemaakt in de *Javasche Courant* en op kosten van den
aanvrager, in een op Java verschenend dagblad.

(3) Het hoofd van gewestelijk bestuur doet ten spoed-
igste onderzoeken of niet aanwezig zijn een of meer
der redenen, welke, ingevolge de resolutie van 3 Fe-
bruari 1896, no. 11 (Staatsblad no. 10), zouden moeten
leiden tot weigering van de gevraagde vergunning
— in welk geval de stukken met een voorstel tot af-
wijzing aanstonds den Gouverneur-Generaal worden
aangeboden — en voorts of de oeconomische belangen
der inlandsche bevolking zich niet verzetten tegen het
verleenen der vergunning.

Bij dat onderzoek wordt rekening gehouden met even-
tueel door derden tegen de aanvraag ingebrachte be-
zwaren.

(4) De uitslag van het onderzoek en de c. q. inge-
brachte bezwaren worden door genoemd bestuurshoofd,
onder mededeeling van zijn advies, ook in verband met
het bepaalde bij voornoemde resolutie, door tusschen-
komst van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur
ter kennis gebracht van den Gouverneur-Generaal.

Deze kan daarop bedoeld bestuurshoofd opdragen den
aanvrager op de ingebrachte bezwaren te hooren, ten
einde deesen de gelegenheid te geven desgewenscht zijn
aanvraag te wijzigen, of wel een nader onderzoek bevelen
door daartoe door hem aan te wijzen deskundigen.

De kosten van laatstbedoeld onderzoek komen alsdan
ten laste van den aanvrager, die daartoe desgevorderd
vooraf, ter nadere verrekking, een door den Gouverneur-
Generaal te bepalen bedrag in 's Lands kas zal storten.

(5) De weigering der vergunning wordt, met ver-
melding van redenen, in de *Javasche-Courant* bekend
gemaakt.

§ 2.

(1) Het bij de eerste alinea van artikel 2 van voor-
noemde ordonnantie bedoeld maximum der uitgestrekt-
heid van den jaarlijkschen bruto-aanplant van suiker-
riet- of indigogewas, wordt gesteld op het tot het
naastvolgend veelvoud van vijf-en-twintig afgerond
cijfer der uitgestrektheid in bouws van 500 vierkante
rijnlandsche roeden, van den grootsten jaarlijkschen
bruto-aanplant, dien de onderneming heeft gehad in de
laatste drie aan het jaar van de inwerkingtreding dier
ordonnantie voorafgaande kalenderjaren.

(2) Voor de ondernemingen, in werking gebracht
krachtens een op den voet van de ordonnantie van 9
April 1894 (Staatsblad no. 87) verleende vergunning,
blijven van kracht de voorwaarden, waaronder de ex-
ploitatie is toegestaan.

FEUILLETON.

IN 'T KLEINSTE HUTJE.

NAAR HET DUITSC VAN

F. VON KAPFF-ESSENTER.

(Vervolg.)

XI.

En zij hield hem het weenende knapje voor, dat
door de opgewonden stem zijner moeder angstig was
geworden.

Wentzel hield nog steeds haar arm krampachtig
vast. Neen, zoo mocht zij niet gaan! Hij wilde geen
slecht mensch in haar oog zijn, dit niet blijven. Was
hij dan werkelijk een slecht mensch? Neen, hij was
slechts verstandig geweest, niet slecht — niet slecht
— neen, niet slecht! En in Eveline's oog wilde hij het
wel 't minst schijnen.

Zoo mocht zij hem niet verlaten. Goed wilde hij zijn,
goed en grootmoedig, ofschoon zij nu een Strandow was.

„Gij hebt mij niet laten uitspreken, mevrouw,”
bracht hij nu met moeite uit; „ik ben werkelijk zie-
kelijk en heb daarom voor 't oogenblik weinig zin in
het roer. Maar ik wil uw man voor geruimen tijd een
som gelds verstrekken tegen matige rente, ik wil ook
het roer koopen, net zoodals gij wilt — het is mij heilige
ernst. Ik wil het u direct op een officieel stuk beloo-
ven. En ook voor uw kind zal ik ook wat doen...”

Hij dacht met somber gelaat eenige oogenblikken na.

„Gaat toch zitten”, zeide hij toen met ongewone
vastberadenheid. Hij duwde haar zacht in een stoel.
„Het betreft u en uw kind, mevrouw.” Nu schelde
hij en riep den binnentredenden keller toe: „Ga eens
naar mr. Meinert en den burgemeester en vraag eens
of zij bij mij willen komen.” Toen wendde hij zich
tot Eveline. „Het is de notaris van het dorp, die meneer
Meinert. Ik heb de heeren gister ontmoet en hoor hen
nu beneden bijtarten. — Mevrouw von Strandow”, ging
hij plechtig voort, „gij herinnert u misschien eens ge-
hoord te hebben, dat ik mijn geld aan u heb vermaakt...
Nu, er kwam een uur, waarin de hartstocht, of, wilt
gij liever de boosheid mij ertoe wist te brengen, het
testament te verscheuren. En nu ben ik hierheen ge-
komen, om het opnieuw, nu ten gunste van uw zoon te
maken. Mijn huwelijk is kinderloos, voor mijn vrouw
is het haar bepaald toekomstende voldoende. Ik vraag u,
mevrouw von Strandow, neemt gij het legaat in naam
van uw minderjarige zoon aan?”

„Ja”, zeide Eveline, en ook haar stem klonk diep en
plechtig. Geen enkel ander woord kon zij zeggen;
zwijgend zat zij daar, terwijl Wentzel papier en pennen
klaarlegde.

De beide heeren kwamen lachend binnen. Maar hun
gelaat trok al spoedig in wat ernstiger plooi, toen zij
Wentzel en zijn bezoekster zoo somber voor zich zagen
zien.

„Neemt mij niet kwalijk, dat ik u lastig val, het is

voor een gewichtige gebeurtenis. Ik had het onverwachte
geluk” — Wentzel wees op Eveline — „hier de dochter
van mijn eenigen, onvergetelijken vriend weer te vin-
den. Mijn zwaar geschokte gezondheid in aanmerking
nemende” — hij hield even op, om het tegensprekend ge-
baar van den burgemeester door een melancholiek knik-
ken te beantwoorden — „zou ik een testament willen
maken ten gunste van den kleinen Hans — of neen Hell-
muth heet hij, Hellmuth von Strandow. Zoudt gij, meneer
Meinert niet zoo goed willen zijn, om terstond de acte
op te maken?”

Natuurlijk! Een zoo lekker hapje had de notaris van
Wernsdorf gedurende zijn geheele lange practijk nog
niet gehad. En wat den burgemeester betreft, deze
waardigheidsbekleeder haastte zich, om in persoon dade-
lijk het benodigde gezegeld papier te halen, ook een
getuige te gaan roepen, en bracht den oberkellner mede,
omdat de chef juist bezig was in den kelder en er dus
niet heel presentabel uitzag.

Nu was alles, wat men noodig had bij de hand, en
nu eerst werd men zich geheel bewust van den ernst
van het oogenblik.

Een benauwend gevoel drukte allen. Slechts de kleine
Hellmuth kraaide van plezier, steeds weer zijn bonbons
uit zijn mond nemend en ze aan mama reikend, om te
proeven.

Het testament werd geschreven, gelezen en onder-
teekend.

Eveline weende, diep geschokt, en in haar behoefte

263

LANE EXTRA STOUT.

Door 1000 Geneesheeren aanbevolen.

Dit Stout, hetwelk door zijnen aangename smaak uitmunt, staat onder voortdurende controle van het Bureau voor chemische en microscopische onderzoekingen te Amsterdam, Directeuren Dr. P. F. v. HAMEL ROOS en A. HARMENS Wd.

Zijn rapport luidt als volgt:

Soortelijk gewicht bij 15°C. 1033	Gewichts.	Procenten.
Alcohol.	4	5.—
Extract.	8	75.—
Minerale bestanddeelen.	0	30.—
Niet vluchtige zuren (als melk zuur)		15.—
Vluchtige zuren (als azijn zuur).		0.28
Salicylzuur en hopsurrogaten werden niet geconstateerd.		

De verhouding van Extract en Alcohol is als zeer gunstig te beschouwen.

Het stout voldoet aan de eischen van een

Deugdelijk en Onvervalscht Fabrikaat.

Verkrijgbaar bij:

TOKO HOUTMAN, Senen.	KHOE HONG THAI, Glodok.
J. MALOT, Passar Pisang.	THE KENG KIE, Java Bank-
Café du Commerce,	straat.
Rijswijk.	KAM TJENG HOWE,
LIE KIM SORI, Passar Baroe	Buitenzorg.
LOA PO SENG, Passar Baroe	TJOA BENG JANG, Soetaboemi.
LAUW TJIN, Senen.	R. F. N. MIJER, Garoet.
GOUW BOEN SENG, Senen.	

De Eenige Importeurs,

HOUTMAN & Co., Kalie Besar.

BELANGRIJKE PRIJSVERMINDERING.

TOKAIJER.

Uitstekende morgenwijn en versterkend voor herstellenden.

WITTE:

per glazen tonnetje van	0.8 Lr.	f 2.75
per kist van 12 tonnetjes van	0.8 Lr.	32.—

ROODE:

per flacon van 0.5 Lr.	f 1.80
per kist van 12 flacons van 0.5 Lr.	20.—

Proefflacons à f 1.25 per stuk.

VELTEVREDEN. 3427 (25 r.) KRAMAT'S APOTHEEK.

VRAAGT

DE SEDERT JAREN WELBEKENDE

Demagny Boter,

In blikken van 1, 2, 4, 7 en 14 pond.

Verkrijgbaar of te bestellen in het NED. IND. SIGAREN MAGAZIJN, RIJSWIJK en te BANDOENG en VOOR-NAAMSTE TOKO HOUDERS. 4533 (12 r.) Eenige Importeurs, E. DUNLOP & Co.

MELKERIJ DJATTIE BAROE, Telefoon No. 624.

Maand-abonnement voor 1 flesch zuivere Koemelk daags f 6.—. Melk van een en dezelfde Koe f —.25 per flesch. Versche Boter f 2.— per pond. Versche Karnemelk f —.25 per flesch, alléén Vrijdags bij vooruitbestelling. Vette aarde f 1.— per kar (Verre afstanden f —.25 karreloon meer). Wij garandeeren alleen melk in flesschen waarvan de sluiting met onze firma is bedrukt. Alles onder toezicht van Europeesche geëmployeerden.

1484

Bouw Maatschappij en Melkrichting voorheen J. KLEINE.

CANTRELL and COCHRANE'S

CLUB KOLA en GINGER ALE.

Thans geïmporteerd door de

MAATSCHAPPIJ VOOR UITVOER- EN COMMISSIEHANDEL. 6148

TOKO OESIEM, Senen.

Heden ontvangen:

van Madame Lejeusne te Parijs.

KEURIGE DAMES HOEDJES en allerliefste MATE-LOTS.

DAMES- en MEISJES CORSETTEN.

ZWARTE, GRIJZE en BLEU MARINE JAPONSTOF.

FEN.

GRIJZE- en SCHOTSCHES ZEPHYR.

GEBLOEMDE SATINETS en BATISTE.

GUIPURE KANTSTOF en KANTEN KRAGEN.

KEURIGE DAMES COLLETS (pellerines).

SNOEZIGE KINDERCAPERIJES, w. o. FIJNE ZIJDEN.

SCHOTSCHES en CHANGENT- LAVALLIÈRES (dames dassen).

SCHOTSCHES en MOIRÉ LINTEN, enz., enz.

DE GOEDKOOPE TOKO

VOORHEEN LEROUX & CO.,

Dagelijks verkrijgbaar:

Versche Taartjes per dozijn 75 centen.

Sneeuwballen per dozijn 1.50.

Baltaartjes per dozijn 1.—

Eclairs au Chocolat per dozijn 1.—

Soesen gevuld per dozijn 75 centen.

Soesen ongevuld per dozijn 60 centen.

Amandel- en Vanillespaanders 75 centen.

Nougatspaanders per dozijn 1.25.

Groote Taarten

de nieuwste soorten en keurig gedecoreerd van af 2.50 en hooger.

Mooie Nougats

versierd met bruidsgroepen, poppetjes, mooie vazen met bouquetten voor iedere gelegenheid.

Feuilleté

Leege pasteien 1 gulden en hooger kleine Pasteitjes per dozijn 1.—

Horentjes en fleurons 75 centen.

Vol au vent van kip 4.—

idem van Duiven 5.—

Kippen Croquetten, Pasteitjes, Risolles cannelons en Sausjebroodjes, per dozijn 2 gulden.

Koude Schotels

Galantine van Kalkoen 5.—

Aspic met Salade 5.—

IJs

Geprepareerd per bus 3.— en hooger.

Droog gebak

Kattentongen, Boterbiesjes, Boterjanhagel, Bitterkoekjes, Kletskepjes, Vanille Bisquits, Botersprits, Bisquit Savoi, Anijsbeschuit, Weespermoppen, Turons, alles per pond 1.50.

6655

RIJN- EN MOEZELWIJNEN

van A. Wilhelmij, Wiesbaden,

MOSELBLÄMCHEN	per kist van 12/1 fl.	f 13.50.
	24/2	15.50.
NIERSTEINER	12/1	15.—
	24/2	17.—
HOCHHEIMER	12/1	18.—
	24/2	20.—
RUDESHEIMER 1889	12/1	24.—
	24/2	26.—

CHAMPAGNE.

St. PERAIJ MOUSS. SUPR. per kist van 12/1 fl. f 27.—.

MALET FAURE per kist van 24/2 fl. f 30.—.

PORT à PORT.

BLANCO DE OPORTO per kist van 24/2 fl. f 24.—.

DRY SHERRY per kist van 24/2 fl. f 25.—.

WHISKY.

GLENLIVET FINEST OLD

BLENDED SCOTCH WHISKY per kist f 22.—.

COGNAC.

FINE CHAMPAGNE

per kist f 30.—.

EENIG IMPORTEUR,

W. DITTMANN, Batavia.

IN VOORRAAD: DE BEROEEMDE DAMES ROVERS,

de beste Eng. Rijwielen.

f 250.--

NED. IND. SPORT MAATSCHAPPIJ, Koningsplein.

KENNISGAVE:

De agentuur van M. B. FOSTER & SONS is van de heeren HOUGHTON & Co. op mij overgegaan en heb ik thans in voorraad

Guinness Extra Stout.

Bass & Co's Pale Ale.

G. HOPPENSTEDT.

HET VAN OUDS BEKENDE

VAN DER PAARDT'S ST. NICOLAAS GEBAK

IS HET LEKKERSTE.

Dagelijks versch. Per pond f 1.--

In sierlijke blikken van 1 pond f 1.25 en 2 pond f 2.25.

Bestellingen van buitenplaatsen ook op de zoo gewilde BOTERLETTERS worden tijdig ingewacht.

7178

Licht **Geurig**

Jonge Amerikaan Sigaren.

Uit de fabrieken der firma DRESSELHUIJS & NIEUWENHUIJSEN, CULEMBORG.

De fijnste Nederlandsche Sigaren door geheel INDIE verkrijgbaar in prijzen van 3½ tot 10 cts. per stuk.

ARISTOCRATOS 10 cts. per stuk.
CORY 7½ " " "
QUEENS 5½ " " "

PRECIOZAS 5 cts. per stuk.
FAVORITOS 4 " " "
PRINCESAS 3½ " " "

Eenige importeurs Indische Handels Compagnie

en detail bij: J. GROENEVELD, Noordwijk.
LOA POSENG & Co., Passer Bahroe.
VAN DER PAARDT & Co., Gang Secretarie.

7439

Directeuren en Administrateurs van LAND-, TUIN- en MIJNBOUW ONDERNEMINGEN worden opmerksaam gemaakt op de bijzonder geschikte gelegenheid ter verkrijging ten allen tijde en tegen zeer billijke voorwaarden van elke verlangde hoeveelheid Chineesche Koelies van elken gewenschten landaard. Zich te wenden tot MORAUX & Co., 31 Klingstreet 31, Singapore. 6555

KASSIERSKANTOOR SMITS & Co.

Noordwijk n/h. Station

Incasseeren Accuraat en Vlug.

Schriftelijke getuigenissen van circa 20 clienten ter inzage. 6854

WIENER-CHIC

in MODEN.

PETJENONGAN.

5464

TE KOOP: Een zeer fraale postzegelalbum ± 4000 stuks. O. R. A. MICHELSEN, Gang Chaulan. 7417

TE KOOP: Fraale groote Engelsche hazewind. Brieven onder No. 7426 bureau van dit blad. 7423

TE KOOP: Een huis met erf te GAROET toebehoorende aan Mr. W. A. ENGELBRECHT. Informatien bij REYNST & VINJU. 6702

A. VISSER,

Eind-Diploma Conservatorium te AMSTERDAM.

Te spreken voor PIANO- en VIOOLLESSEN, adres den HoogEdGestr. Heer BURGER, Kwitang. 6461

BIJZONDERE AANBIEDING.

Echte Zwitsersche remontoir-horloges met keurig bewerkte nikkelen kast, in étui, met een jaar garantie voor f 6.-- per stuk contant of onder rembours, verkrijgbaar bij J. STRUTT & Co., Noordwijk. 6967

ONDERLING ONDERSTEUNINGSFONDS.

Gestigd te Semarang.

Voor eene UITKEERING van f 500.--, f 1000.-- of f 2000.-- bij overlijden. Reglement en Formulieren op aanvraag gratis verkrijgbaar bij den Secretaris van het Fonds. C. DEKKER, Semarang. 724

Mevrouw WASTENECKER,

Bruijn van Rozenburg.

Verloskundige.

Gedipl. v/d. Rijks Kweekschool voor vroedvrouwen te POTTERDAM. BERENDRECHTSLAAN bij Molenvliet. 4824

Uitstekende Tafel Ruime Luchtige Kamers. Hotel „Centrum” Tegal (Voorheen S. MAECKER). Goede bediening. Billijke prijzen. Beleeft aanbevolen. 672

LEESGEZELSCHAP RIJSWIJK.

NALEZERSPLAATS

direct disponibel. Centrum Weltevreden. Contributie f 2.-- 's maands.

7469 O. R. A. MICHELSEN, Gang Chaulan.

LEESGEZELSCHAP „ORDE”.

Primo November NALEZERSPLAATS vacant. Centrum Weltevreden.

7333 De Directeur, C. G. SWANENBURG DE VEIJE, GANG CHAULAN.

ENGLISHMAN, twenty seven years of age, with ten years experience in the East, of shipping, general brokerage and auctioneering and general office work, desires employment in an English or Dutch firm. Address No. 7235 Bataviaasch Nieuwsblad. 7235

APOTHEEK.

GEVRAAGD: Een apothekersbediende N. W. Salaris f 200.-- 's maands, plus vrije woning. 7243 MALANGSCHE VOLKSAPOTHEEK.

GEVRAAGD: Bekwaam Boormeester voor JAVA kennis van Engelsch en Javaansch strekt tot aanbeveling. Zonder goede certificaten noodig aan te melden. 7462 BURT, MYRTLE & Co.

GEVRAAGD bij eene familie, op eene onderneming in de PREANGER, eene Juffrouw, ter assistentie in de huishouding en bij de verzorging van 3 kinderen. Goede behandeling verzekerd. Salaris nader overeen te komen. Brieven onder No. 7454 bureau BAT. NIEUWSBLAD.

TE HUUR GEVRAAGD: Een ruim, koel, droog en luchtig huis met paviljoen, in het centrum van Weltevreden; huurprijs f 180.-- tot f 250.-- 's maands. Brieven No. dezes. 7304

TE HUUR: Goed gemeubelleerde kamers, met of zonder kost. Ook geschikt voor kleine families. Billijke prijzen. t/o. 't Waterstaatskantoor MOLENVLIET OOST, A. SANDT. 5862

TE HUUR te BUITENZORG het huis thans door den Heer W. H. JACOMETTI bewoond. Te bevragen bij MÜHLNICKEL, Buitenzorg. 7455

Batavia. **Hotel Garni.** Noordwijk.

TE HUUR: Een geheel nieuw gerestaureerd ruim paviljoen, voorzien van Electrisch licht, aparte Badkamer en andere gemakken thans bewoond door Mr. J. REEPMAKER, benoemd president van den raad van justitie te Soerabaja. 7232

TE HUUR op PARAPATTAN: een bijzondere ruime, vrije kamer. Brieven No. dezes. 6463

TE HUUR 1e December: Het huis te SALEMBA, thans nog bewoond door Mr. HELFRICH. 7081

HOTEL JANSEN.

TELOK-BETOENG tegenover aanlegplaats, Beleeft aanbevolen.

Telegram adres JANSEN. 4306

HOTEL MOERAH MAOS.

RUIME LUCHTIGE KAMERS, HEERLIJKE TAFEL, PROMPTE BEDIENING. Beleeft aanbevolen.

6275 J. ROOIJAKKERS.

VOOR LIEFHEBBERS VAN LICHT BIER.

Nieuwe aanvoer van het in den Oosthoek zoo gewilde

SOERABAJA BIER

uit de BROUWERY GRAUE & Co. Bremen.

DEPOTHOUDER, LEBAUDE, Senen.

per kist 48/1 fl.

56/2 fl.

UITSLUITEND & CONTANT.

J. B. VAN VLEUTEN, Tanah Abang W. Telef. No. 458.

Stoomanspersdrukk van G. KOLFF & Co., Batavia.

Wekelijksch Financieel Overzicht

voor Nederlandsch Indië.

XLIII.

(Bijvoegsel van het BATAVIAASCH NIEUWSBLAD).

Wnd. Redacteur Mr. Ph. S. DELAAT DE KANTER. Uitgevers G. KOLFF & Co.

HANDELS- EN MARKTBERICHTEN.

(Geschreven voor het Bataviaasch Nieuwsblad).

FINANTIEELE BESCHOUWINGEN.

Op onze fondsenmarkt ging het gedurende de ver-
slagweek zeer kalm toe; afdoeningen van eenig aan-
belang kwamen, voor zoover bekend, niet tot stand en
waren er ten opzichte van de noteringen geen belang-
rijke veranderingen te constataren.

Voor mijnnaandeelen was de stemming onveranderd;
er bestaat wel neiging tot verkoopen, doch de koop-
lust is over het algemeen van zeer weinig beteekenis.

De in de Tweede Kamer in behandeling zijnde mijnwet,
maakt, dat de toekomst van de nederlandsch-indische
mijnindustrie, welke in den Minister van Koloniën een
krachtig beschermer ziet, op het oogenblik een weinig
onzeker te noemen is. — De Kamer schijnt de bepalingen,
vervat in het wetsontwerp, wel wat mild te vinden,
doch is het haast niet aan te nemen, dat zij zal ingaan
op het voorstel van het Kamerlid van Kol, n.l. om
vijftig procent der netto-opbrengst en vijf en twintig
cents per hectare van in concessie gegeven gronden te
heffen. — Het amendement Pyttersen, waarbij voorgesteld
wordt den staat voor een derde deel aandeel te geven
in de mijnbouwmaatschappijen of een derde der winst
te verzekeren, is minder drukkend, doch geenszins in
het belang der zich ontwikkelende mijnindustrie.

Het is niet meer dan billijk, dat de Staat voordeelen
trekt van de mijnindustrie, doch bij de vaststelling dier
voordeelen mag geenszins uit het oog verloren worden,
dat de beoefening van mijnbouw in Nederlandsch-Indië
met zeer veel moeilijkheden en risico gepaard gaat,
zoodat voor het geval de nieuwe wet deze tak van
nijverheid zwaar gaat belasten, het te voorzien is, dat
zeer veel van de thans reeds eenigermate kwijnende
belangstelling verloren zal gaan.

Het ware in dit geval beter, om het uitgeven van
mijnconcessiën geheel te staken en de staatsexploitatie
der mijnen in Nederlandsch-Indië regel te doen zijn,
want waar een deskundig onderzoek, door den staat
ingesteld, met groote kans van zekerheid uitwijst, dat
een voordelige ontginning is tot stand te brengen, acht
de Regeering het in strijd met 's lands belang, concessie
voor die ontginning aan particulieren te geven.

In verband met deze opvatting is de indische Regeer-
ing dan ook reeds uitgenoodigd voorhands te verwijlen
met het verleenen van vergunningen tot opsporingen
in streken, waarin de kans bestaat, dat van gouver-
nementswege ingestelde onderzoekingen met gunstigen
uitslag zullen bekroond worden, en haar het doen van
onderzoekingen in die streken aanbevelen.

De consequentie van deze opvatting der Regeering
is dus, dat aan particulieren slechts vergunning zal
worden gegeven, om mijnbouwkundige opsporingen te
doen in streken, waar het zich laat aanzien, dat onder-
zoekingen niet met gunstigen uitslag bekroond zullen
worden.

Het uitschot blijft derhalve ter beschikking van par-
ticulieren, hetgeen ongetwijfeld tengevolge zal hebben,
dat de liefhebberij in mijnbouwzaken veel vermindert; —
komt hierbij nu nog een wet, die bepaalt dat, degene
die het met zijn vergunningsterrein eens gelukkig heeft
getroffen, een groot gedeelte van zijn winst aan den
staat moet afdragen, dan kan men wel nagaan, dat er
van de ontwikkeling der nederlandsch-indische mijn-
industrie niet veel zal komen.

Niet uit het oog mag verloren worden, dat het verloop
van een mijnbouwzaak in Nederl.-Indië zeer veel ver-
schilt met dat eener dergelijke zaak in Zuid-Afrika,
het goudland bij uitnemendheid.

In de Transvaal, waar de terreinen gemakkelijk te
verwerken zijn, worden kleine stukken [claim] ver-
kocht en door een betrekkelijk klein aantal personen
bewerkt, zoodat voor de opsporingen nagenoeg geen
onkosten gemaakt worden; slaagt men in het vinden
van een goudader, die kans heeft om met gunstige
resultaten geëxploiteerd te worden, dan wordt onmid-
dellijk overgegaan tot oprichting eener exploitatie Mij.;
slaagt men niet, dan blijft er niets anders over dan
op een ander terrein nogmaals zijn geluk te beproeven.

In Nederlandsch-Indië gaat het niet zoo gemakkelijk
toe; gedurende den koortsachtigen goudtijd, in het begin
van dit jaar, was het mogelijk de vergunnings-terreinen,
zonder voorafgaand geologisch onderzoek, in te brengen
in een exploratie-maatschappij, waarvoor het benodigde
kapitaal met geringe moeite gevonden werd. — Hierin
is gedurende den laatsten tijd verandering gekomen en zal
het, op enkele uitzonderingen na, thans alleen mogelijk
zijn, om na een geologisch onderzoek, dat gunstig uit-
gevallen is, een vergunningsterrein door een explora-
tie-maatschappij te doen bewerken.

Men heeft dus eerst te bekostigen het geologisch on-
derzoek, dat matig genomen ongeveer f 5.000. — zal

verslinden, terwijl daarna de exploratie, waarmede in de
meeste gevallen een som van f 100.000 gemeoid is,
een aanvang neemt.

Waar men dus in Zuid-Afrika nagenoeg geen kosten
heeft te maken, staat men hier voor een speculatie
waarbij men een bedrag van ruim f 100.000. — in de
waagschaal stelt; — dat men laatstgenoemd bedrag niet
gemakkelijk vindt, indien bekend is, dat de kans op goede
resultaten uiterst gering is, bewijst de tegenwoordige
toestand onzer goudaandeelenmarkt volkomen, zoodat
hierover niet in nadere bijzonderheden behoeft getreden
te worden.

Het streven van den wetgever moet steeds zijn de
nijverheid niet te hinderen, aangezien geen zwaarder
offer door belastingen aan de maatschappij wordt opge-
legd, dan wanneer bronnen van volkswelvaart worden
aangetast.

De mijnindustrie kan in Nederlandsch-Indië voor
Europeanen zoowel als voor Inlanders een bron van
volkswelvaart worden, doch zoodra men gaat over-
hellen naar een wetgeving, die onderdrukt, in plaats
van bevordert, dan zal men voorzeker te eniger tijd tot
de conclusie moeten komen, dat, evenmin als het cultuur-
stelsel bevorderlijk was voor de koffiecultuur, een be-
zwarende mijnwetgeving de mijnindustrie tot bloei
doet komen.

Van het ontwerp van wet werden tot dusverre vier
en dertig artikelen, zonder wijzigingen van aandeel
aangenomen, zoodat de memorie van bedenkingen, die
door belanghebbenden bij den mijnbouw te Batavia, aan
de Tweede Kamer is verzonden, niettegenstaande het
getrouwe beeld, dat van den werkring van een indischen
prospector werd gegeven, met betrekking tot het tijdvak
van voorloopig onderzoek, geen effect heeft gehad.

Voorloopig is derhalve aangenomen, dat de vergunning
tot het doen van mijnbouwkundige opsporing wordt
verleend voor een bepaalden tijd, twee achtereenvol-
gende jaren niet te boven gaande en vatbaar voor een
verlenging van ten hoogste één jaar.

De beperkende bepaling ten opzichte van niet-Neder-
landers is gehandhaafd, zoodat daarmede tevens de
steun van het buitenlandsche kapitaal beperkt is. Er
is dus zooveel mogelijk gezorgd voor de nederlandsche
belangen en is het derhalve te hopen, dat het neder-
landsche kapitaal zich in ruime mate beschikbaar
stelt.

Thans moet, ten opzichte van het verder verloop van
het wetsontwerp, geduld geëffend worden, aangezien de
afdeelingen der kamer, die de hiervoren vermelde amen-
dementen zullen onderzoeken, eerst tegen half November
bijeën zullen komen.

Laat ons hopen, dat het onderzoek tengevolge zal heb-
ben, dat de milde opvatting van den minister van koloniën,
zij het ook met een kleine verzwaring, gehandhaafd
blijft; zoodat het streven van den wetgever, om den
delfstofrijken rijkdom van den Oosterschen Archipel
dienstbaar te maken aan de ontwikkeling van de neder-
landsch-indische nijverheid en de welvaart der daarbij
betrokken inlandsche bevolking, bereikt wordt; indien
dit doel bereikt wordt, kan men er zeker van zijn, dat
de schatkist ook in ruime mate gebaat zal worden.

De notering der aandeelen Koninklijke Nederlandsche
Mij. tot Expl. van petroleumbronnen is niettegenstaande
de aanhoudende ongunstige berichten weder opgelopen
tot 238 pCt.; de belangstelling is in Indië voor dit fonds
niet bijster groot, aangezien zich hier op het oogenblik
betrekkelijk weinig aandeelen bevinden, doch daar het
verloop van deze Mij. in vele gevallen nauw samenhangt
met de toekomst van verschillende maatschappijen, waar-
van de aandeelhouders veel heil verwachten, is het niet
ondienstig, bestuurders van petroleummaatschappijen te
attendeeren op het feit, dat petroleumbronnen rijk aan
verrassingen zijn en zeer veel teleurstellingen kunnen
opleveren. Het productie-vermogen van een petroleum-
bron kan zich in zeer korten tijd belangrijk wijzigen,
zoodat het een gebiedende noodzakelijkheid is, steeds
door te gaan met het opsporen van nieuwe bronnen.
Had de Langkat Mij. zorg gedragen voor een reserve-
bron, dan zoude zij nu niet voor het feit staan, dat de
maandelijksche opbrengst van 710.000 units terugloopt
op 255.000 units en nog immer neiging tot dalen vertoont.

De Petroleum-Maatschappij »Moeara Enim», die in Mei
1897 te Amsterdam, met een maatschappelijk kapitaal
van f 10 miljoen werd opgericht, gaat, volgens tele-
grafische berichten, over tot de uitgifte van f 4 miljoen
aandeelen, in verband met den aankoop van eenige ver-
gunningsterreinen; het grootste gedeelte dezer f 4 mil-
lioën aandeelen zal wel als volgefournéerd beschouwd
worden door inbreng, want onder de tegenwoordige
omstandigheden is het te voorzien, dat een inschrijving
op een dergelijk bedrag petroleummaandeelen, zoo al niet
geheel dan toch gedeeltelijk mislukt. De verloren mil-
lioenen wegen op het oogenblik nog te zwaar, om een
groot gedeelte van het publiek een speculatie in vet-
waarden te doen ondernemen.

De koers der aandeelen »Moeara Enim», welke zich
gedurende den laatsten tijd om en nabij 130 pCt. be-

woog, zal er, in verband met de nieuwe uitgifte, onge-
twijfeld niet op verbeteren.

De disconto-verhoging der Engelsche Bank, welke in
verband met de politieke verwikkelingen gevreesd werd,
is gelukkig achterwege gebleven; wij blijven derhalve
op 4 pCt.

EXPORT.

SUIKER. De politieke beroeringen gedurende de af-
geloopen week hebben, gelijk te verwachten was, op de
engelsche markt een flauwe stemming teweeggebracht
en was in verband hiermede op onze markt nagenoeg
niets te doen.

Het vermoeden omtrent een tegenvallen van den dit-
jarigen beetsuiker-oogst is door de onlangs verschenen
raming van den bekenden statisticus Licht bevestigd;
men kan thans veilig op een 150.000 à 200.000 tons
kleineren oogst dan verleden jaar rekenen, zoodat de
statistische toestand van het artikel, ook tengevolge van
het verminderen der zichtbare en seilende voorraden, er
niet slechter op geworden is. Daar het niet aantemen
is, dat de toestanden op Cuba in de eerste maanden op
vasten grondslag geregeld zullen zijn, behoeft er geen
vrees te bestaan voor een belangrijke uitbreiding, ge-
durende het volgende oogstjaar, van de Cuba-suikerpro-
ductie, en mag men dientengevolge wel aannemen, dat,
behoudens onvoorziene omstandigheden, zooals Fashoda-
kwesties en dergelijke, de prijzen eerder neiging tot
rijzen, dan tot dalen zullen vertoonen.

KOFFIE bleef in onveranderde stemming.
Transactiën van eenig aandeel kwamen niet tot
stand, en bleven de prijzen, in navolging van Europa,
op dezelfde hoogte.

Mailbericht over koffie van Voute en Co.

AMSTERDAM, 28 September

De handel was ook gedurende de afgelopen veertien
dagen wederom van geringe beteekenis. De afzet van
veilingskoffie was voor de meeste soorten onbevredigend,
zoodat de daarin bestede waarde, tot een min of meer
nominale werd teruggebracht, waartoe nog bijdroeg
een enkele verkoop van stoomende Malang uit de Au-
gustus Bataviaveiling tot 34½ à 34¾c.

Betere soorten, waaronder mogen worden gerangschikt
de fancy uit de »Verdande» gelost, en ter markt ge-
bracht, ondervonden evenzoo geringen kooplust, en moest
voor het weinige, wat koopers vond, op de gemaakte
taxatiën, nog een concessie van de zijde der houders
gedaan worden.

Met groote belangstelling werd dan ook de heden te
Batavia gehouden veiling tegemoet gezien — de gedrukte
omstandigheden in aanmerking genomen, en niet het
minst, het nagenoeg geheel ontbreken van vraag naar
de goed ordinaire soorten, zelfs op de laagste veiling-
prijzen, wettigde het vermoeden, dat die invloed zich op
dien afloop zou doen gelden — zulks was evenwel niet
het geval. Malang bedong f 38½ en Preanger GB.
f 48½ respectievelijk 35¾c. en 45¾c. op ceel geleverd;
ook voor Tegal, Panaroek, Probolinggo WIB. werden
flinke prijzen besteed, zoodat de afloop algemeen een
vaste mag genoemd worden.

Voor zoover bekend, werd tot genoemde prijzen niets
omgezet — offerten uit de laatste veiling hier, en stoomend,
waren nog beneden deze pariteit; of het heden te Batavia
bedongen resultaat, tot vermeerderde aandacht voor de
Javakoffie leiden zal, moet worden afgewacht.

Uit de 1e hand werden afgedaan 16000 Bn. WIB. en
diverse soorten, en 2300 Bn. Liberia, die tot afwisselende
prijzen nemers vonden. Prima-soorten bleven op vorige
waarden, terwijl voor Java-Liberia sedert de laatste
dagen eerder iets afnemende kooplust viel waar te nemen.

De Santosmarkt was evenzoo kalm gestemd — de
vraag voor behoeft was ook voor deze soort onbedui-
dend, ofschoon in de locowaarde geen verandering valt
te constataren.

Op levering trad sedert het eind der vorige week
eenige beterschap in, in het leven geroepen door be-
richten uit Brazilië, melding makende van ongunstig
weder, welke berichten van verschillende seriëuse zijden
werden bevestigd, en slechts door een zeer enkele tegen-
gesproken; ofschoon de tijd nog niet daar is, om daarop
reeds nu een gevolgtrekking voor den aanstaanden oogst
te baseeren, zoo is het toch niet te ontkennen, dat er
weinig wordt vereischt, om de attentie gaande te maken,
en tot koopen aanleiding te geven — de lage prijsbasis
blijft een sterke factor.

De omzettingen waren dan ook tot iets verhoogde
prijzen zeer belangrijk.

Verhoogde kost- en vrachtofferten, gepaard aan suc-
cessieve stijging van den wisselkoers, bemoeielijken
concurrerende verkoopen, zoodat van de zijde der afgevers
grootte reserve is waar te nemen. Verdere geleidelijke
prijzverbetering behoort tot de waarschijnlijkheden.

De markt sluit voor Java in kalme, voor Santos in
vaste stemming op onveranderde noteringen.

THEE bleef in goede stemming verkeerden.

GOM DAMAR, in flauwe stemming zonder afdoeningen; voor Prima Batavia is op het oogenblik niet meer te bedingen dan f 34 1/2, doch zijn houders niet genegen tot dezen prijs af te geven.

KINABAST. In de op 29 September j.l. te Amsterdam gehouden veiling, welke, zooals de telegraaf reeds berichtte, de waarde der unit op 4.05 cents bracht, werden van de aangeboden $\pm$ 34.400 kilo's zwavelzure kinine, ongeveer 2.700 kilo's Z. K. opgehouden.

De stemming in veiling was aanvankelijk kalm, doch verbeterde langzamerhand.

KOERSNOTEERING VAN INDISCHE FONDSEN.

te Amsterdam bij de sluiting der jongste mail;
te Batavia, volgens de laatste prijscourant der Handelsvereniging

Amsterdam. Batavia
5 Oct. '98 18 Oct.

Kol. Crediet-instell. en Cult. Ondernemingen.

Cul. Mij. Vorstenl. A.	515/8	—
dito dito pref. dito	133	—
dito dito Winst-do. 8	—	—
Handelsv. Amsterd. 1e, 2e en 4e ser. Aand.	103	103
do. do. 1891 Obl. 4 1/2 pCt.	103	—
dito dito 1885.	101	—
do. do. 1894 do.	101	—
I. C. en Hand. Verg. Rott. Aand.	70	70
dito dito Obl. 1889 4 1/2 pCt.	102 1/2	—
Java-Bank Aand.	155	162 1/2
dito Certific. v. dito.	155 5/8	—
Koloniale Bank Aand.	45 3/4	45
dito dito pref. dito	66	—
dito Obligatiën 5 pCt.	103	—
Liq.-Barge c.s. Aand.	54 18/16	—
Ned. Handelsm. Aand.	145	—
do. do. Cert. v. dito.	145 3/8	147
dito dito resc. 5 pCt.	144 1/4	—
N.-I. Escompto Maatschappij Aand.	96	100
do. do. Cert. v. do.	—	—
N.-I. Handelsbank Aand.	85	82 1/2
dito dito Obl. 4 pCt.	100	—
N.-I. Landbouw Maatschappij O. 5 pCt.	106	—
Soer. Bank en Handelsverg. 1e s. Aand.	—	—
dito dito Oblig.	—	—
Badas Suik. fabr. Aand.	—	—
Banda Crediet en Hand.-Verg. Aand.	—	—
Gendogo Ardjosarie Aand.	—	—
Hansa Koffie Plantaran Mij. O. 5 pCt.	—	—
Javasche Bosch. Expl. Maatschappij Aand.	77	—
do. do. do. Obl. 5 pCt.	99	—
Javasche Cultuur Maatschappij Aand.	60 1/4	—
dito dito Obl. 5 pCt.	99 1/2	—
Java's Oosthoek O. 5 pCt.	—	—
Kalibagor Suikerf. Aand.	25	—
dito Obl. 5 pCt.	—	—
Kali Tello Cult. Maatschappij Aand.	—	—
Kaliw. Plant. Cult. Maatschappij	53 3/4	—
Maron Cult. Maatschappij Aand.	—	—
Melattie Landb.-Maatschappij Aand.	—	—
Mich.-Arn. C. v. Aand.	—	—
N.-I. Cult. Maatschappij Obl. 6 1/4 pCt.	—	—
N.-I. Houtaankap Maatschappij Aand.	—	—
dito dito Obl. 5 pCt.	—	—
Ngoepit Landb. Maatschappij Aand.	263	—
Ngredjo Clt. Maatschappij do.	—	—
N. Guin. Hand. Maatschappij Aand.	100	—
Oost-Java Cult. Maatschappij Obl. 5 pCt.	—	—
Penampean dito.	—	—
Pondok Gedeh A.	—	—
Sentanan Lor. ond. A.	—	—
dito Obl. 5 pCt.	—	—
Temoelees Aand.	—	—
dito Obl. 5 pCt.	—	—
Watotoelis Pepp. Obl. 5 pCt.	—	—
West Java Clt.-M. A.	—	—
Wonokitri Aand.	—	—
Wonokiojo Aand.	—	—

Tabaksondernemingen.

Amst. Deli C. Aand.	647	—
dito Cert. van dito.	649	—
Amst. Sum. Cult. Mij.	107	—
Arendsburg Aand.	—	—
dito Cert. van dito.	665	—
Besoeki Tab. Mij.	83 1/2	—
Deli-Bat. Maatschappij dito.	418	—
dito Certific. van dito.	420	—
Deli Cultuur Maatschappij Aand.	129	—
Deli Maatschappij Aand.	470	—
dito Certific. van dito.	475	—
Deli Tabak Maatschappij Aand.	39 3/4	—
dito dito pref. aand.	103	—
Deli Langkat Tabak Mij. Cert. van Aand.	—	—
Franco Deli Tabak Maatschappij Aand.	75 1/2	—
Langkat Maatschappij Aand.	—	—
Langkat Cultuur Maatschappij Aand.	124	—
do do B dito.	59	—
dito Tabak Mij. serie A Aand.	131 3/4	—
Medan Tabak Maatschappij Aand.	245 1/16	—
Ned. Ass. Tab. Mij. pref. v/h. Herrings & Co.	114	—
Padang Tabak Maatschappij Aand.	104 1/2	—
Rott. Deli Maatschappij Aand.	170	—
Sakoeda Tabak Maatschappij Aand.	81	—
Senembah Maatschappij Aand.	480	—
dito Certificaten.	485	—
Serdang Tabak Maatschappij aand. A.	160	—

Fabrieken.

N. L. Electriciteits Mij.	69	80
---------------------------	----	----

Scheepvaart-Maatsch.

K. Paketvaart Maatschappij Aand.	172	172 1/2
dito Obl. 1889 4 pCt.	10 29/4	—
Rotterd. Lloyd Aand.	111	—
dito Obl. 1889 4 pCt.	102 3/4	—
Stoomv. Maatschappij Nederl. Aand.	160	—
dito dito 1881 4	105 1/2	—

Petroleum-ond.

Dordtsche Petroleum Mij. pref. Aand.	114	—
dito Cert.	100 1/4	—
Java Petr. Mij. aand.	169 1/2	—

Kon. Maats. t. Expl. Petr. br. A.	201 3/4	—
dito Cert. van Aand.	205	—
dito Obl. 4 1/2 pCt.	98	—
Moeara Enim. Petr. Mij.	128 1/8	—
Panolan Mij. cert.	350	—
Sumatra-Palembang Aand.	88	—
Tegal petr. Mij. aand.	—	—

Mijn-maatschappijen.

Bwool Mijnb. Mij. aand.	—	—
Kwandang-Soemalata Mijnb. Mij. aand.	62 1/2	—
N. I. Expl. Mij.	125	—
N. I. Mijnbouw Mij.	98	100
Noord Celebes Mijnb. Mij.	90	—
Oost. Borneo Mij. aand.	22 1/2	—
do do pref.	58 3/4	—
Pagoeat Expl. Synd. aand.	—	—
Singkep tin Mij. aand.	75	—
Soemalata Mijnb. Mij.	174 3/4	—

Diversen.

Eigen Hulp Winkel Mij.	—	100
Tandj. Priok Droogd.	—	—

Spoorwegmaatschappijen.

Deli-Spoorweg Aand.	170	170
dito Obl. 1888 4 pCt.	102 7/8	—
Ned. Ind. Spoorweg Aand.	204	195
dito Obl. 1879 2 1/2 pCt.	85	—

Tramweg-Maatschappijen.

Babat-Djombang Stoomtr. aand.	—	—
Bat. Electr. tram aand.	—	—
Kediri Stoomtr. Maatschappij Aand.	115	120
dito Obl.	102	—
Madoera Stoomtr.	101	—
Malang Stoomtr. Mij.	104	110
Modjokerto Stoomtr. aand.	96	—
Ned. Ind. Tramw. Aand.	128 1/2	130
dito Obligatiën 4 pCt.	—	—
Oost-Java dito Aand.	107 1/2	105
dito Obl. 4 pCt.	—	—
Paseroean Stoomtr. aand.	101	—
Probolinggo Stoomtr. Mij. Aand.	99 3/4	112 1/2
Sem. Joana Stoomtr. do.	194	200
dito Obl. 1887 2 1/2 pCt.	103	—
dito Obl. 1897 4 pCt.	103	—
Semarang Cheribon Stoomtr. Mij. Aand.	135	200
dito Obl. 4 pCt.	102 1/4	—
Serajoedal Stoomtr. Mij. Aand.	130	132 1/2
dito Obl. 4 pCt.	102 1/2	—

VERKORTE BALANS VAN DE JAVASCHE BANK.

OP DEN 26 OCTOBER 1898 DES AVONDS.

	Vergeleken met de vorige week.	Vermeerd. Vermind.
Discontos,		
Handelspapier	5.417.603.775	963.425.41
Vendupapier	455.682.229	37.263.435
Wissels buiten Ned.		
Ind. betaalbaar		
Indisconto		
Gekocht 7.561.181.934		
Af verkocht, maar voor de Bank nog niet afgeloop- pen.	584.529.35	6.977.289.99
Beleen. inclus. voor- schotten in rek. cour. op onderpand		238.931.48
Goederen	7.946.609.42	234.953.83
Effect. 3.058.288.245		
do. prol. in Ned.	3.058.288.245	753.613.04

Munt en Muntmat.	3.950.—	1.450.—
Voorschott. aan het Gouvernement (op onderpand. Art. 16, 5 alinea v. h. Kon. Besluit).		
Belegd kapitaal		
Effecten	4.235.971.75	
Hypotheken	1.191.500.—	
Bel. Reservefonds.		
Effecten	435.904.37	
Hypotheken	654.500.—	3.000.—
Specie in de kassen.		
Gouden munt	4.397.140.—	120.—
Zilveren munt	25.435.734	207.506.50
Pasmunt	7.181.40	430.735
Muntmateriaal		
Goud	2.278.807.775	34.727.715
Zilver		
Belegd pens.-en onder- stands fonds van het personeel	52.800.—	
Gebouwen en Meub- elen der bank	303.064.30	
Diverse rekeningen.	1.150.764.47	773.660.12
Totaal	64.002.791.785	
Kapitaal	6.000.000.—	
Reservefonds.	1.106.637.72	
Pens.- en onder- stands f. van h. pers.	55.242.63	30.—
Bankbilj. in omloop.	50.263.762.50	1.323.715.—
Bankassigu. in oml.	1.523.503.62	36.452.1.57
Rek. cour. saldov.		
Van het gouvern.		
(Art. 16 van het Koninklijk besluit).	671.000.—	112.024.90
Van anderen	3.711.520.42	552.823.535
Diverse rekeningen.	671.124.895	2.834.36
Totaal	64.002.791.785	

Bedrag van specie en muntmateriaal bo- ven hetgeen tot dekking noodig is.	9.650.948.55
Vorige week	9.394.518.335
Minder bedrag aan bankbiljetten in om- loop, dan waartoe de bank gerechtigd is	24.127.611.25
Vorige week	23.486.295.84
N.B. De gegevens, ontvangen van het kantoor der gedelegeerden in Nederland, in de bovenstaande cijfers opgenomen, loopen tot 6 weken voor de opmaking van de balans te Batavia.	

WISSELSKOERS DER HANDELSVEREENIGING.

Te Batavia, 31 October 1898.

Holland Javasche Bank	T. T.	995/8	pCt.
" N. I. H. "	3/m. dato	100 1/2	"
" "	6 " "	101	"
" andere banken	T. T.	993/4 à 997/8	"
" "	zicht	100 1/8	"
" "	2/m. dato	100 3/8	"
" "	3 " "	100 1/2	"
" "	6 " "	101	"
" Factorij	T. T.	997/8	"
" "	zicht	100 1/8	"
" "	2/m. dato	100 3/8	"
" "	3 " "	100 1/2	"
Holland Factorij	6 " "	101	"
" Particulier	3 " "	101 1/8 à 101 1/2	"
" "	6 " "	101 5/8 à 102	"
Engeland Bank	4 " zicht	f 12,	"
" "	6 " "	f 11,92 1/2	"
" Factorij	4 " "	f 12,	"
" "	6 " "	f 11,92 1/2	"
Partic. Credietwissels	direct	indirect	direct
4/m zicht	f 11,85	f 11,82 1/2	f 11,82 1/2 f 11,80
6 " "	f 11,87 1/2	f 11,85	f 11,85 f 11,85
Parijs Bank	3/m. zicht	f 11,77 1/2	f 11,77 1/2 f 11,75
" Factorij	3 " "	210.75	
" Particulier	3 " "	213.75	
Duitschland Bank	3 " "	f 0,587/8	
" Factorij	3 " "	f 0,587/8	
" Particulier	3 " "	f 0,577/8	
Oostenrijk Factorij	3 " "	f 99.—	

WISSELSKOERSEN TE SINGAPORE OP 21 Oct. 1898.

Bank-wissels op Londen	4 m. z. \$ 1.—	1/119 1/16
" "	zicht	1/115 1/16
Partic. " "	6 m. z. \$ 1.—	1/115 1/16
" "	3 m. z. \$ 1.—	1/113 1/4
Bank " Berlijn	zicht	1.98
Partic. " "	3 m. z. \$ 1.—	2.02
" "	6 m. z. \$ 1.—	2.04 1/2
Bank " Parijs	zicht	2.45
Partic. " "	3 m. z. \$ 1.—	2.50
" "	6 m. z. \$ 1.—	2.53
Bank-wissels op Calcutta	zicht	100. Rup. 1.16 1/2
Partic. " "	30 d. z. " "	1.51
Bank " Java	zicht	f 1.16
Partic. " "	30 d. z. " "	1.21 1/2
Sovereigns a. d. banken te koop voor \$		10.40

WISSELSKOERSEN, MEDAN, 22 October 1898.

Amsterdam	6/m. do.	Bank	119
"	6/m. do.	Partic.	122
"	Zicht	Bank	116 1/2
"		Partic.	120 1/2
Londen	4/m. z.	Bank	1/11 1/2
"	6/m. z.	Patr.	12/—
"	4/m. z.	"	1/117/8
Java	Zicht	Bank	116 1/2
"		Part.	119 1/2
Sovereigns	te Singapore		\$ 10.60
"	Pinang		\$ 10.40

WISSELSKOERSEN.

MAKASSAR, 17 October 1898.

	Factorij.	N. I. Esc.	Mij.	Ch. B.
Amsterdam	6 m. d.	f 101—	100—	101—
"	3 m. d.	100 1/2	100 1/2	100 1/2
"	2 m. d.	100 3/8	100 3/8	100 3/8
"	Z.	100 1/8	100 1/8	100 1/8
"	T. T.	997/8	997/8	997/8
Londen	6 m. z.	11.92 1/2	11.975	11.92 1/2
"	4 m. z.	12.—	12.—	12.—
"	3 m. z.	12.02 1/2	12.02 1/2	12.02 1/2
"	1 m. z.	12.08 3/4	12.07 1/2	—
"	op zicht	12.08 3/4	12.11 1/4	12.08 3/4
"	T. T.	12.11 1/4	12.10—	12.11 1/4
Parijs	3 m. z.	210 3/4	210 1/4	209—
"	2 m. z.	210 1/4	209 1/4	—
"	1 m. z.	209 3/4	208 3/4	—
"	Z.	209—	208 3/4	208
"	T. T.	208 1/2	208 3/4	—
Duitschland	3 m. z.	587/8	587/8	—
"	Z.	59 1/2	59 1/4	59 3/4
"	T. T.	59 3/4	59 3/8	—
Singapore	o/z.	117 3/4	—	117 3/4
Hongkong	"	117—	—	117 1/4
Amoy	"	—	—	118—
Oostenrijk	3 m. z.	99.—	99.—	—
"	Z.	98 1/4	98 1/4	—
"	T. T.	98.—	98.—	—
Genna	3 m. z.	206 3/4	206 3/4	—
"	1 m. z.	205 3/4	—	—
"	Z.	205 1/4	205 1/4	—
"	T. T.	204 3/4	204 3/4	—

VERGADERINGEN VAN AANDEELHOUDERS.

— 9 Nov. buit. verh. Mij. Suikerond. Djatiwangi te Batavia.
— 12 Nov. alg. verg. aandeelh. koffieland Desmo bij Anemaet en Co. Soerabaja.
— 24 Jan. alg. verg. Padangsche Handel Mij. bij v. Bauren en Co. te Batavia.

LIQUIDATIËN EN FAILLISEMENTEN.

— 14 Nov. bij R. v. J. Batavia eerste verif. faill. Hout-
aankap Mij. Wijsman.
— 15 Nov. bij R. v. J. Soerabaja tweede verif. faill.
Kwan Lien Ing.
— 9 Januari bij R. v. J. Semarang tweede verif. faill.
Gebr. Jansz.
— 16 Jan. bij R. v. J. Bat. tweede verif. faill. J. Soet.

AANGEKONDIGDE VERKOOPINGEN, AANBESTEDINGEN EN VERPACHTINGEN.

Gouvernements-koffie-veilingen te Batavia:
Woensdag, 2 November 1898 32500 pikols,
» 7 December » 24228 »

Her-aanbesteding wijn-leverantie ten behoeve v. h. Dep.
v. Oorlog en v. Marine op Zaterdag 5 Nov. 1898.
— 15 Nov. door gouv. S. W. K. te Padang aanbest.
vervoer gouv. reizigers enz
— Uitgesteld tot 30 November de execut. verkoop
erfpachtsperceelen Kalimanis I en II.
— 15 Nov. door chef exploitatie Westerlijnen S. S.
verkoop 72000 K. G. oud staal te Bandoeng.
— 23 Dec. door res. Soerakarta, aanbest. expl. bosch-
perceel Tempoeran.
— 23 Dec. door res. Rembang aanbest. expl. boschper-
ceel Temajang in Tritik.
— 24 Dec. door res. Rembang aanbest. expl. boschper-
ceel Gianti.
— 29 Dec. door res. Pekalongan aanbest. expl. bosch-
perceel Soebah.
— 30 Dec. door res. Soerabaja aanbest. expl. bosch-
perceel Tandjoengan.
— 23 Jan. door res. Kediri aanbest. expl. boschper-
ceel Soemberringin.
— 23 Jan. door res. Soerabaja aanbest. expl. boschper-
ceel Tjoepak.
— 23 Jan. door res. Semarang aanbest. expl. bosch-
perceel Nglawoe.
— 24 Jan. door res. Semarang aanbest. boschperceel
Brebess.
— 24 Jan. door res. Semarang aanbest. expl. bosch-
perceel Bologarang.
— 25 Jan. door res. Madioen aanbest. boschperceel
Gadoengan.
— 6 Febr. door res. Madioen aanbest. expl. bosch-
perceel Modjoragoeng.
— 6 Febr. door res. Madioen aanbest. expl. boschper-
ceel Tambak.
— 6 Febr. door res. Japara aanbest. boschpere. Se-
lonatab.
— 7 Febr. door res. Japara aanbest. boschperceel
Ngarengan — Soemoer — Ngablak.
— 8 Febr. door res. Japara aanbest. expl. boschperceel
Regaloh II.
— 13 Febr. door res. Semarang, aanbest. expl. bosch-
perceel Ketjemeh.
— 15 Febr. door res. Rembang, aanbest. expl. bosch-
perceel Sentoel.
— 16 Maart door res. Japara, aanbest. exploitatie
boschperceel Regaloh II en Ngarengan-Loemoer-Ngablak.
— 1 April door res. Semarang, aanbest. expl. bosch-
perceel Kalikoentji.
— 1 April, door res. Rembang, aanbest. expl. boschperc.
Golok-mogok.
— 1 April door res. Soerabaja, aanbest. expl. bosch-
perceel Mantoep.

OPROEPINGEN VAN DEBITEUREN EN CREDITEUREN.

— Voor 1 November bij Weesk. Soerabaja deb. en
cred. wijlen R. Mackenzie.
— Voor 7 Nov. bij E. G. Sersansie, Weltevreden, deb.
en cred. wijlen mevr. Sersansie — Munnik.
— Door J. J. Sick, deb. en cred. wijlen A. D. le Bruijn.
— Voor 10 Nov. bij K. V. Schwab te Soerabaja, deb.
en cred. wijlen J. H. Schwab.
— Voor 12 Nov. bij Weesk-Bat. deb. en cred. wijlen
Ch. E. H. Wollweber.
— 12 Nov. bij Weesk. Soerabaja rek. en verantw.
boedel wijlen J. F. P. M. Mispelblom Beijer.
— Voor 12 Jan. bij Weesk. Soerab. deb. en cred. wijlen
C. Dalmijer.
— Voor 13 Jan. bij Weesk. Soerab. deb. en cred. wijlen
L. L. E. Brouchy.
— Voor 20 Jan. bij Mr. Ramaer Soerabaja, deb. en
cred. wijlen F. W. Davids.

FINANTIEELE BESCHOUWINGEN EN BERICHTEN.

— Ten gevolge op hetgeen in het vorig overzicht aan
het jaarverslag van den consul-generaal te Singapore
werd ontleend, diene het volgende:

Zowel het aantal als de tonnenmaat van schepen
onder nederlandsche vlag, welke Singapore in 1897 be-
zochten toonen een toeneming aan op de cijfers van 1896
en 1895. Het aantal zeilschepen bleef nagenoeg station-
nair, doch stoomschepen namen toe met niet minder
dan 450 in aantal en met 81,232 M3 in tonnenmaat,
veroorzaakt voornamelijk door het in de vaart komen,
in den loop van 1897, van de stoomers Berandan 884
M3, Besitang 774 M3 en Halaban 959 M3 der »Konin-
klijke Maatschappij tot exploitatie van Petroleumbronnen
in Nederlandsch-Indië», en het geregeld varen tusschen
Singapore en Riouw, om den anderen dag, gedurende
het geheele jaar, van het stoomscheepje Sri Wang Sie
260 M3, dat in 18-6 slechts in September begon te varen.

De Koninklijke Paketvaart-Maatschappij bleef haar
diensten van uit Singapore geregeld beveren en breidde
ze uit, door haar lijn naar de Golf van Boni, die vroe-
ger slechts tot Mafasser liep, tot Singapore door te
trekken.

De door haar in 1897 verkregen resultaten waren
aanzienlijk gunstiger dan in het daaraan voorafgaande
jaar, waartoe zeer zeker de verbeterde toestand der
vrachtmarkt heeft medegewerkt. De verbetering der
vrachten, die tegen het einde van 1896 intrad, heeft
zich gedurende het geheele jaar gehandhaafd en de
toevloed van lading naar der Ned.-Ind. Archipel was
zoo groot, dat verscheidene stoomers groote partijen
goederen moesten achterlaten.

De »van Swoll» en de »van der Lijn» werden in den
loop van het jaar in de vaart gebracht en bleken uit-
stekend te voldoen aan de eischen van den dienst.
Binnenkort mogen wij het nieuwe stoomschip »Brouwer»
hier verwachten, dat bestemd is, om van uit Singapore
de ouderwetsche raderboot »Siak» op de Delilijn te ver-
vangen. De »Brouwer» is het eerste schip der Konin-
klijke Paketvaart-Maatschappij met een dubbele schoef,
(twin-screw) en tevens het eerste dezer Maatschappij,
dat, ter vervanging van kolen, met petroleum-residu
gestookt zal worden.

Ten gevolge van het vergaan van de »G. G. Loudon»,
in Maart jl. verloor de Maatschappij een goed en fraai
schip, dat te Singapore een goeden naam had. Een
nieuwe stoomer is bereids als vervanger van de »G. G.
Loudon» besteld, terwijl in den loop van dit jaar de
»Imhoff», een boot van ± 900 last laadvermogen, zal
worden afgeleverd.

De Koninklijke Paketvaart-Maatschappij gaat langzaam
en geregeld voort haar vloot uit te breiden en te ver-
nieuwen: zij blijft zorgen voor first class materiëel en
personeel en kan, wat het comfort voor passagiers aangaat
gerust elke vergelijking met andere in de Straits varende
Maatschappijen doorstaan.

Bij het reizend publiek komt de Koninklijke Paket-
vaart Maatschappij meer en meer in trek, een feit, dat
door de uitkomsten, die het passagiers-vervoer opleverde,
gestaafd wordt.

Behalve voor de periodiek voorgeschreven dokkingen
harer schepen, werd door de Koninklijke Paketvaart
Maatschappij geen gebruik gemaakt van de etablisse-
menten van de Tandjong Pagar Dock Company, tenzij
voor geringe reparaties.

Vrachten. Naar reeds in het verslag over het jaar
1896 met een enkel woord werd opgemerkt, kwam tegen
het einde van dat jaar een overeenkomst tot stand tus-
schen reederijen met het doel verbetering te brengen in
de gedurende 1896 zoo lage vrachtprijzen. Het gevolg
dezer combinatie was, dat vrachten naar Europa ge-
middeld op 20/- per ton konden worden gehandhaafd.

De reederijen hebben besloten ook voor het thans
lopende jaar de overeenkomst voort te zetten, tenge-
volge waarvan vrachten in dit jaar weder een verdere
belangrijke rijzing hebben ondergaan. Terwijl een en
ander zeer voordelig is voor de betrokken stoomvaart-
maatschappijen ontbreekt het niet aan stemmen uit den
handel, die zich over de opdrijving beklagen. Niet zon-
der reden maakt men zich bevreesd, dat zij de ver-
scheeping van producten via andere havens in de hand
zal werken, daar tot dusverre juist goedkope vracht
een der voordeelen van Singapore was.

Daar de verbonden stoomvaartlijnen 5 pCt. op de be-
taalde vrachten teruggeven aan hen, die gedurende zes
maanden en 10 pCt. aan hen, die gedurende het geheele
jaar met schepen der combinatie verscheept hebben, is
het duidelijk, dat voor »outsiders» hier geen ladingen
te verkrijgen zijn.

Koersen op landen met den gouden standaard fluctueer-
den weer sterk en daalden aanmerkelijk, zoodat de no-
teeringen op het einde van het jaar ± 10 pct. waren
beneden die, waarmede het jaar opende.

Ook de koers op Britsch-Indië, waar het nieuwe munt-
stelsel nog niet de begeerde stabiliteit heeft veroorzaakt,
onderging sterke schommelingen.

Geld was gedurende een groot deel van het jaar zeer
schaarsch en de rentevoet daardoor hoog, hoewel de
rente op fixed deposit's door de banken op 3½ pct.
als maximum gehandhaafd bleef. De disconto-rente liep
op tot 8 à 9 pct, doch voor hypotheeken kon niet meer
dan 6 à 6½ pct. bedongen worden.

De geldschaarschte was voornamelijk te wijten aan het
terugvloeien van den japanschen yen naar het land van
oorsprong, door de invoering van een nieuw munt-
stelsel aldaar.

De britsche dollar is nu bijna alleen in omloop; daar-
naast komen mexicaansche dollars, hoewel vrij schaarsch,
voor. De papieren geldomloop bestaat tot dusverre uit
de biljetten der »Hongkong en Shanghai Banking Corpo-
ration» en der »Chartered Bank of India, Australia and
China.» Daar deze biljetten niet voldoende in de behoefte
aan papiergeld voorzien, werd in den loop van het jaar
een wet aangenomen strekkende tot het uitgeven van
Gouvernements schatkistbiljetten. Tot dusverre evenwel
is de datum van de inwerkingtreding dier wet nog niet
vastgesteld en laat de uitgifte der biljetten op zich
wachten.

In het laatst van het jaar zijn eenige maatregelen ge-
nomen, om de overstroming der bezaars met buiten-
landsche koperen munt tegen te gaan.

Daar de voortdurende fluctuatien der koersen den han-
delaren groote moeilijkheden veroorzaken, koos de
»Chamber of Commerce» in Augustus uit haar midden
een sub-comité ter onderzoeking of een nieuw muntstel-
sel op basis van goud voor deze kolonie gewenscht is.
In het door dit sub-comité uitgebracht verslag wordt
geadviseerd, bij de Regeering aan te dringen op de in-
voering van den engelschen sovereign als standaardmunt
met een onderverdeling van 10 zoogenaamde dollars,
ter waarde van 2 shillings.

In den aanvang van het thans loopende jaar kwam
het rapport der commissie bij de kamer in behandeling
met het gevolg, dat haar voorstel slechts met een zeer
kleine meerderheid werd aangenomen.

Naar vernomen wordt, zal de Regeering, waarin den
boezem der kamer zelve zoo groote verscheidenheid van
inzichten heerscht, aan het tot haar gerichte verzoek
geen gevolg geven en de zoo uiterst delicate quaestie
van een verandering in het muntstelsel laten rusten.

De kamer van koophandel te Hongkong, wier mede-
werking allereerst door de singapoorsche kamer werd
ingeroepen, verklaarde onmiddellijk, dat zij de belangen
van Hongkong als onafscheidbaar beschouwde van die
van het achtergelegen zilverland China en dus niet kon
medewerken tot pogingen, om voor de Straits Settle-
ments en Hongkong alleen een ander muntstelsel te
verkrijgen.

ADVERTENTIËN

Openbare Verkoop

OP ZATERDAG 5 NOVEMBER 1898,
des voormiddags om 10 uur ten Vendukantore te
Batavia van:

Een stuk tuinland, gelegen in KAMPONG DIA-
TIE, verpondingsnummer 8733, taxatie f 2700.— staande
ten name der Inlandsche vrouwen SANIA en ARISA
(Aijsa).

Geschiedende deze verkoop krachtens onherroepelijke
volmacht.
7136 Mr. Ed. H. WINKELMAN:

STAATSSPOORWEGEN OP JAVA. WESTERLIJNEN.

Gegadigden bij de aanbesteding op Dinsdag
den 22en November 1898 voor de levering van SMEER
en VERLICHTINGSMATERIALEN ten behoeve van de
Westerlijnen gedurende 1899 worden verwezen naar de
betreffelijke advertentie in de Javasche Courant van
1 November 1898 No. 87 en volgende.

7497 De Chef der Exploitatie, S. SCHAAFSMA.

STAATSSPOORWEGEN OP JAVA. WESTERLIJNEN.

Openbare Verkoop op den 15en November 1898
des voormiddags ten 9 ure door of van wege den
Magazijnmeester der Staatsspoorwegen, ten overstaan
van den Vendumeester te BANDOENG, van afgekeurde
en overtollige Magazijnsgoederen, waaronder ± 72000
KG. Oud Staal, afkomstig van wielbanden.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Maga-
zijnmeester voornoemd.

7472 De Chef der Exploitatie, S. SCHAAFSMA.

ONDERNEMING „TJIDJANGKAR”

Halte Tjibeber — Preanger Regentschappen.

Voor het jaar 1899 kunnen nog eenige bestel-
lingen ad Tien gulden de gantang worden aange-
nomen op uitgezochte Theezaden (alleen zinkers)
afkomstig van uit prima Bazalony zaden aange-
legde zesjarige plantsoenen.

Aanvragen, ook ter bezichtiging der tuinen, te richten
tot
6823 DEN ADMINISTRATEUR.

DE NATIONALE LEVENSVZERKEERING BANK te ROTTERDAM,

OPGERICHT IN 1863.

Sluit alle soorten van CONTRACTEN voor LEVENSVZERKEERING en LUIFRENTTE tegen zeer billijke voor-
waarden.

Inlichtingen bij de Agenten te Batavia

6442 VAN HEUSDEN & MEES.

DE ONDERLINGE VERZEKERING MAATSCHAPPIJ tegen de

geldelijke gevolgen van ongelukken
te 's GRAVENHAGE,

sluit op ZEER BILLIJKE VOORWAARDEN verzeke-
ringen tegen de geldelijke gevolgen van ongelukken.

Inlichtingen bij de Agenten te Batavia

643 VAN HEUSDEN & MEES.

Ned. Ind.

HANDELSBANK.

Het Hoofdagenschap der Ned. Ind. Handelsbank
te BATAVIA, hare Agentschappen te SOERABAJA en
SAMARANG en hare correspondenten te CHERIBON,
REGAL, PEKALONGAN en PASOEROEAN,

trekken op Amsterdam

3 m/d. à 101 ⁹/₁₆ op HOPE & Co.)
3 m/d. „ 100 ¹/₂ „
2 m/d. „ 100 ³/₈ „
zicht „ 100 ¹/₈ „
T. T. „ 99 ⁷/₈ „

De Hoofdplaatsen der Provinciën van
Nederland.

3 d. zicht à 99 ⁷/₈ %

VERSTREKKEN REISKREDIETBRIEVEN, betaalbaar
op de voornaamste plaatsen in Europa en 524

naar Gouden in deposito

egen vergoeding van 20% 's jaars voor drie maanden en
3% 's jaars voor zes maanden.

Ontvangen:

de 4e druk van

MEVROUW GOEKOP,
HILDA VAN SUIJLENBURG.

Ingenaaid f 3.50. Gebonden f 4.25.

7397 G. KOLFF & Co.

Weder voorhanden:

DE BEKENDE NETTE

FABER BOODSCHAPLEITJES

in verschillende grootten.

G. KOLFF & Co.

7351 Batavia en Weltevreden.

H. H. GENEESKUNDIGEN

NIEUW GENEESKUNDIG WETBOEK

Overzicht en aanwijzing van wetten, be-
sluiten, reglementen, enz. die van belang
zijn voor Geneeskundigen, Apothekers, enz.
door Dr. G. W. BRUINSMA.

Prijs f 3.—, gebonden f 3.75.

7405 G. KOLFF & Co.

Vient de paraître:

H. GREVILLE

VIE D'HOTEL

IMPRESSIONS DE CÉPHISE f 2.40.

A vendre chez

G. KOLFF & Co.

TEKSTBOEKJES

MISS HELYETT

f 0.75

Te bekomen bij G. KOLFF & Co.

NED.-IND. EFFECTENBANK, BATAVIA.

(KANTOOR PALM & VAN AMSTEL)

Vier Procent Pandbrieven groot f 50.—, f 100.—, f 250.— en f 500.—

tot parikoers verkrijgbaar.

In- en verkoop van INDISCHE- en EUROPEESCHE EFFECTEN. Inkoop van EUROPEESCHE COUPONS. Beleeningen op EFFECTEN.

3326

DE DIRECTIE.

VOOR OUDERS. Lichamelijke Opvoeding, door G. OOSTERBAAN, Arts. f 2.90 Zedelijke Opvoeding, door J. KOOISTRA. » 2.15 Slecht opgevoede Kinderen, door MEVR. GOUDSMIT-POLANO. » 3.— Allen in keurige bandjes. 313 G. KOLFF & Co.	Paul Krüger en de opkomst van de Zuid-Afrikaansche Republiek door VAN OORDT. Compleet in 12 afl. & f 0.80. Men teekent in bij 5195 G. KOLFF & Co.	Untrodnen fields of Anthropology observations on the esoteric manners and customs of Semi-civilized peoples; being a record of 30 years' experience in Asia, Africa, and Accania, by a french Army-Surgeon. 2 deelen benevens 24 losse platen. Prijs f 43.— 7275 Voorhanden bij G. KOLFF & Co.	Repatrieerenden die geabonneerd zijn op het BATAVIAASCH NIEUWSBLAD, kunnen tegen betaling van 35 cents bij de ondergeteekenden krijgen, BATAVIA — AMSTERDAM REISSCHETS, door P. A. DAUM, met illustraties. 1761 G. KOLFF & Co.
Hélène Lapidoth-Swarth. VAN VROUWENLEED. VAN VROUWENLEVEN. VAN VROUWENLOT. in keurige prachtbandjes, handig formaat prijs f 1.90 per deeltje. G. KOLFF & Co.	Weder in voorraad: De Vrouwen op Java; Eene gynaecologische Studie door DR. C. H. STRATZ. 2e druk met 41 afbeeldingen. Prijs f 3.— 5196 G. KOLFF & Co.	Wederom in voorraad: N. BRUCK-AUFFENBERG, De vrouw »Comme il faut», ingen. f 3.25 gebonden f 3.75. 5588 G. KOLFF & Co.	Verrijgbaar bij de ondergeteekenden: VERSLAG VAN HET MIJNWEZEN 1894 tot en met 1ste kwartaal 1897. Prijs f 7.25. 6290 G. KOLFF & Co.
HANDBUCH DER VERMESSUNGSKUNDE von Dr. W. JORDAU. I. Ausgleichungs-Rechnung; II Feld- und Land-messung; III Landes-Vermessung und Grundaufgaben der Erdmessung. 3 Bände f 33.50. G. KOLFF & Co.	KUNSTLIEFHEBBERS. TEKENINGEN van Oude Meesters der Hollandsche School. Afl. 1 en 2 bevattende elk 8 in tinten uitgevoerde teekeningen naar onze oude meesters. Prijs f 3.25 p. afl. G. KOLFF & Co.	WHAT IS ART? Chapters I—IX by Leo Tolstol, translated from the Russian by Aijmer Maude f 0.85. 2950 G. KOLFF & Co.	Verschenen en bij de ondergeteekenden verkrijgbaar: BIJBLAD deel XXXI No. 5084—5206, Prijs f 8.— 7229 G. KOLFF & Co.
KAART VAN NEDERL. NIEUW GUINEA en omliggende eilanden, schaal 1:2000.000, prijs f 2.50. 718 G. KOLFF & Co.	LA JEUNESSE DE NAPOLEON-BRIENNE par ARTHUR CHUQUET gr. 8° f 5.25. G. KOLFF & Co.	Steeds voorhanden: Overzichtskaart van GROOT-ATJEH en aangrenzende kuststaten schaal 1:200000. Uitg. door het Topographisch Bureau 1898. Prijs f 1.— 2841 G. KOLFF & Co.	MINIATUUR WERELD-ATLAS. THE MULTUM IN PARVO ATLAS OF THE WORLD, bevattende 96 kaarten met beknopte beschrijving en volledig alphabetisch register der namen. In net linnen stempelbandje; formaat 13 X 9 X 3. Prijs f 2.25. 2198 G. KOLFF & Co.
A. R. WALLACE'S REIZEN. Door den Oost-Indischen Archipel voor jonge lezers bewerkt door A. ISING gebonden. f 1.60 IN OOST-INDIË door A. ISING gebonden. » 1.60 G. KOLFF & Co.	Thans compleet. LA FRANCE en RUSSIE. Souvenir aan 't bezoek van den President van Frankrijk aan Rusland's Keizer. Compleet in 10 afleveringen met meer dan 125 fotografische afbeeldingen alsmede vele portretten. Prijs slechts f 4.50. G. KOLFF & Co.	HET BOUWEN IN OVERZEESCHE GEWESTEN, door J. A. VAN DER KLOES, leer-aar aan de Polyt. School. Eerste deel, met platen f 6.25 zal in 3 deelen compleet zijn. 5824 G. KOLFF & Co.	Richard Wagner. LEIDDRAAD door RICHARD WAGNER'S WERKEN door M. CHOP in het Nederlandisch bewerkt door WILHELMINE VAN WESTRHEENE. 10 afleveringen, bevattende Tannhäuser, Lohengrin, Der fliegende Holländer, Meistersinger, Tristan und Isolde, Rheingold, Walküre, Siegfried, Götterdämmerung, Parsifal. Prijs compleet f 6.25. G. KOLFF & Co.
Voor Ouders en Jeugd. AL DE KINDERLIEDEREN van J. P. HEIJE 2 deeltjes in één linnen stempelband versierd met 25 gekleurde platen. Prijs f 3.— G. KOLFF & Co.	Moole, lange en korte RONDE LINIALEN van ebbenhout; ook 8 kantige met koper ingelegd. 7170 G. KOLFF & Co. Batavia en Weltevreden.	DE SUKKER. STAMMER, Lehrbuch der Zuckerfabrikation, 2te Auflage, 2 dln. m. atlas. f 37.50 FRUHLING und SCHULZ, Anleitung zur Untersuchung, enz. 5te Auflage f 10.50 572- bij G. KOLFF & Co., Batavia.	Voorhanden: Het Fransche Boekje over den teelt van Djerroeks, geschreven door de Noter, met 69 plaatjes. Prijs f 1.50. 6659 G. KOLFF & Co.
HET LEVEN DER DIEREN, door BREHM, vertaald door HUIZINGA. Zal in 4 deelen compleet zijn. Deel II met 300 zeer fraaie platen en goed gebonden is dadelijk verkrijgbaar. Prijs f 9.50 6953 G. KOLFF & Co.	Verschenen: Historisch Overzicht van het bestaan der Militaire School te Meester Cornelis (Oct. 1852—1896) door J. J. VERWIJEN. Prijs f 3.50. 2830 bij G. KOLFF & Co.	De Verlaten Posten in Groot Atjeh. Een album met 24 groote platen, tekst van Overste Hooijer. Prijs f 4.90. 7685 De uitgevers, G. KOLFF & Co.	KASIMIRSKY, de Koran, geb. f 7.25. J. L. MARTENS, Concordantie op den Alkoraan, prijs f 4.— 6570 bij G. KOLFF & Co.
De Voorn. Toepassingen der Natuur-Geneeskunde van dr. MED. HEINRICH LAHMANN, uit het Duitsch vertaald door J. J. SCHWENCKE f 2.75 312 G. KOLFF & Co.	Nieuwe Regeling van den Privaat rechterlijken toestand der Chineezen op last der Regering van Ned. Indie ontworpen. f 3.25 7664 G. KOLFF & Co.	VLOEIBARE O. I. INKT, in blacons, van ANTOINE FILS. G. KOLFF & Co.	Max Havelaar of de Koffievelingen der N. H. M. door MULTATULI, 8ste druk, gebonden f 3.— 703 G. KOLFF & Co.
LE DRESSAGE DES ANIMAUX et les combats de bêtes. Révélation des procédés employés par les professionnels pour dresser: Le chien, la singe, le cheval, l'éléphant, les bêtes féroces, etc. III. de 100 dessins f 5.50. 1453 G. KOLFF & Co.	MODERNE TALEN ZONDER ONDERWIJZER. LE FRANÇAIS SANS MAÎTRE. ENGLISH WITHOUT A MASTER. DEUTSCH OHNE LEHRER. door SPRUIT EN SCHEFFER. Prakt. en gemakkelijke methode om alleen door zelfoefening in korten tijd deze talen machtig te worden. Prijs per serie f 15.75. G. KOLFF & Co.	LEER UW SCHIP KENNEN. Een eenvoudige verklaring van daartoe noodige zaken als: Samenstelling, Stabiliteit, Drijfvermogen, Slingeren, Vrijboord, enz. van schepen. Met 101 figuren, uit het Engelsch vertaald door den Inspecteur DE MEESTER. Prijs f 4.25. 471 G. KOLFF & Co.	Justus Perthes' Atlas Antiquus. Taschen Atlas der Alten Welt von Dr. A. v. KAMPEN. 24 Karte mit Namenverzeichnis und einem Abrisse der alten Geschichte. Prijs gebonden f 2.25. 2293 G. KOLFF & Co.
SARASIN, Reiseberichte aus Celebes, met kaarten f 8.50 VAN HOEVELL, De assistent-residentie Gorontalo, met kaart » 2.50 G. KOLFF & Co.	De Indische Romans van Maurits. In en Uit 's Lands Dienst 4 dln. f 12.— Aboe Bakar, 2 deelen. » 5.90 Nummer Elf. » 3.— Goena-Goena » 2.50 »Ups» en »Downs» in het ind. leven » 1.90 6977 G. KOLFF & Co., Batavia.	Ontvangen: Fraaie Fransche, Duitsche en Engelsche PRENTEBOEKEN en KINDERWERKJES. G. KOLFF & Co.	FAUCK, Anleitung, Fortschritte und Neuerungen in der Tiefbohrtechnik ill. 3 stukken. f 10.— MILNE, the Miners Handbook ill. » 6.25 ANDERSON, the Prospector's Handbook, ill. » 2.30 G. KOLFF & Co.
Weder in voorraad: PRIMA LICHTDRUK PAPIER in zinken busen 2547 G. KOLFF & Co.	Thans compleet voorhanden: LE NU ANCIEN et MODERNE, Chefs d'oeuvre de toutes les Écoles du monde entier, bevattende 179 reproducties naar oude en nieuwe meesters. 10 afl. f 5.— 2524 G. KOLFF & Co.	G. KOLFF & Co., FILIAAL NOORDWIJK. Ontvangen: Een fraaie collectie PRACHT-, PLAAT- en BOEK WERKEN op allerlei gebied. Uitstekend geschikt als GESCHENKEN VOOR OUD en JONG. Billijke prijzen. 4506	De hooge menschelijke ouderdom door de DOSIMETRISCHE GENEESKUNDE of het dosimetrisch geneesmiddel onder het bereik van iederen gebracht, door DR. BURGGRAEVE. Prijs f 2.50. 1206 G. KOLFF & Co.
Dames! Weder in voorraad: GEDENKBOEK in imitatie ivoren band met 12 bloemenstudies. f 5.— NIC. BEETS, GEDENKBOEK in fraai linnen band. » 5.— Alsmede vele andere VERJAARDAG-, MOTTO- en GEDENKBOEKJES voor oud en jong 2199 G. KOLFF & Co.	DE JAVAANSCH TOLK: Hollandsch-Javaansche Woordenlijst door Mr. G. J. GRASHUIS, bevattende tevens kort begrip van de Javaansche spraakkunst, bij Prijs f 5.40. 1943 G. KOLFF & Co. Batavia en Weltevreden.	Relectuur. Steeds voorhanden de nieuwste Holland-sche-, Fransche-, Duitsche- en Engelsche romans en novellen. G. KOLFF & Co.	Dames! Wij ontvingen een kleine doch bijzonder fraaie collectie. Luxe-Postpapier, waaronder met artistieke gravures, bloemen, teekeningen enz. Aanbevelend, G. KOLFF & Co.
GENEES-, HEEL- EN VERLOSKUNDE in tijd van nood door leken in praktijk te brengen, door M. CHARLOUIS, Arts, met 36 platen; linnen band f 11.50. 311 G. KOLFF & Co.	SIBERIË. Leven en lijden der Ballingen in Siberië door KENNAN met ruim 200 platen en vignettes 2 dln. geb. f 11.25. 2297 G. KOLFF & Co.	LEIDDRAAD voor SCHAAKSPELERS, samengesteld door VON DER LASA, met vele voorbeelden f 1.25. G. KOLFF & Co.	TOPOGRAPHISCHE KAARTEN VAN N. I. 1345 G. KOLFF & Co. Batavia.
PRIJSVERMINDERING. DE REISGISD VOOR NED.-INDIË der KON. PAKETVAART MAATSCHAPPIJ is in prijs vermindert en kost nu 90 cents. De Engelsche uitgave, mede bij onsin voorraad, kost ook 90 cents. 1758 De Uitgevers G. KOLFF & Co.	Wederom ontvangen: ANLEITUNG ZUR PHOTOGRAPHIE hrsggeg. v. G. PIZZIGHELLI Mit 156 Abbild u. 26 Tafeln geb. f 2.50. 6585 G. KOLFF & Co.	Wij ontvingen een ruime en fraaie sortering JONGENS- en MEISJESBOEKEN in verschillende prijzen. LET WEL! Worden ook buiten Batavia ter insage gezonden, mits men ons den leeftijd opgeve. 6316 Aanbevelend G. KOLFF & Co.	HANDBOEK voor den Technischen Dienst van het Korps Genietroepen van het N. I. Leger, door P. J. SEIBERT. Inhoud A. Materieel v/h. Korps, Grondstoffen, Bevestigingen en Verbindingen. B. Pionierkunst. I. Legering, Gemeenschapsmiddelen; II. Telegraphie, Versterkingskunst. C. Sappeurkunst. D. Mineurkunst. Bijlagen, benevens Atlas van 151 platen. Prijs 2 dln. met atlas f 12.50. G. KOLFF & Co.